

**รณรงค์อย่างไร
ให้ได้ทั้งใจและงาน :**
ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก
สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานต้านสตรีและครอบครัว
เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

พ.ศ.2551

รณรงค์อย่างไรให้ได้ทั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ
ความรุนแรงในครอบครัว

(โครงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวเกี่ยวกับโครงการ/
กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว)

โดย : รศ. ระพีพรรณ คำหอม
รศ. สุรางค์รัตน์ วศินารมณ
รศ. ภาวนา พัฒนศรี
นางประกายทิพย์ วงศ์หอม
นางสาวจิตติรัตน์ อ่ำไพ
นางสาวโฉมสุตา สารปัญญา

พิมพ์ครั้งที่ 1 : พฤศจิกายน 2551 จำนวน 120 เล่ม
จัดพิมพ์โดย : คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ถนนพระจันทร์ กรุงเทพมหานคร 10200 โทรศัพท์ 02-6132517
สนับสนุนโดย : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
พิมพ์ที่ : บริษัทมิสเตอร์ก๊อบบี้ (ประเทศไทย) จำกัด
261/375 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางขุนศรี เขตบางกอกน้อย
กรุงเทพฯ 10700
โทร.02-800-2290 โทรสาร 02-800-2291
e-mail: support@misterkopy.com
www.misterkopy.com

คำนำ

การปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและยุติการกระทำความรุนแรงต่อคนทุกกลุ่ม ซึ่งมีโอกาสและอยู่ในภาวะเสี่ยงได้ตลอดเวลาเป็นเรื่องที่ต้องการความเข้าใจในความหมาย ขอบเขตของความรุนแรง ประเภทและลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้น ขั้นตอนทางกฎหมาย ตลอดจนวิธีปฏิบัติซึ่งต้องอาศัยทักษะความละเอียดอ่อนในการทำงาน ปัญหาหลักๆ ที่พบเสมอซึ่งมีผลทำให้การทำงานเชิงรุกทำได้ไม่เต็มที่ อาจเกิดจากสาเหตุหลายประการ ที่สำคัญสืบเนื่องมาจากความเชื่อเดิมๆ ที่มีการถ่ายทอดกันมา โดยเฉพาะความรุนแรงที่เกิดขึ้นกับเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งสังคมรับรู้แต่เพิกเฉยเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว น่าอับอาย ไม่ควรเปิดเผยต่อสาธารณชน ประกอบกับผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่ายยังคงให้ความสำคัญแก่ปลายทางของผลจากการแก้ปัญหาว่า “สุดท้ายก็ต้องกลับไปอยู่ด้วยกัน” จึงทำให้ผู้ที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรง ซึ่งโดยทั่วไปมักเป็นผู้ด้อยอำนาจ เช่น เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ จึงตกอยู่ในสภาพที่ต้องทนทุกข์ทรมานกับบาดแผล ทั้งทางร่างกายและจิตใจ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว

การรณรงค์ให้สังคมรับรู้และตื่นตัวในเรื่องนี้มีทางทำได้อีกหลายรูปแบบ หน่วยงานที่ได้รับมอบหมายโดยตรงจากรัฐ คือ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ให้ความสำคัญแก่การประเมินผลการดำเนินโครงการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2548 - 2550 ได้รับความร่วมมือจากที่ปรึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ ระพีพรรณ คำหอม รองศาสตราจารย์ สุรางค์รัตน์ วัฒนารมณ และรองศาสตราจารย์ ภาวนา พัฒนศิริ ประเมินผลร่วมกับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวในทุกขั้นตอน และเป็นการประเมินผลในเชิงการเสริมพลังมากกว่าการค้นหาข้อบกพร่อง แล้วจัดพิมพ์ผลงานเป็นรูปเล่มที่ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

นอกจากนี้การนำเสนอความโดดเด่นของแต่ละพื้นที่การรณรงค์ยังช่วยให้เข้าใจการดำเนินงานในบริบทที่ต่างกันไป คณะผู้ประเมินผลเชื่อมั่นว่า การประเมินผลโครงการรูปแบบนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของการสร้างความเข้าใจว่า การประเมินผลมิใช่ การสะท้อนข้อผิดพลาด หากแต่เน้นการเรียนรู้ประสบการณ์และคุณค่าของการทำงานร่วมกันของผู้ปฏิบัติงานและภาคี/เครือข่ายที่มีทั้งอุดมการณ์ ความรับผิดชอบ ความเสียสละ ซึ่งพร้อมจะดำเนินงานตามนโยบายและปฏิบัติงานให้ลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกัน

คณะผู้ประเมินผลขอขอบคุณสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวที่ไว้วางใจให้ทำงานนี้ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ผู้เข้าร่วมเวทีสนทนากลุ่มทุกท่านที่พร้อมใจถ่ายทอดข้อมูลที่เป็นประโยชน์ และความรู้สึกลึกๆ ที่มีต่อการปฏิบัติงานร่วมกัน หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผลงานภายใต้ชื่อ “รณรงค์อย่างไรให้ได้

ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว” จะสามารถนำมาใช้เป็นทั้งเครื่องมือและสิ่งเตือนใจให้ “เรา” พร้อมใจกันรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวได้อย่างต่อเนื่อง เต็มเปี่ยมด้วยพลังความสามารถ จนกว่าประเทศไทยจะปราศจากการใช้ความรุนแรงในโอกาสอันไม่ไกลนัก

รองศาสตราจารย์ ระพีพรรณ	คำหอม
รองศาสตราจารย์ สุรางค์รัตน์	วศินารมณ
รองศาสตราจารย์ ภาวนา	พัฒนศิริ

พฤศจิกายน 2551

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ตามที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว นับตั้งแต่ปี 2548 – 2550 ให้ทุกจังหวัดๆ ละ 10,000 บาท ในปีแรกๆ และ 20,000 บาท ในปี 2550 เพื่อรณรงค์ให้ เป็นไปตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 นั้น ทำให้สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ให้ความสำคัญในการติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวขึ้น

การติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมในครั้งนี้ ใช้กรอบการประเมิน CIPP Model โดยประเมินสถานะแวดล้อม (Context) ปัจจัยเบื้องต้น/ตัวป้อน (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product)/ผลลัพธ์ ภายหลังเสร็จสิ้นการประเมินอย่างครบองค์ประกอบแล้ว จึงนำเสนอแนวทางตามแบบ CIPP ด้วยเช่นกัน คือ เป็นข้อเสนอเพื่อการวางแผน (Planning) เพื่อกำหนดโครงสร้าง (Structuring) เพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing) และเพื่อการทบทวนโครงการ (Recycling)

พื้นที่เป้าหมายสำหรับการประเมินส่วนใหญ่เลือกจากพื้นที่ที่มีสถิติความรุนแรงปรากฏในรายงานมิติตามความมั่นคงของมนุษย์ปี 2549 และได้รับความเห็นชอบจาก สค. ได้พื้นที่เป้าหมาย 12 จังหวัด คือ กรุงเทพมหานคร ปทุมธานี เชียงราย พิชญ์โลก อุบลราชธานี อำนาจเจริญ เพชรบุรี กาญจนบุรี ชลบุรี ระยอง สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช

เครื่องมือสำคัญที่ใช้ติดตามประเมินผลโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรม และประเด็นคำถามสำหรับการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ซึ่งประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการ (เจ้าหน้าที่ของ พมจ.) ผู้แทนหน่วยงาน / ภาควิชาที่เกี่ยวข้องในฐานะเจ้าภาพร่วม และผู้เข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ อาทิ แกนนำ ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน กลุ่ม/องค์กรสตรี ผู้สูงอายุ และเครือข่าย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นหลักของการสนทนากลุ่มประกอบด้วย ลักษณะโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวในอดีต ทั้งในด้านนโยบาย หลักการ งบประมาณ และรูปแบบกิจกรรม ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมฯ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักในความรุนแรง ความยาก-ง่ายของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมฯ รวมทั้งประเด็นสำคัญที่จะทำให้ได้ภาพการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินโครงการเพื่อให้เกิดการรณรงค์อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อค้นพบจากการประเมินผลและติดตามผล

ผู้เกี่ยวข้องซึ่งร่วมทำงานและเข้าประชุมสนทนากลุ่ม มาจากหน่วยงานต่าง ๆ 6-22 แห่ง เป็นหญิง 137 คน และ ชาย 44 คน รวมทั้งสิ้น 181 คน ข้อมูลในทางปฏิบัติที่เป็นองค์ประกอบของ CIPP Model ปรากฏในแต่ละมิติ มีดังนี้

ด้านบริบทแวดล้อม (C - Context) บริบทแวดล้อมสำคัญที่ก่อให้เกิดการหลอมความคิดการทำงานที่มีที่มาของโครงการ/กิจกรรมจากมติคณะรัฐมนตรี ปี 2542 ซึ่งผลักดันให้เกิดศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤตหรือศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Centre : OSCC) ต่อมากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดตั้งสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ซึ่งภายหลังมีบทบาทสำคัญในการจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดกิจกรรมการรณรงค์ โดยกิจกรรมหลักๆ ที่จัดให้มีในเดือนพฤศจิกายน อันเป็นเดือนแห่งการรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ การรณรงค์ติดเข็มกลัดเครื่องหมายริบบิ้นสีขาว การให้ความรู้ทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ วิทยุชุมชน และโทรทัศน์ รวมทั้งการเดินรณรงค์การยุติความรุนแรง เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติเข้าใจเหตุผลและความจำเป็นของการรณรงค์จึงจัดกิจกรรมติดต่อกันมาอย่างต่อเนื่อง แม้แต่ละจังหวัดให้ความสำคัญแก่โครงการนี้แตกต่างกัน เพราะขึ้นอยู่กับยุทธศาสตร์ ลำดับความจำเป็น และความรุนแรงของแต่ละพื้นที่ในทางปฏิบัติ เมื่อแต่ละจังหวัดได้รับนโยบายและงบประมาณแล้ว ส่วนใหญ่เจ้าภาพหลักซึ่ง คือ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ทำงานร่วมกับหน่วยงาน ภาคี เครือข่ายอื่นๆ ใช้วิธีการประชุม และตั้งคณะทำงานเพื่อสร้างความเข้าใจและกลไกการทำงาน กิจกรรมโดดเด่นที่นิยมทำกันมาก คือ กิจกรรมเดินรณรงค์ ซึ่งแต่ละจังหวัดพยายามคิดรูปแบบให้ตื่นตาตื่นใจ โดยได้รับความร่วมมืออย่างกระตือรือร้นจากโรงเรียน และเครือข่ายต่างๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ด้านปัจจัยนำเข้า (I-Input) พิจารณาจากความเท่าเทียมของตัวเลขหรือจำนวนงบประมาณที่ได้ แม้ว่าจะเท่ากันแต่ยังมีความแตกต่างของปัจจัยนำเข้าอื่นๆ ปัจจัยนำเข้าที่สำคัญ คือ ความพร้อมของทรัพยากร อุปกรณ์ สื่อ ช่วงเวลาที่จัด ซึ่งแม้บางจังหวัดอาจขาดแคลนบางด้านอยู่บ้าง แต่เครือข่ายที่เหนียวแน่น สัมพันธภาพส่วนตัวที่ดี รวมทั้งทุนมนุษย์ที่มีคุณภาพจึงมีผลต่อการขับเคลื่อนและขยายผลได้ดีที่สุด อย่างไรก็ตาม ปัจจัยนำเข้านด้านความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของการรณรงค์ ซึ่งต้องการให้สังคมตระหนัก และลดการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว แม้ขาดความพร้อมด้านงบประมาณ แต่หลายจังหวัดก็สามารถระดมทั้งแรงกาย แรงเงิน รวมทั้งวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ให้ทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์ การเลือกใช้สื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างครอบคลุม โดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์ บุคคล วิทยุชุมชน หน่วยงานที่ชาวบ้านคุ้นเคย และหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และจัดทำสื่อเป็นภาษาท้องถิ่นหรือภาษาเฉพาะชนเผ่า ยิ่งทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ กิจกรรมที่สามารถเน้นการสร้างกระแสสังคมให้เกิดความตระหนักในความรุนแรงของครอบครัว คือ การติดเข็มสัญลักษณ์ริบบิ้นขาว ซึ่งตามปกติ สค. จัดส่งให้ทุกจังหวัด

อยู่แล้ว แต่ต้องให้ผู้ชายเป็นผู้ติดเพื่อแสดงว่าฝ่ายชายจะร่วมมรดงค์ทุกวิถีทาง เพื่อหยุดการกระทำด้วยความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ข้อมูลที่สำคัญมากและอาจสรุปได้ว่าเป็นอีกเหตุผลหนึ่งที่ทำให้การมรดงค์ยังคงยึดติดกับรูปแบบเดิม ๆ (โดยเฉพาะงบประมาณที่ยังคงจัดสรรให้ในวงเงินที่เท่า ๆ กัน โดยมีได้คำนึงถึงปัจจัยแวดล้อมอื่น ๆ) ก็คือ การขาดการประเมินผลการดำเนินงาน ซึ่งควรจะเกิดขึ้นทุกครั้งเมื่อเสร็จสิ้นกิจกรรมการมรดงค์ แต่เกือบทุกจังหวัดยังไม่ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้

กระบวนการดำเนินงาน (P-Process) ตามโครงการ/กิจกรรมมรดงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว อาจกล่าวได้ว่า การมีภาคีที่เข้มแข็งส่งผลอย่างมากต่อบทบาทการขยายผลกิจกรรมที่ต่อยอดจากโครงการอื่นๆ ภายในหน่วยงาน NGO ได้แก่ ปทุมธานี เป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการต่างๆ ของมูลนิธิศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (มพด.) ซึ่งทำงานร่วมกับศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์เฉลิมพระเกียรติ เชียงราย มีองค์การแพลน ประเทศไทย ร่วมสนับสนุนจัดทำสื่อรณรงค์เผยแพร่ มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ นำประเด็นการรณรงค์ไปสอดแทรกไว้ในโครงการค่ายครอบครัว มูลนิธิสายธารพระพรที่พิษณุโลกนำประเด็นสอดแทรกไว้ในโครงการอบรมก่อนแต่งงาน และสหทัยมูลนิธิร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องที่นครศรีธรรมราช นอกจากนี้ยังพบอีกว่า มีความหลากหลายของหน่วยงานที่ทำงานเชิงประเด็นร่วมกันเพื่อการขับเคลื่อนและขยายผล ซึ่งพบได้ชัดเจนที่เชียงราย และอุบลราชธานี หลักฐานที่สะท้อนการให้ความสำคัญแก่การรณรงค์ คือ การบูรณาการดำเนินงานงบประมาณที่แม้จะได้รับจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ในวงเงินที่น้อยมากในทัศนะของผู้ปฏิบัติงาน แต่หลายจังหวัดได้ระดมทุนเพื่อทำกิจกรรมการรณรงค์เป็นไปตามเป้าหมาย โดยเฉพาะที่พิษณุโลก อำนาจเจริญ ระยอง เชียงราย ซึ่งนอกจากจะทำกิจกรรมหลัก คือ การติดเข็มกลัดริบบิ้นขาวและการเดินรณรงค์แล้ว ยังเน้นกิจกรรมการให้ความรู้ในรูปแบบการจัดประชุม สัมมนาวิชาการ เสวนา การอบรมที่เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ด้วย

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ (P-Product) จากกิจกรรมการรณรงค์ของปีงบประมาณ 2550 ที่ชัดเจนที่สุด คือ ทั้งผู้ปฏิบัติงาน และผู้เข้าร่วมโครงการ ไม่ว่าจะเป็นวัยใดก็ตาม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมต่างเห็นว่า สถิติความรุนแรงในพื้นที่มีแนวโน้มลดน้อยลง แต่ตระหนักต่อความรุนแรงโดยภาพรวมมากขึ้น ลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงลงบ้าง แม้บางคนรู้สึกว่าการรณรงค์ความรุนแรงยังคงมีให้เห็นในระดับคงที่หรือมากกว่าเดิม เมื่อพิจารณาความคุ้มค่าในการดำเนินงานแล้วสรุปได้ว่า มีความคุ้มค่ามากเพราะ สค. ลงทุนเพียง 9.62 บาท/คนเท่านั้น แต่มีผู้ได้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมฯ ถึง 27,016 คน ยิ่งไปกว่านั้น ยังได้ภาคีที่หลากหลายเข้ามามีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น ทั้งภาครัฐ ธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน ประชาชน อาสาสมัคร หน่วยงานสาธารณประโยชน์อื่นๆ รวมทั้ง สภาเด็กและเยาวชน ซึ่งให้ความสำคัญแก่ประเด็นการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงในครอบครัวอย่างเห็นได้ชัด

การกำหนดทิศทางการรณรงค์โดยพิจารณาจากความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง ปรากฏว่า โดยภาพรวมทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมการรณรงค์ทั้ง 12 จังหวัด ต่างพอใจและประสงค์จะทำต่อ ประเด็นที่พึงพอใจมากที่สุด คือ การได้รับความร่วมมือจาก บุคลากรระหว่างหน่วยงานรวมทั้งทรัพยากรอื่นๆ แต่พึงพอใจปานกลาง ในความร่วมมือจาก บุคลากรภายในหน่วยงาน การสนับสนุนจากจังหวัด และงบประมาณที่ได้รับจาก สค.

ข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจสำหรับกำหนดแนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรม มีดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน

สิ่งที่ สค. ควรดำเนินการโดยเร็วเพื่อให้เกิดการวางแผน คือ การกำหนดปฏิทิน สำหรับเผยแพร่และกระตุ้นเตือนการรับรู้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ทุกระดับการ ปฏิบัติงาน ควรเตรียมการจัดสรรงบประมาณในรูปแบบใหม่ที่มีใช้การแบ่งงบประมาณในวงเงิน เท่าๆ กัน สนับสนุนให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมติดตามผล จัดทำแผนการติดตามผล การดำเนินงาน จัดส่งเจ้าหน้าที่ส่วนกลางของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เข้าร่วมสังเกตการณ์ พร้อมกับจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของงานและทำแผนพัฒนาตัวชี้วัด การจัดทำรายงานกิจกรรม/โครงการให้ชัดเจน

2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง

โครงสร้างการดำเนินงานควรเป็นแบบล่างขึ้นบน และตรงต่อ สค. ส่วนโครงสร้างการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในระดับปฏิบัติ จังหวัดควรใช้รูปแบบ “คณะกรรมการ” หรือ “คณะทำงานเฉพาะกิจ” (ad hoc committee) ที่พร้อมให้ความร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมทรัพยากร ควรสนับสนุนส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วม และกระจายกิจกรรมลงระดับท้องถิ่นทุกระดับเพื่อเป็นเจ้าภาพมากขึ้น และควรบูรณาการหรือ สอดแทรกกิจกรรมเข้าไปในงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ที่สำคัญ คือ ควรนำเข้าไปในแผนงาน/กิจกรรมอื่นๆ ของจังหวัด

สิ่งที่ สค. ควรทำอย่างยิ่ง คือ การผลักดันให้การรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวเป็นนโยบายสาธารณะที่ทุกหน่วยงานควรดำเนินการ อย่างเป็นรูปธรรม โดยสอดแทรกเข้าไปในแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมของหน่วยงานนั้นๆ อย่างต่อเนื่อง

3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ

แต่ละจังหวัดควรมีอิสระในการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานได้ตามศักยภาพ ทรัพยากร การงาน เงิน คน ในการจัดกิจกรรม และควรเพิ่มรูปแบบกิจกรรมให้มีความ หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นรูปแบบยืดหยุ่น การใช้พื้นที่เป็นหลัก การบูรณาการกิจกรรมไว้ใน วันสำคัญตามประเพณี การกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด การปฏิบัติงานผ่านเครือข่าย ที่เข้มแข็งและการมีส่วนร่วมกับภาคีด้านเด็ก เยาวชน และครอบครัวของจังหวัด

4. การตัดสินใจเพื่อการทบทวน

เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่ให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ควรขยายผลโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์สู่องค์กรบริหารส่วนตำบล การขอความ สนับสนุนจากอาสาสมัครของหน่วยงานภาครัฐ เช่น อสม. เพื่อช่วยเฝ้าระวังและแจ้งเหตุการใช้ ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในชุมชน การฝึกกำลังกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) การพัฒนาเนื้อหาสาระและแนวคิดการรณรงค์ร่วมกันระหว่างส่วนกลางและจังหวัด เพื่อให้ ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ควรเพิ่มจำนวนเข็มกลัดริบบิ้นขาวให้เพียงพอ กับ ความต้องการ จัดสรรงบประมาณตามขนาดของจังหวัด รวมทั้งทบทวนความจำเป็นและ ความเหมาะสมเกี่ยวกับเพศของนักสังคมสงเคราะห์ ในฐานะที่อยู่ในทีมสหวิชาชีพ ซึ่ง บ่อยครั้งที่ต้องปฏิบัติงานนอกเวลาราชการโดยไม่จำเป็นต้องมีข้ออ้างเรื่องเงื่อนไขของเวลา หากเป็นนักสังคมสงเคราะห์เป็นเพศชาย

มีข้อคิดสำคัญจากผู้ปฏิบัติงานที่น่าพิจารณา คือ ลักษณะการทำงานที่เป็นอยู่ นั้น ภาระงานมีมาก บุคลากรมีจำกัดและเปลี่ยยนบ่อย สภาพการทำงานที่ต้องทำในวันหยุด โดยเฉพาะวันเสาร์-อาทิตย์ และเทศกาลอื่นๆ ทำให้ไม่สามารถหาวัน “ครอบครัว” ซึ่งเป็นงาน หลักที่ตนได้รับมอบหมายให้รณรงค์อยู่ เมื่อเป็นเช่นนี้ ถ้าวันใดครอบครัวของผู้ปฏิบัติงาน ล่มสลายไป ความเชื่อถือของผู้ได้รับผลประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานก็คงหมดไปด้วย เช่นกัน

ผลการประเมินทั้งหมดมีรายละเอียดปรากฏใน “รณรงค์อย่างไรให้ได้ทั้งใจ และงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว”

Executive Summary

The Office of Women's Affairs and Family Development - AWAFD, Ministry of Social Development and Human Security has allocated a budget for campaign projects / activities to stop violence against children and women, and domestic violence since 2003 – 2007 to every province at 10,000 baht each in the first few years and 20,000 baht each in 2007 according to the Resolution of the Council of Ministers of 29th June, 1999. As a result, the Office has initiated an evaluation of such campaign projects / activities.

This follow-up and evaluation project applies CIPP Model as its framework by first assessing the context, input, process, and product dimensions of the projects / activities, followed by CIPP Model for Recommendations namely recommendations for Planning, Structuring, Implementing and Recycling respectively.

Target areas for the evaluation are mainly selected from those with high records of violence in the Report on Human Security Dimensions 2006, and approved by the Office of Women's Affairs and Family Development. There are 12 provinces selected consisting of Bangkok, Pathum Thani, Chiang Rai, Phitsanulok, Ubon Ratchathani, Amnat Chareon, Phetchaburi, Kanchanaburi, Chonburi, Rayong, Surat Thani and Nakhon si Thammarat.

Instruments used in this evaluation of campaign projects / activities consist of questionnaire for the operating officers, questionnaire for projects / activities participants, and structured questions for focus group discussions arranged for officers-in-charge (Provincial Social Development and Human Security officers), representatives of co-host agencies / parties, and other partners i.e. local leaders, representatives of Youth Councils, groups, women's organizations, senior citizens and their networks, including local administration organizations. Principal issues raised in focus group discussions are the nature of campaign projects / activities in the past, details on policy, principles, budget, model of activities, problems and obstacles during the course of implementation, output especially the awareness of violence, complications and conveniences in the implementation, including other important points to get the whole

picture of development and improvement of the implementation to facilitate continuing and sustainable campaigns.

Findings

There are 181 participants in the projects /activities attending focus group discussions, out of which 137 are females and 44 males from 6 – 22 organizations. Practical data which are components of CIPP Model reflect the followings:

Context dimension - The blending of ideas on campaign projects / activities is originated from the Resolution of the Council of Ministers 1999 that pushes forward the establishment of One Stop Crisis Center – OSCC. Later on, the Ministry of Social Development and Human Security has set up the Office of Women’s Affairs and Family Development whose vital role is the allocation of budget for campaign activities. The main activities organized in November which is the month of campaign to stop domestic violence and White Ribbon campaigns, knowledge dissemination, exhibitions, public relations through national radios, community radio and television, and also Stop Violence Marches. Because the officers-in-charge of the activities understand the reasons and necessity behind them, the campaigns have been successively organized although each province rates the importance of the project differently depending on local strategy, priority and degree of violence. In practice, once the province has received the policy and the budget, in most cases the principal host which is the Provincial Social Development and Human Security Office will work with other organizations, parties, and networks by organizing meetings and appointing task forces to create understanding and working machineries. The most popular activities launched are campaign marches that each province tries to make them most attractive and colourful with enthusiastic cooperation from schools and various formal and informal networks.

Input dimension – Although the budget is the same for every province, there are differences of other significant inputs i.e. the availability of resources, equipments, media, and timing. Certain provinces may lack some of the above inputs, but with strong networks, good personal relationship, and quality of human capital they can drive the campaigns successfully. As for input factor on the clarity of campaign objectives aiming at creating society’s awareness toward the decrease of violence

against children and women and domestic violence, many provinces can mobilize local labour, money, and equipments to make the objectives possible. The choice of media capable to reach the target groups especially television, individuals, community radio, familiar organizations, local newspapers, and media using local or tribal languages help increase communication efficiency. Besides, activities that intensify the generation of social awareness on domestic violence is the pinning of White Ribbon provided by the Office of Women's Affairs and Family Development. Pinner of White Ribbon are solely men to show that they are willing to support in every way possible the campaigns to stop violence. The most important data that may lead to a conclusion that another reason for the campaign forms remaining static (especially the budget being equally distributed without any consideration of other environmental factors) is the absence of implementation evaluation at the end of each campaign, that almost all provinces have not carried this out.

Process Dimension – With reference to the campaign projects / activities, it is found that strong networks contribute highly to the expansion of additional activities of the NGOs. For example Pathum Thani is the project site of the Center for the Protection of Children's Right Foundation which is working in cooperation with the One Stop Crisis Center – OSCC of Thammasat University Hospital. Chiang Rai is the site of Plan Thailand which supports campaign media. New Life Center Foundation has inserted campaign issues to its Family Camp Project. The Tharnpraporn Foundation in Phitsanulok encloses violence contents in its Pre-Marriage training course, and Sahathai Foundation participates in the campaign continuously in Nakhon Si Thammarat. In addition, it is found that there are diverse organizations working together to push forward the issues and spread the outcome as clearly seen in Chiang Rai and Ubon Ratchathani. Evidence reflecting recognition of the campaigns' significance is the integration of the very limited budget given by the Office of Women's Affairs and Family Development and fund-raising in many provinces especially in Amnat Chareon, Phitsanulok, Rayong, and Chiang Rai where, besides the White Ribbon and Marching campaigns, educational activities in the forms of meeting, seminars, discussion groups, and training courses relating to the Act on Protection of Victims of Domestic Violence 2007 are also emphasized.

Product Dimension – Most evidently campaign activities in the fiscal year 2007 reveal that both the operators and the project participants, regardless of their age groups, are females more than males and they are of the opinion that violence in the area tends to be decreased. At any rate, they realize the increase of overall picture of violence and somewhat decrease of violent-acts, while some of them feel that the act of violence still exists either at constant level or higher than before. In conclusion, the implementation of activities is very much worthwhile since the Office of Women’s Affairs and Family Development has invested only 9.62 baht per head to gain as many as 27,016 beneficiaries. Moreover, the Office has also gained abundant partners joining the activities which include other government agencies, private business agencies, NGOs, people, volunteers, public interest organizations and Youth Councils, all of which recognize the significance of campaigns that are launched to stop domestic violence.

As for the satisfaction of parties concerned on the formulation of campaign directions, it is found that collectively both officers-in-charge and the participants in all 12 provinces are well satisfied and want to participate further. The point they are satisfied the most is the cooperation from inter-agency personnel and other resources, while the satisfaction on the cooperation of intra-agency personnel, on support from provincial authorities, and on budget allocated by the Office of Women’s Affairs and Family Development are moderate.

Recommendations for decision to set up guidelines for the development of projects / activities:

1. **Decision for Planning** – What the Office of Women’s Affairs and Family Development should speedily take action for planning is to fix the calendar to propagate and stimulate acknowledgement of both central and regional offices and at all levels of implementation. Preparation should be made for the revision of budget allocation which should no longer be flat budget. The Office should encourage more participation of government sector in conceptual framing, planning, implementing, benefit-sharing, and follow-up that includes the development of follow-up plan, the appointment of officers from Central Office to observe the implementation, and

the development of indicators of the success and indicators for the preparation of a precise report.

2. Decision for Structuring – The structuring should be based on bottom-up model and directly under the Office of Women’s Affairs and Family Development. For operational structuring, the provincial authorities should utilize “committees” or “ad-hoc committees” that are ready to cooperate by spirit and resources, encourage participation of local administration organizations, decentralize the activities to the locality at all levels to mobilize more hosts, integrate or insert the activities in the work frame of the Ministry of Social Development and Human Security and other agencies concerned, and most importantly to include them in other work plan / activities of the provinces.

The most desirable thing that the Office of Women’s Affairs and Family Development should do is to push forward campaign to stop violence against children and women, and domestic violence to become public policy that all agencies should concretely carry out by integrating the policy in the work plans / projects / activities of the agencies continuously.

3. Decision for Implementing – Each province should have freedom to set up steps of implementation according to their own capacity. They should integrate work, money, and personnel in organizing the activities and should also diversify the forms of activities taking into consideration flexibility, area, integration of activities to events on important traditional holidays, insert the activities into provincial Strategic Plan, implement the activities through strong networks, and cooperate with parties working for children, youth, and family in each province.

4. Decision for Recycling – To abide with the policy encouraging locality to participate in quality of life development of people, the campaign projects / activities should be expanded to local administration organizations. Support from volunteers attached to government sector such as village health volunteers should be requested to watch and notify violence against children and women in the community. There should be tied with Community-based Family Development Center and joint development of content and concepts between the Central Office and the provincial Offices to cover all target groups. The quantity of White Ribbon Pins should be sufficiently provided to

meet the demand, and the budget should be distributed according to the size of each province. One more thing that should be considered is the necessity and appropriateness of the gender of social workers as members of interdisciplinary team who often have to work overtime with no excuses if they are male social workers.

Interesting remarks made by campaign operators are that while the existing tasks are loaded, the personnel are limited and often changed. Moreover, the work has to be performed during the holidays, especially Saturdays, Sundays and festivals. This has obstructed their chance of having their own “family days” which is the main job they have been assigned to work for. The probability is any day their families collapse, the respect of the beneficiaries for the operators might be lost altogether.

Details of the evaluation can be found in the Report on “How to Run Campaigns to Win the Heart and the Tasks: Raising the Flag to Stop Violence against Children and Women, and Domestic Violence”.

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
อย่างไรจึงจะเรียกว่า “ความรุนแรงในครอบครัว”	3
การคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว	4
ทัศนคติของสมาชิกในสังคมต่อความรุนแรงในครอบครัว	8
ริบบิ้นขาว : สัญลักษณ์ของการยุติความรุนแรง	9
กรอบแนวคิดโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี	13
4 เดือน (มิถุนายน – กันยายน 2551) : ข้อค้นพบสู่แนวทางการพัฒนางาน	15
ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ : หนึ่งในหลายๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเริ่มต้น	21
การประเมินผลการดำเนินงาน : ขั้นตอนสำคัญที่มักถูกกลืม หรือหมดแรง ?	25
กระบวนการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว	26
กิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ : ความเปลี่ยนแปลงที่หวังผลในอนาคต	29
ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เมื่อจบการรณรงค์ของปี 51	32
ความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	34
ข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจ : ใครควรทำอะไรต่อไป	37
ตัวอย่างทางเลือกรูปแบบกิจกรรม	39
เสียง (พ้อ !) จากคนทำงาน (พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)	42
มองความโดดเด่นผ่านการวิเคราะห์การติดตามประเมินผลจากประสบการณ์ ของแต่ละพื้นที่	43
บรรณานุกรม	บ-1
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน	ผ-1
ภาคผนวก ข แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วม	ผ-6
ภาคผนวก ค ประเด็นคำถามสำหรับการสนทนากลุ่มย่อย	ผ-9
ภาคผนวก ง จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มย่อย	ผ-10

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ทั่วประเทศ ปี พ.ศ.2547-2550	2
2	จำนวนเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ทั่วประเทศ ปี พ.ศ.2547-2550	2

รณรงค์อย่างไรให้ได้ทั้งใจและงาน :

ปัจจัยของความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

ทุกสังคมมีสตรีและเด็กตกเป็นเหยื่อความรุนแรง

“ความรุนแรงในครอบครัวเป็นปรากฏการณ์โลก คือ ความเป็นจริงของชีวิตใน ทุกสังคมที่เกิดขึ้นในทุกวัฒนธรรม สถานภาพทางเศรษฐกิจ และการศึกษา” ([http: www.domesticviolence.in/domestic-violence-statistics.htm](http://www.domesticviolence.in/domestic-violence-statistics.htm), 4 พ.ย. 51, p.p.1-2) สถิติที่น่า สิ้นใจของประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ผู้หญิงมักถูกกระทำด้วยความรุนแรง มากกว่า 6 ครั้งจากคู่รักของตน สถานการณ์ดังกล่าวเกิดขึ้นกับผู้หญิงในประเทศแคนาดา 29% อียิปต์ 34% นิวซีแลนด์ 21% และสวีเดน 21%

ในประเทศอินเดีย มีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงทุกๆ 3 นาที การข่มขืน เกิดขึ้นทุกๆ 29 นาที และ จะตายทุกๆ 77 นาที โดยเฉพาะกรณีที่ถูกทำร้ายโดยสามีเกิดขึ้น ทุกๆ 9 นาที

สถิติโลกรายงานว่า แต่ละปีผู้หญิงประมาณ 3 ล้านคน ถูกทารุณกรรม โดย สามีหรือเพื่อนชาย

สำหรับประเทศไทย มีรายงานว่ามีสถิติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัว ในปี 2548 - กุมภาพันธ์ 2551 จำนวนทั้งสิ้น 10,816 คน ลักษณะ ความรุนแรงมีตั้งแต่ขั้นถูกทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา อนาคต พรากผู้เยาว์ ถูกทอดทิ้ง กักขัง หน่วงเหนี่ยว พยายามฆ่า และฆ่า โดยบุคคลที่เป็นผู้กระทำความรุนแรง ได้แก่ สามี เพื่อน คนรู้จัก คนแปลกหน้า บิดาเลี้ยง บิดา มารดา (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 9 ต.ค. 51) นอกจากนี้ ข้อมูลจาก ศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Centre – OSCC) ทั่วประเทศไทย รายงานว่า ในช่วงปี 2547- 2550 มีเด็กและสตรีที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเข้ารับบริการที่ศูนย์พึ่งได้ ผ่านโรงพยาบาล ขนาดใหญ่ 70 แห่งที่เกี่ยวข้อง จาก 6,951 คน ในปี 2547 เพิ่มขึ้น 19,068 คนในปี 2550 จาก โรงพยาบาล 297 แห่ง หรือจากจำนวนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจากวันละ 12 คน เป็น 52 คน (ตารางที่ 1) ที่น่าสังเกต สัดส่วนทางเพศของเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงเป็นหญิงมากกว่าชายทุกปี (เพศหญิงถูกกระทำด้วยความรุนแรงร้อยละ 80.98 ในปี 2550) (<http://mx.kkpho.go.th/osccck>, 9 ต.ค. 51) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 1 จำนวนเด็กและสตรีที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2547-2550			
ปี	จำนวนโรงพยาบาล	เด็กและสตรีที่ ถูกกระทำด้วยความรุนแรง	เฉลี่ย(ราย/วัน)
2547	70	6,951	19
2548	109	11,542	32
2549	110	15,882	44
2550	297	19,068	52

ตารางที่ 2 จำนวนเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงที่เข้ารับบริการศูนย์พึ่งได้ทั่วประเทศ ปี พ.ศ. 2547-2550					
ปี	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	รวม
2547	690	20.50	2,676	79.50	3,366
2548	792	13.46	5,094	86.54	5,886
2549	1,601	20.06	6,380	79.94	7,981
2550	1,826	19.02	7,772	80.98	9,598

<http://mx.kkpho.go.th/osccck/9> ต.ค.51

อย่างไรจึงจะเรียกว่า “ความรุนแรงในครอบครัว”

นิยาม “ความรุนแรง” และ “ความรุนแรงในครอบครัว” มีหลากหลาย โดยทั่วไป ความรุนแรง (violence) หมายถึง การกระทำ หรือ ความตั้งใจที่จะกระทำเพื่อทำให้คนอื่นเจ็บปวด ส่วนคำว่า การทารุณกรรม (Abuse) เป็นความรุนแรง อันเกี่ยวเนื่องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เกิดขึ้นหลายครั้งอย่างต่อเนื่องและในรูปแบบต่างๆ

ความรุนแรงในครอบครัว คือ ลักษณะความรุนแรงที่เกิดขึ้นโดยการกระทำทารุณกรรมต่อผู้สูงอายุ เด็ก และภรรยา รวมทั้งสมาชิกอื่นๆ ในครอบครัว ความรุนแรงนั้นๆ มักมาจากแบบแผนของการใช้อำนาจ (Power) และการควบคุม (Control) ที่บุคคลหนึ่งมีเหนืออีกคนหนึ่งในสัมพันธภาพแบบสนิทชิดเชื้อ (An Intimate Relationship) รูปแบบสำคัญของความรุนแรง คือ การทำร้ายร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม หรืออาจหมายรวมถึง การข่มขู่ การข่มขืน การทำลายทรัพย์สิน (<http://www.domesticviolence.in/difinition-of-domestic-violence.htm>) และการเพิกเฉย ละเลย ทอดทิ้ง

องค์การสหประชาชาติ (The United Nations) ระบุว่า ความรุนแรงต่อสตรีทุกรูปแบบมีสาเหตุมาจากการขาดความเสมอภาคทางเพศ ทำให้สตรีต้องพบกับการบาดเจ็บหรือเจ็บปวดอันเกิดจากการถูกขู่บังคับ การไม่ดูแล และการถูกจำกัดเสรีภาพทั้งในที่สาธารณะและที่ส่วนตัว

ส่วนการกระทำความรุนแรงต่อเด็กนั้น คำว่า “เด็ก” หมายถึง ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี และการกระทำความรุนแรงต่อเด็ก หมายความว่ารวมถึง การที่ผู้ใหญ่ไม่ดูแลเด็ก ไม่ว่าจะเป็นภายในหรือภายนอกครอบครัว หรือดูแลในลักษณะที่สังคมไม่ยอมรับ เป็นสาเหตุให้เด็กได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือส่งผลกระทบต่อร่างกาย จิตใจ และเพศรวมทั้งการละเลย ไม่ใส่ใจความต้องการขั้นพื้นฐานสำหรับเด็ก เช่น อาหาร การดูแลสุขภาพ และการอบรมสั่งสอน เป็นต้น

ตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ได้ให้นิยามคำว่า ความรุนแรงในครอบครัว หมายถึง “การกระทำใดๆ โดยมุ่งประสงค์ให้เกิดอันตรายแก่ ร่างกาย จิตใจ หรือสุขภาพ หรือระดับการใช้อำนาจครอบงำ ผิดคลองธรรมให้บุคคลในครอบครัวต้องกระทำการ ไม่กระทำการ หรือยอมรับการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดโดยมิชอบ แต่ไม่รวมถึงการกระทำโดยประมาท”

นอกจากนี้ ยังได้นิยามคำว่า “บุคคลในครอบครัว” ไว้ด้วยว่า หมายความว่า หมายความว่า ความรวมถึงคู่สมรส คู่สมรสเดิม ผู้ที่อยู่กิน หรือเคยอยู่กินกันฉันสามีภริยา โดยมีได้จดทะเบียนสมรส บุตร บุตรบุญธรรม สมาชิกในครอบครัว รวมทั้งบุคคลใดๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัย และอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน

การคุ้มครองผู้ถูกรกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

ประเทศไทยประกาศใช้พระราชบัญญัติการคุ้มครองผู้ถูกรกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 124 ตอน 41 ก วันที่ 14 สิงหาคม 2550 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 เป็นต้นมา โดยมีเหตุผลสำคัญ คือ

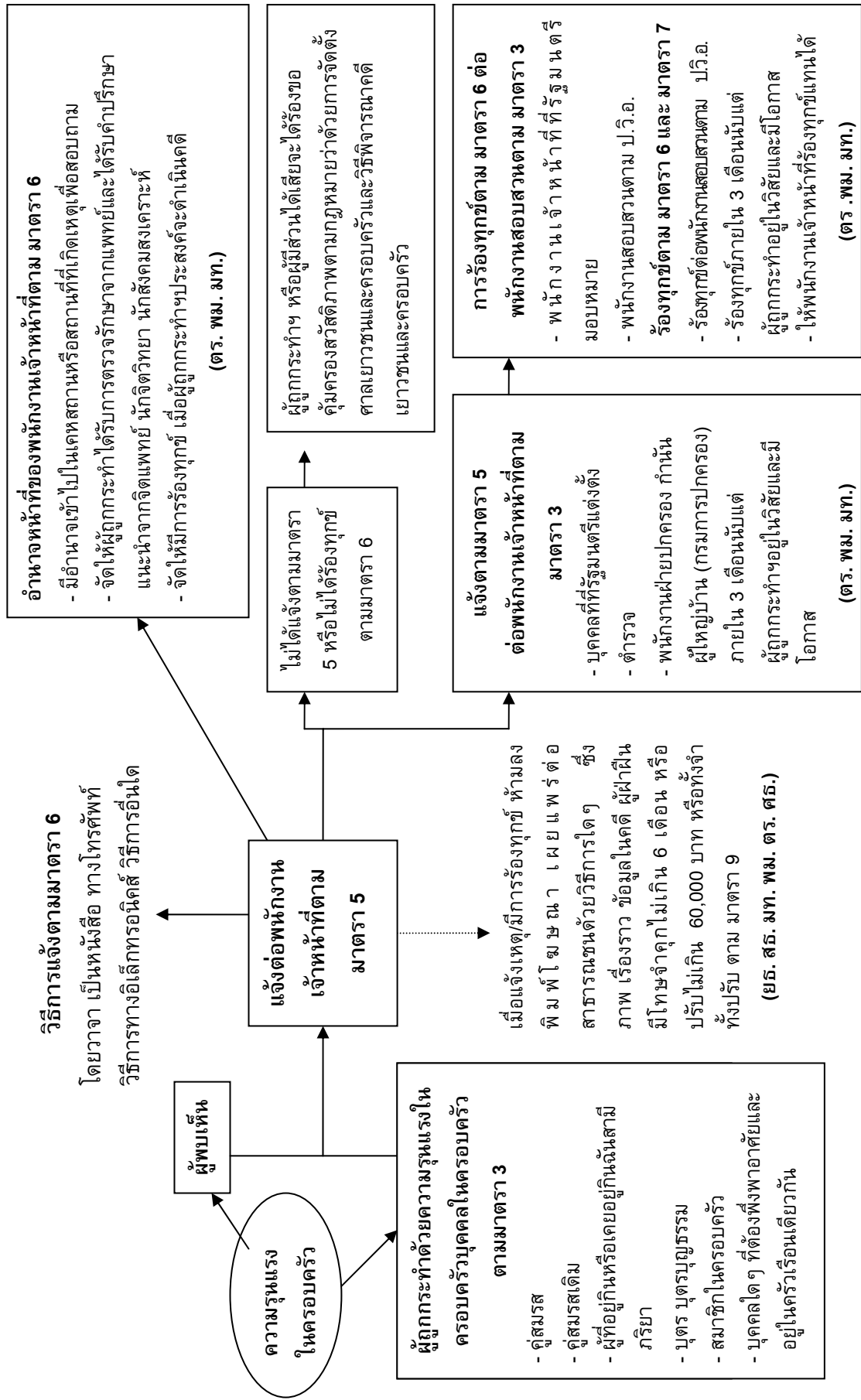
“เนื่องจากปัญหาการแก้ไขการใช้ความรุนแรงในครอบครัวมีความละเอียดอ่อน ซับซ้อนเกี่ยวพันกับบุคคลใกล้ชิด มีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการทำร้ายร่างกายระหว่างบุคคลโดยทั่วไป

การใช้มาตรการทางอาญาตามประมวลกฎหมายมาบังคับการกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวจึงไม่เหมาะสม เนื่องจากกฎหมายอาญามีเจตนารมณ์ที่จะลงโทษผู้กระทำผิดมากกว่าที่จะแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำผิดหรือปกป้องคุ้มครองผู้ถูกรกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ดังนั้น การมีกฎหมายคุ้มครองผู้ถูกรกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว จึงมีความเหมาะสมมากกว่าการใช้กระบวนการทางอาญา เพราะสามารถกำหนดรูปแบบวิธีการและขั้นตอนที่มีลักษณะแตกต่างจากการดำเนินคดีอาญาโดยทั่วไป โดยให้ผู้กระทำผิดมีโอกาสกลับตัวและยับยั้งการกระทำผิดซ้ำ รวมทั้งสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีในครอบครัวไว้ได้

ประกอบกับเด็ก เยาวชน และบุตรในครอบครัวมีสิทธิได้รับความคุ้มครองโดยรัฐจากการใช้ความรุนแรงและการปฏิบัติอันไม่เป็นธรรม จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้”

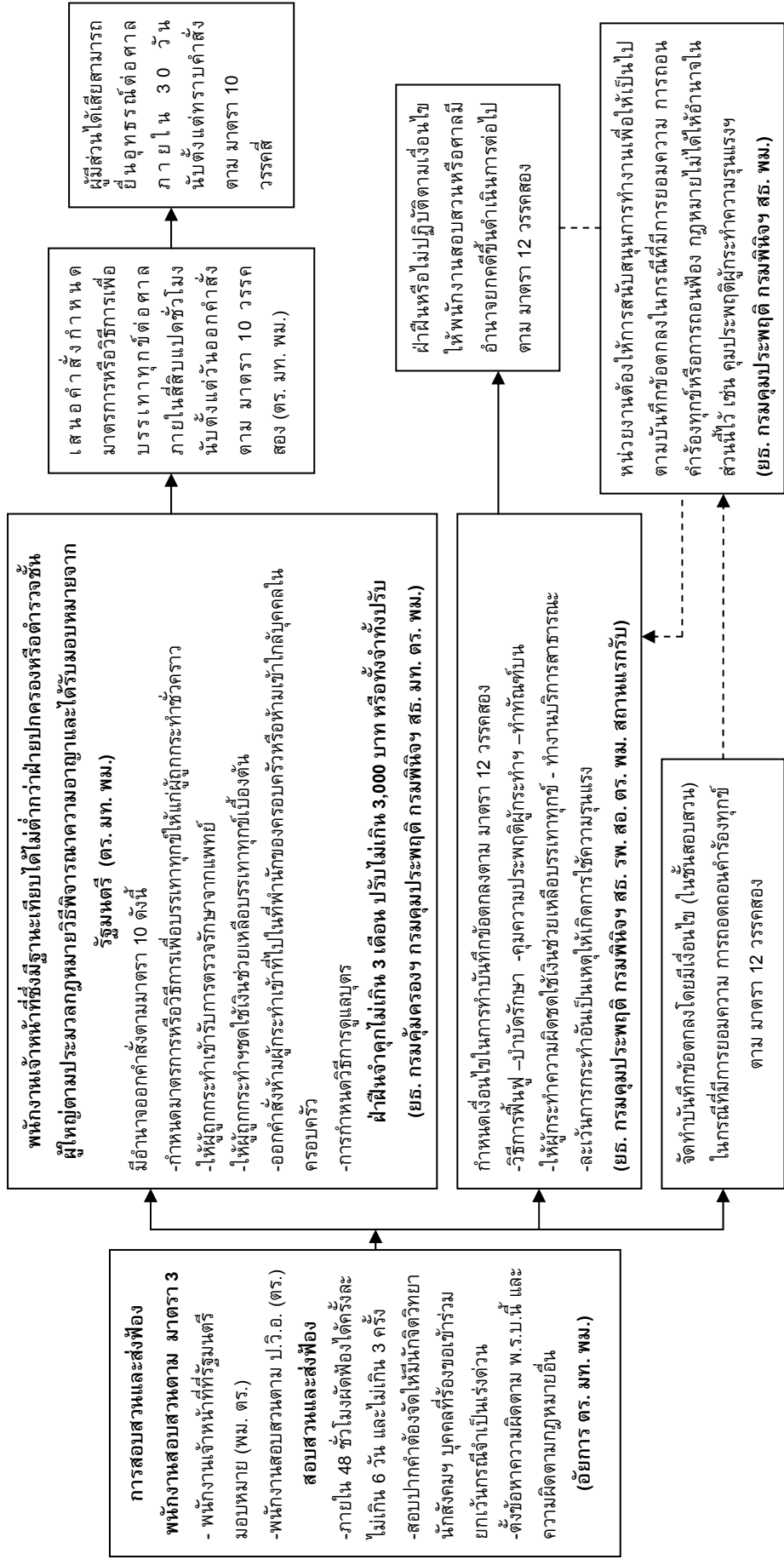
สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ นอกจากจะนิยามศัพท์สำคัญๆ ให้เป็นที่เข้าใจร่วมกัน อันได้แก่ นิยามความรุนแรงในครอบครัว บุคคลในครอบครัว ศาล เงินช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานสอบสวนและรัฐมนตรีแล้ว ยังกำหนดบทลงโทษ กระบวนการแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ การร้องทุกข์ การดำเนินการของพนักงานสอบสวน และการมอบหมายความรับผิดชอบให้กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ดำเนินการให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติ ทั้ง 18 มาตรา

กระบวนการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกรังแกด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธำมาศ

กระบวนการทางกฎหมายของพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (ต่อ 2)

ทรงรังค้อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ทัศนคติของสมาชิกในสังคมต่อความรุนแรงในครอบครัว

การที่สตรีและเด็กเป็นจำนวนมากได้รับความเจ็บปวดหลายรูปแบบ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และความรุนแรงทางเพศที่เกิดขึ้น ทั้งจากในบ้าน/ครอบครัว โรงเรียน ที่ทำงาน หรือแม้แต่ในที่สาธารณะ ผู้ถูกกระทำส่วนใหญ่ไม่ได้รับความช่วยเหลือและการบำบัดที่เหมาะสม เหตุผลสำคัญอาจเนื่องมาจากการขาดความตระหนักและเข้าใจของสังคม รวมทั้งไม่มีสถิติที่สะท้อนความเป็นจริงอันเป็นผลมาจากการปิดบังและการประนีประนอมยอมความ ด้วยเหตุผลสั้นๆ ว่า “เป็นเรื่องภายในครอบครัว” ประกอบกับผู้ถูกกระทำมีข้อจำกัดด้วยภาวะของการเป็นผู้ด้อยอำนาจและมีความอ่อนแอประการบาง นายแพทย์ศุภชัย คุณารัตนพฤกษ์ ให้ความเห็นไว้ในผู้จัดการออนไลน์ว่า “สถิติที่พบ ยังต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญิงกว่า ร้อยละ 80.0 เกิดขึ้นในครอบครัว สังคมไทยยังมีความเชื่อว่าเป็นเรื่องส่วนตัว ไม่ควรเปิดเผยให้ใครทราบ” (<http://www.khum.net/news-read/908815>, 9 ต.ค. 51)

นอกจากนี้ ยังพบข้อเท็จจริงที่สะท้อนให้เห็นทิศทางดังกล่าวว่า แม้ปัจจุบันหน่วยงาน /องค์กรร่วมกันรณรงค์รูปแบบต่างๆ เช่น การอบรม สัมมนา รวมทั้งกำหนดแนวทางการปฏิบัติตามตัวบทกฎหมาย แต่ผู้ปฏิบัติในชั้นต้นยังคงมีความโน้มเอียงที่จะไถ่เกลี้ยประนีประนอมยอมความโดยไม่ต้องแจ้งความ โดยให้เหตุผลว่า ความรุนแรงยังไม่ถึงขั้น “เลือดตกยางออก”

“ตัวเลขความรุนแรงที่ไม่ได้มีการรวบรวมไว้อย่างจริงจัง ก็เพราะมีการไถ่เกลี้ยมาก ไม่ค่อยมีอะไรที่รุนแรง ใช้เพียงดุลยพินิจก็พอ เพราะสุดท้ายต่างคนต่างกลับไปอยู่กับครอบครัวของตน” (เสียงสะท้อนจากตำรวจท่านหนึ่งในเวทีสันทนา)

ด้วยเหตุนี้ การติดตามและประเมินผลโครงการ / กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวได้เปิดเวทีสันทนากันในเรื่องการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ นั้น สิ่งจำเป็นที่สุด คือ การตอกย้ำความหมายและประชาสัมพันธุ์ให้เข้าใจวัตถุประสงค์และวิธีดำเนินงานให้ชัดเจนตั้งแต่ต้น เพื่อให้การสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมาย เพราะมีเสียงสะท้อนจากพื้นที่ (กรุงเทพมหานครและปทุมธานี) ว่า “ควรอย่างยิ่งที่จะต้องชี้แจงเมื่อเริ่มให้งบประมาณใหม่”

อย่างไรก็ตาม เราได้เรียนรู้มากมายจากทุกภาคที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว เราได้รับรู้และชื่นชมการปฏิบัติที่อาจขยายผลไปยังพื้นที่อื่นๆ ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความก้าวหน้าของการรณรงค์ และการเท “ใจ” ให้แก่กันและกัน เพื่อให้ความพยายามยุติความรุนแรงฯ เดินหน้าอย่างไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ ...ผ่านเวทีภาคีเครือข่าย 12 จังหวัดทั่วประเทศ ได้แก่ เชียงราย พิชญ์โลก อุบลราชธานี อำนาจเจริญ ชลบุรี ระยอง เพชรบุรี กาญจนบุรี นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี กรุงเทพมหานคร และปทุมธานี

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บัณฑิตยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ริบบิ้นสีขาวย : สัญลักษณ์ของการยุติความรุนแรง

หลายคำถามกับ “ริบบิ้นสีขาว”

เนื่องจากยังมีข้อสงสัยจากผู้เข้าร่วมในเวทีสนทนาหลายจังหวัดว่า “ริบบิ้นสีขาว” สัญลักษณ์ที่นำมาใช้ (จะด้วยการทำเป็นเข็มกลัดรูปลักษณะชนิดต่างๆ หรือนำริบบิ้นสีขาวมาผูกเป็นรูปโบว์กัลดติดกับเสื้อในวันรณรงค์เพื่อรำลึกถึงผู้หญิงจำนวน 14 คน ซึ่งถูกสังหารโดยกลุ่มผู้ต่อต้านขบวนการผู้หญิง (anti-feminist) ในประเทศแคนาดา) มีความหมายที่แท้จริงอย่างไร จะติดแบบไหน ติดกับใครจึงจะถูกต้อง และติดในตำแหน่ง “คว่ำ” หรือ “หงาย” ซึ่งจะทำให้เกิดการรับรู้เมื่อเทียบกับอักษรภาษาอังกฤษเป็น A หรือ V ซึ่งในเวทีการสนทนาที่จังหวัดพิษณุโลก กล่าวถึงเรื่องนี้โดยผู้ร่วมสนทนาบางท่านพยายามอธิบายว่า

“ถ้าติดคว่ำ จะให้ภาพตัว A แสดงว่าเป็นการ Against คือ การต่อต้าน แต่ถ้าติดในตำแหน่งที่หงายขึ้น ก็จะมองออกเป็นรูปตัว V ซึ่งน่าจะมาจากคำว่า Victory ที่แปลว่า “ผู้ชนะ” หรือเปล่า?”

นอกจากนี้ เข็มกลัดริบบิ้นขาวแบบใหม่ ซึ่งสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ได้นำไปมอบให้แต่ละจังหวัดใช้ในการรณรงค์ เป็นเข็มกลัดรูปสามเหลี่ยมพื้นสีฟ้า และมีรูปริบบิ้นขาววางอยู่ตรงกลาง ผู้เข้าร่วมเสวนาบางท่านก็พยายามวิเคราะห์ว่า “พื้นที่สีฟ้าน่าจะเป็นสัญลักษณ์ที่แทนความเป็นเพศชาย” เป็นต้น

เราไปช่วยกันค้นหาคำตอบ...

ที่มาของริบบิ้นสีขาว

(Wikipedia, the free encyclopedia.<http://en/pedia.org/wiki/white-ribbon/.22/10/51>)

โดยข้อเท็จจริงความหมายของ ริบบิ้นสีขาว หรือ ริบบิ้นขาว ขึ้นอยู่กับบริบทของแต่ละสังคม เช่นเดียวกับริบบิ้นสีอื่น ๆ ที่นำมาใช้เพื่อแสดงออกในบริบททางการเมือง การเผยแพร่ความเชื่อ โดยนำมาทำเป็นสัญลักษณ์บนเครื่องแต่งกาย โปสเตอร์ โปปลิว และรูปแบบอื่นๆ อันเป็นการโฆษณาชวนเชื่อ

Frances Willard ผู้ก่อตั้ง Woman's Christian Temperance Union หรือ WCTU เมื่อปี 1873 ได้นำริบบิ้นสีขาวมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของความบริสุทธิ์ ปัจจุบันริบบิ้นสีขาวเป็นที่ยอมรับให้ใช้เป็นสัญลักษณ์การต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิง การดูแลความปลอดภัยของผู้ที่เป็นแม่ (ในอดีตสัญลักษณ์นี้ใช้แทนความเชื่อในความเป็นธรรมแห่งรัฐ และลำดับรางวัลของการแข่งขันด้านการเพาะปลูกในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยริบบิ้นสีแดงหมายถึง ผู้ชนะเลิศ ลำดับรองใช้สีฟ้า และลำดับสุดท้ายใช้สีขาว เป็นต้น) ประเทศเบลเยียมใช้ริบบิ้นสีขาวเป็นสัญลักษณ์ของการลงโทษที่รุนแรงมาก (มหันตโทษ) ส่วนที่ Quebec ประเทศแคนาดา ใช้เป็นเครื่องหมายแสดงความต้องการสงบสุขหรือสันติภาพ (Peace)

Michael Kanfman และ **Jack Laton** เป็นผู้นำการรณรงค์ให้ใช้ริบบิ้นขาวเพื่อยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงนับตั้งแต่ปี 1991 ซึ่งปัจจุบันแพร่หลายไปกว่า 35 ประเทศทั่วโลก โดยผู้ชายและเด็กผู้ชายในหลายๆ ประเทศเป็นผู้รณรงค์และพยายามยุติการใช้ความรุนแรงด้วยเหตุผลที่ว่า โดยหลักพื้นฐาน ผู้ชายและเด็กผู้ชายควรเป็นผู้บอกกล่าวเรื่องการต่อต้านความรุนแรงต่อผู้หญิงทุกรูปแบบ

เมื่อสิ้นสงสัยเกี่ยวกับ “ที่มา” แล้ว ลำดับต่อไป คือ รูปธรรมบางส่วนของกาวยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในประเทศไทย

25 พฤศจิกายน : วันแห่งการยุติความรุนแรงต่อสตรีสากลของสหประชาชาติ

ในประเทศไทย คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 29 มิถุนายน 2542 เห็นชอบให้เดือนพฤศจิกายนของทุกปีเป็นเดือนแห่งการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี แต่บางประเทศ เช่น ประเทศแคนาดา กำหนดให้เป็นวันที่ 6 ธันวาคม ของทุกปี ส่วนประเทศออสเตรเลียกำหนดวันที่ 25 พฤศจิกายน เช่นเดียวกับที่องค์การสหประชาชาติกำหนด การที่ประเทศไทยกำหนดให้เป็น “เดือน” บ่งบอกถึงปรากฏการณ์และการตระหนักในความรุนแรงที่เกิดขึ้น ซึ่งต้องการให้มีการดำเนินงานในรูปแบบต่างๆ เพื่อยุติความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและสตรีอย่างเร่งด่วนและต่อเนื่อง

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

หน่วยงานระดับนโยบายกับการกระจายความรับผิดชอบ

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้เข้ามารับผิดชอบในฐานะหน่วยงานหลัก เพื่อการประสานงานระบบการดำเนินงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และตระหนักในความสำคัญของบทบาทวิชาชีพที่ร่วมใจกันผนึกความรับผิดชอบและร่วมดำเนินงานให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติฉบับนี้ โดยรับผิดชอบดูแลสตรีและเด็กที่ตกเป็นเหยื่อของการกระทำด้วยความรุนแรง และส่งเสริมการพัฒนาสุขภาพของครอบครัว เช่น ส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันในชีวิตครอบครัวที่พยายามจะดึงความร่วมมือขององค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องด้วยไว้ภายใต้ต้นนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสถาบันครอบครัว พ.ศ. 2547 - 2556 นอกจากนี้ ยังกำหนดมาตรการสำคัญเพื่อขจัดความรุนแรงต่อสตรีและเด็ก อาทิ

1. มาตรการการป้องกัน
2. มาตรการการแก้ไขปัญหาและการช่วยเหลือ
3. มาตรการทางกฎหมาย
4. การจัดทำฐานข้อมูลเหยื่อความรุนแรง

รวมทั้ง ได้ดำเนินกิจกรรมหลักๆ เพื่อให้สังคมเข้าใจและตระหนักในการร่วมกันยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีมาอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ปี 2542 จวบจนปี 2550 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปี 2550 ได้ดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่สำคัญๆ ดังนี้

1. กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว
2. การมอบเข็มกลัดริบบิ้นสีขาว
3. การประชาสัมพันธ์เอกสารการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

กิจกรรมดังกล่าวจัดขึ้นทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ดังนี้

1. **กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ในส่วนกลาง** จัดขึ้นเมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2550 ณ ลานสยามดิศศักดิ์เวอร์รี่พลาซ่า มีผู้เข้าร่วมทั้งหมด 570 คน ลักษณะกิจกรรม ได้แก่ การเปิดตัวฟรีเซ็นเตอร์ ศิลปิน/ดาราที่ร่วมรณรงค์ยุติความรุนแรง การเสวนา “ยุติความรุนแรง สานความหวังใจ...ไม่ใช่เรื่องส่วนตัว” Talk Show เก็บข่าว...เล่าความ การแสดงร้องเพลง และการแสดงมินิคอนเสิร์ต White Ribbon In Your Heart

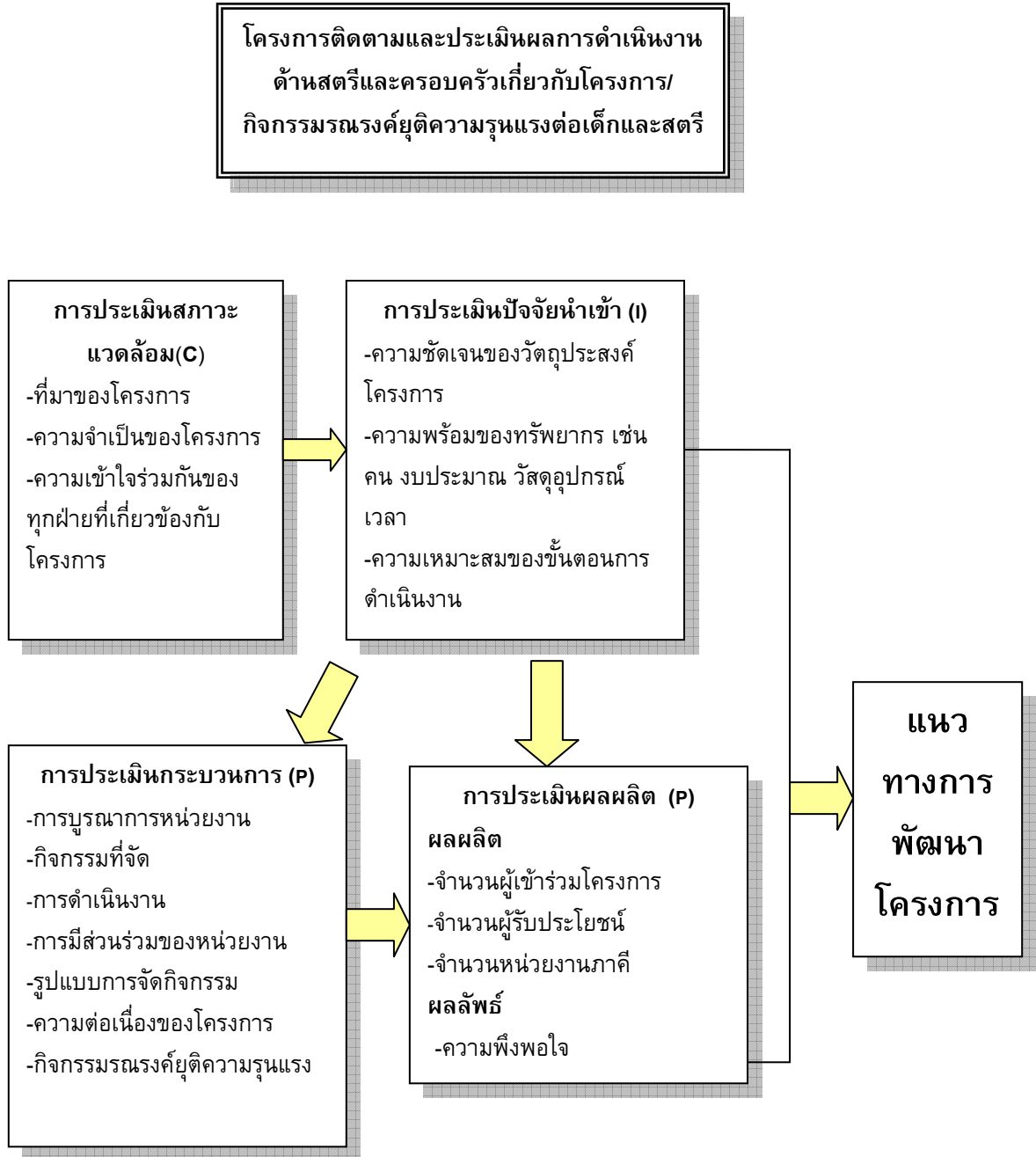
รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

2. กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ในส่วนภูมิภาค เป็นการดำเนินงานพร้อมกันทั้งประเทศในช่วงเดือนพฤศจิกายน 2550 กิจกรรมหลักที่จัดขึ้นมีลักษณะเช่นเดียวกับกิจกรรมที่จัดในส่วนกลาง บางจังหวัดมีการสอดแทรกกิจกรรมเพิ่มเติม เช่น การประชาสัมพันธ์ผ่านวิทยุชุมชน การจัดประชุมเครือข่ายแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน องค์กรบริหารส่วนตำบล และกลุ่มสตรี

การจัดกิจกรรมครอบคลุมทั้ง 75 จังหวัด และมีการขยายผลออกไปให้ครอบคลุมทั่วทุกภาคส่วนของสังคม มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สื่อมวลชนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชน โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวได้สนับสนุนงบประมาณ ปี 2550 ผ่านสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด <http://en.musiczaa.net/main/index.html> ทั้ง 75 แห่ง แห่งละ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 1,500,000 บาท (หนึ่งล้านห้าแสนบาทถ้วน) ภายหลังเมื่อแต่ละจังหวัดดำเนินงานเสร็จสิ้นให้มีการรายงานผลการจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวต่อสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวเกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีที่ดำเนินการในปี 2550 จึงเกิดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการประเมินฯ ดังกล่าวมาจัดทำเป็นข้อเสนอแนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และครอบครัวต่อไป

กรอบแนวคิดโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว
เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี

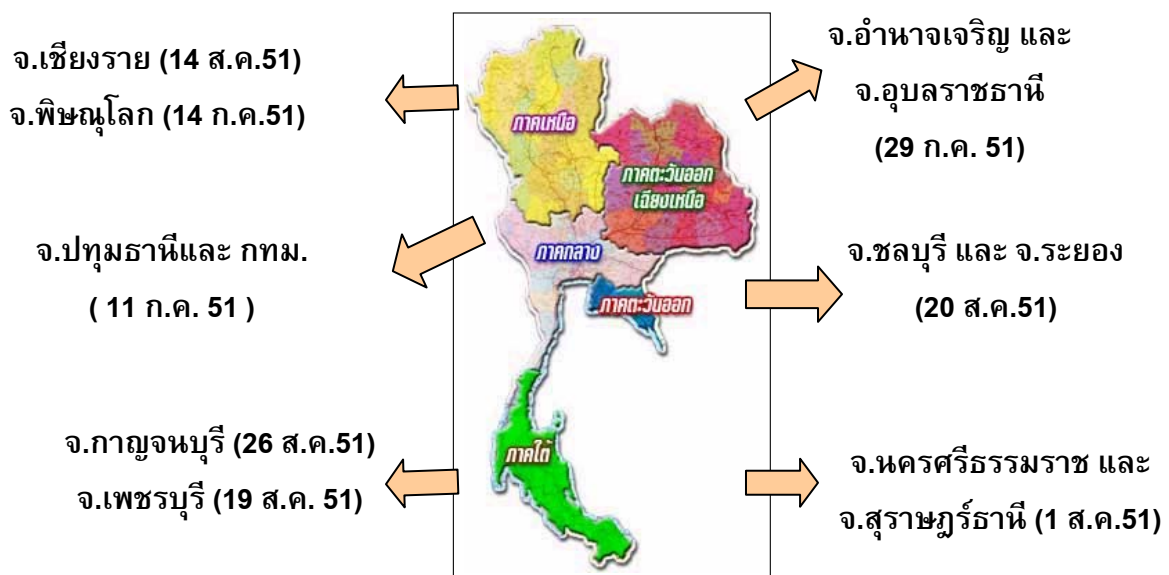
รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

พื้นที่กลุ่มตัวอย่าง 5 ภาค ทั่วประเทศไทย

จากรายงานมิติตามความมั่นคงของมนุษย์ในปี 2549 พบข้อมูลสำคัญเกี่ยวกับการใช้ความรุนแรงในระดับที่แตกต่างกันของแต่ละภาค และแต่ละจังหวัด ซึ่งเมื่อสุ่มตัวอย่างแบบมีขั้นตอนแล้ว ได้พื้นที่ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 12 จังหวัด 5 ภาค ดังนี้

1. กรุงเทพฯ และปริมณฑล : กรุงเทพมหานคร และ จังหวัดปทุมธานี
2. ภาคเหนือ : จังหวัดเชียงราย และ จังหวัดพิษณุโลก
3. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ : จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดอำนาจเจริญ
4. ภาคกลาง : จังหวัดเพชรบุรี และ จังหวัดกาญจนบุรี
5. ภาคตะวันออก : จังหวัดชลบุรี และ จังหวัดระยอง
6. ภาคใต้ : จังหวัดสุราษฎร์ธานี และ จังหวัดนครศรีธรรมราช

พื้นที่กลุ่มตัวอย่าง 5 ภาค ทั่วประเทศไทย

*หมายเหตุ ทดสอบเครื่องมือกับเจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องจำนวน 30 คน ที่จังหวัดนนทบุรี

4 เดือน (มิถุนายน – กันยายน 2551) : ข้อค้นพบสู่แนวทางการพัฒนางาน

การค้นหาข้อมูลที่กำหนดไว้ ทั้งจากการศึกษาเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และการประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group) ซึ่งผู้เข้าร่วมสนทนาประกอบด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการ หน่วยงานภาคีที่เกี่ยวข้อง ผู้มีส่วนร่วม อาทิ แกนนำ ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน สตรีและเครือข่าย รวมทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้แบบประเมินโครงการ/กิจกรรม วรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว และประเด็นคำถาม การประชุมสนทนากลุ่มย่อยเป็นเครื่องมือ สาระหลักๆ มีดังนี้

1. ลักษณะโครงการ/กิจกรรมวรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
 - 1.1 นโยบาย
 - 1.2 หลักการ
 - 1.3 งบประมาณ
 - 1.4 กิจกรรม
2. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมวรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวเป็นอย่างไร
3. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมวรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวเป็นอย่างไร
 - 3.1 การตระหนักในความรุนแรง
 - 3.2 ความยาก-ง่ายในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมวรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว
4. สิ่งที่ต้องการเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินโครงการ/กิจกรรมวรรณยุกต์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวให้ต่อเนื่องและยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

ร่วมคิด...เพื่อพิชิตความสำเร็จ

คณาจารย์คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้รับความไว้วางใจให้เป็นที่ปรึกษาและร่วมเป็นคณะทำงานกับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ในการประเมินและติดตามผลในครั้งนี้ ซึ่งได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทุกจังหวัดในพื้นที่ 12 จังหวัด โดยเฉพาะในการเข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มย่อยทำให้ได้ข้อมูลทั้งที่เป็นข้อเท็จจริง ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่างๆ ประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางวรรณยุกต์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : *บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว*

การดำเนินงานในปีต่อๆ ไปได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้ ผู้เกี่ยวข้องซึ่งร่วมทำงานมาจากหน่วยงานต่างๆ ตั้งแต่ 6 แห่ง จนถึง 22 แห่ง และมีผู้เข้าร่วมทั้งหญิงและชาย จำนวน รวม 181 คน เป็น หญิง 137 คน และ ชาย 44 คน

ความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

บริบทแวดล้อม “หลอมความคิดการทำงาน”

เป็นที่รับรู้กันดีในหมู่คณะที่ดำเนินการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงในเด็ก สตรี และครอบครัวซึ่งมีที่มาของโครงการ จากมติคณะรัฐมนตรี ปี 2542 ได้มีข้อกำหนดให้เกิดกิจกรรมรณรงค์เพื่อผลักดันให้เกิดศูนย์ช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤต (OSCC/ศูนย์พึ่งได้) กิจกรรมรณรงค์ถือเป็น 1 ใน 8 มาตรการการดำเนินงาน เริ่มครั้งแรกในปี 2543 โดยเริ่มจัดในส่วนกลางที่กรุงเทพมหานครเป็นแห่งแรก ต่อมากระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้จัดตั้ง “สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว” จึงได้จัดสรรงบประมาณให้มีการขยายกิจกรรมรณรงค์ไปสู่ส่วนภูมิภาค โดยเฉพาะในปี 2542 มติคณะรัฐมนตรีได้กำหนดนโยบายที่เป็นรูปธรรมชัดเจน คือ การกำหนดให้เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนแห่งการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี แต่เนื่องจากสังคมส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักต่อการใช้ความรุนแรง จึงทำให้เป็นที่มาของการจัดกิจกรรมรณรงค์ในรูปแบบต่างๆ ที่สอดคล้องกับบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ได้วางแนวทางกิจกรรมหลัก เช่น

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

1. รณรงค์ติดตามเครื่องหมายริบบิ้นขาว (สัญลักษณ์ของการยุติความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ)

2. การให้ความรู้ทางวิชาการ เช่น การอบรม การสัมมนา เวทีสนทนาให้ความรู้เกี่ยวกับ (ร่าง) พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานสหวิชาชีพ

3. การจัดนิทรรศการ

4. การประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อวิทยุ วิทยุชุมชน โทรทัศน์

5. การเดินรณรงค์การยุติความรุนแรง

โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ได้ดำเนินการมาทั้งสิ้น 3 ปี (2549 - 2551) ในปีแรก (2549 - 2550) ให้งบประมาณสนับสนุน 75 จังหวัดๆ ละ 10,000 บาท ในปีที่ 3 (2551) เพิ่มการสนับสนุนงบประมาณเป็น 20,000 บาท

การรับรู้ของผู้ดำเนินงานเป็นการรับรู้ต่อจากหัวหน้าส่วนระดับจังหวัด ซึ่งได้รับเชิญให้เข้ามาประชุมกับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ในส่วนกลางแล้วจึงรับผิดชอบนโยบายไปถ่ายทอดให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง

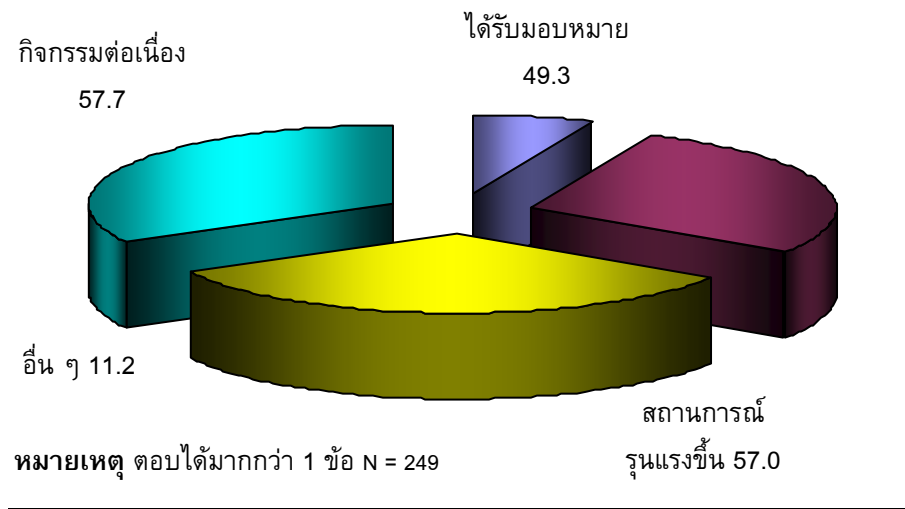
ทัศนะของผู้ปฏิบัติงานต่อความจำเป็นของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ

เหตุผลความจำเป็นที่ชัดเจนซึ่งเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานระบุไว้ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

1. โครงการ/กิจกรรมดังกล่าว ทุกจังหวัดดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลา 3 ปี (ปี 2549-2551)

2. สถานการณ์ความรุนแรงที่เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะที่จังหวัดเชียงราย เนื่องจากเป็นจังหวัดที่มีแนวชายแดนเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน และเป็นพื้นที่ที่มีการป้องกันและเฝ้าระวังการค้ำมนุษย์ นอกจากนี้ ที่จังหวัดชลบุรี ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความรุนแรงต่อเด็กชาย ณ เมืองพัทยา ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้งที่จังหวัดพิษณุโลก มีการรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการค้าบริการทางเพศของเด็กนักเรียน/นักศึกษาหญิง (ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มย่อย)

ความต่างของสถานการณ์ความรุนแรงกับการให้ความสำคัญของจังหวัด

เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องมีโครงการ / กิจกรรม

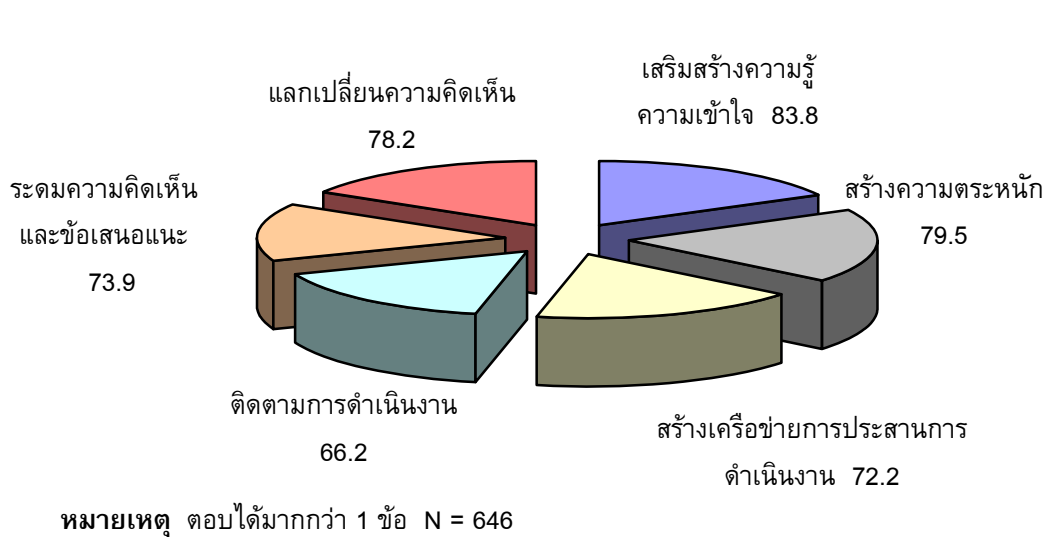
สถานการณ์ปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน บางจังหวัดมีรายงานสถิติความรุนแรงฯ มาก เมื่อมีนโยบายรัฐจากส่วนกลางสนับสนุนลงมาให้ดำเนินการโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ผู้กำหนดนโยบายของจังหวัด (ผู้ว่าราชการจังหวัด) อาจปรับและให้ความสำคัญในเรื่องนี้ ทำให้หน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัดมาร่วมทำงานด้วยกันอย่างเข้มแข็ง เช่น จังหวัดอุบลราชธานี และ จังหวัดเชียงราย ซึ่งเป็นพื้นที่เสี่ยงที่มีการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ร่วมอยู่ด้วย

จังหวัดจึงกำหนดเป็นยุทธศาสตร์และให้ความสำคัญแก่การลดความรุนแรงฯ ไว้ในอันดับต้นๆ โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัวจึงได้รับการสนับสนุนหลายรูปแบบ ในทางกลับกัน บางจังหวัดให้ความสำคัญกับความจำเป็นเร่งด่วนแก่ประเด็นการพัฒนาเศรษฐกิจ ดังนั้นกิจกรรมการยุติความรุนแรงฯ จึงถือเป็นเรื่องที่ไม่เร่งด่วนและรอได้ อย่างไรก็ตาม ผู้ปฏิบัติงานมีภารกิจที่ต้องดำเนินงานตามกรอบของนโยบายฯ จากส่วนกลางที่เน้นการดำเนินงานในเดือนพฤศจิกายน เป็นหลัก ส่วนใหญ่จัดงานในวันที่ 25 พฤศจิกายน ซึ่งตรงกับวันรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อสตรีสากล

การสร้างความสำเร็จร่วมกัน : เริ่มต้นอย่างไรดี ?

ในทางปฏิบัติ เมื่อจังหวัดรับนโยบายและงบประมาณมาแล้ว ผู้รับผิดชอบมักไม่ได้ทำงานโดยลำพัง แต่มีหน่วยงานภาคีเครือข่ายอื่นๆ เข้ามาร่วมด้วย โดยอาศัยสัมพันธภาพส่วนตัว (เชิงราย – คณะทำงาน “เกาะกันโดยส่วนตัว” และสัมพันธภาพในสหวิชาชีพ จึงเป็นความจำเป็นอย่างมากที่จะต้องสร้างความเข้าใจร่วมกันก่อนจัดกิจกรรมใดๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความสำเร็จร่วมกันภายในหน่วยงาน ซึ่งส่วนใหญ่เจ้าภาพหลักเป็นผู้รับผิดชอบทำความเข้าใจร่วมกันแบบเป็นทางการ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดเพชรบุรี สำหรับที่อื่นๆ ได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดระยอง ใช้วิธีจัดประชุม

สำหรับการสร้างความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานภายนอก นิยมใช้วิธีการประสานงานและการจัดให้มีการประชุมร่วมกัน อย่างไรก็ตาม บางจังหวัด เช่น จังหวัดเชียงราย จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดพิษณุโลก ใช้วิธีการจัดตั้งคณะทำงาน ซึ่งถือว่าเป็นการสร้างกลไกการทำงานร่วมกันกับหน่วยงานภายในจังหวัดได้เป็นอย่างดี โดยส่วนใหญ่แต่ละจังหวัดนิยมใช้กลไกการทำงานซึ่งมีอยู่เดิม เช่น โรงพยาบาล โรงเรียน ตำรวจ หน่วยงานพัฒนาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ คณะทำงานที่ตั้งขึ้นยังเชื่อมโยงกับภารกิจร่วมกันเพื่อจัดการค้ำมนุษย์ด้วย เช่น ที่จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดอำนาจเจริญ เป็นต้น

การรับรู้ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่อความชัดเจนของวัตถุประสงค์

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

พฤศจิกายน เดือนแห่งความเป่งบานของกิจกรรมรณรงค์ทั่วประเทศ

จากประสบการณ์การทำงานของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อ เด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งทำงานนาน 1-5 ปี นั้น ต่างระบุว่า เดือนพฤศจิกายนเป็นเดือนที่ทุกคนรับรู้กันเป็นอย่างดีว่าจะต้องมีกิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ โดยเฉพาะในวันที่ 25 พฤศจิกายน ทั้ง 75 จังหวัด และกรุงเทพมหานคร ต่างจัดงานพร้อมๆ กัน กิจกรรมที่โดดเด่นนิยมทำกันมาก คือ กิจกรรมเดินรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัด โดยแต่ละพื้นที่พยายามคิดรูปแบบให้ตื่นตาตื่นใจ และได้รับความร่วมมืออย่างกระตือรือร้นจากโรงเรียนและเครือข่ายอื่นๆ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

ข้อสังเกตสำหรับวัน/เวลา ที่เหมาะสมของการจัดกิจกรรม เจ้าหน้าที่ และผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีข้อคิดเห็นว่า กิจกรรมเพื่อยุติความรุนแรงอาจไม่จำเป็นต้องจัดให้พร้อมๆ กันทั่วประเทศก็ได้ เนื่องจากเดือนพฤศจิกายนเป็นช่วงเริ่มต้นงบประมาณ และมีกิจกรรมตามประเพณีอื่นๆ อยู่มาก เช่น วันลอยกระทง เทศกาลทอดกฐิน เป็นต้น ถ้าจะให้กิจกรรมนี้มีความต่อเนื่อง อาจหมุนเวียนจัดในเดือนอื่นบ้าง และอาจผนวกกับวันประเพณีหรือวันสำคัญอื่นๆ เพื่อให้การรณรงค์ไม่หยุดนิ่ง ซึ่งจะเป็นการดีที่ได้มีโอกาสบูรณาการทั้งงาน เงิน หน่วยงาน เรียกได้ว่าทำทั้งที่มีผลลัพธ์เกินคุ้ม

ปัจจัยนำเข้าหรือทุนทางสังคมของพื้นที่

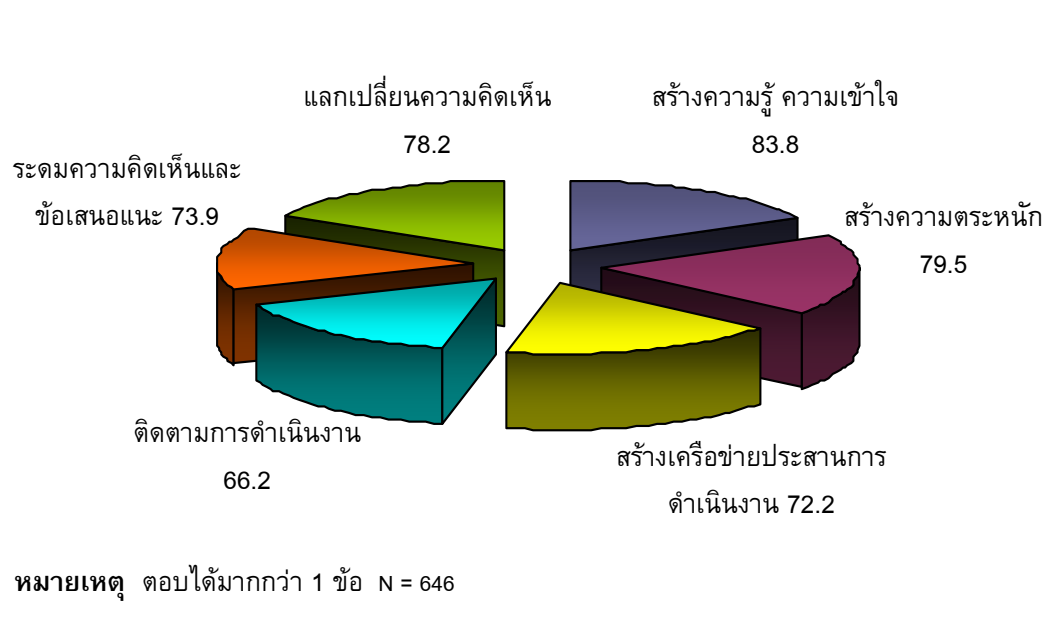
ประเด็นสำคัญที่ทุกฝ่ายต่างต้องยอมรับว่า ปัจจัยนำเข้าของแต่ละพื้นที่มีความแตกต่างกัน แม้งบประมาณที่ได้รับจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) มีจำนวนเท่ากัน (ในทางปฏิบัติแต่ละพื้นที่มีความสามารถที่จะหาแหล่งสนับสนุนเพิ่มเติมได้) แต่ปัจจัยด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน ได้แก่ ความพร้อมของทรัพยากร วัสดุ อุปกรณ์ ช่วงเวลา สื่อที่ใช้ รูปแบบกิจกรรม และความเหมาะสมของขั้นตอนการดำเนินงาน ทั้งนี้ ความแตกต่างของปัจจัยนำเข้าอาจได้ข้อสรุปที่ทำให้เห็นว่า แม้จะมีความขาดแคลนและความไม่พร้อมของปัจจัยบางอย่าง แต่การมีภาคีเครือข่ายที่เหนียวแน่น สัมพันธภาพส่วนตัวที่ต่อเนื่องยาวนานในบรรดาภาคีเครือข่ายสำคัญ ประกอบกับความตั้งใจจริงที่จะทำงานให้ลุล่วง ข้อจำกัดทั้งหลายก็ถูกกำจัดออกไปจนสามารถทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

“ทุนมนุษย์” เป็นทุนที่สำคัญและ “นำทิ้ง” ที่สุดในบรรดาทุนทางสังคมทั้งหลาย การรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวคงถูกขับเคลื่อนและขยายผลได้ยาก หากขาดปัจจัยนำเข้าปัจจัยนี้ เรามีตัวอย่างที่น่าสนใจนำเสนอไว้ในส่วนท้ายของเอกสารฉบับนี้

ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ : หนึ่งในหลาย ๆ ปัจจัยที่ทำให้เกิดการเริ่มต้นที่ดี

ในช่วง 3 ปี (ปีงบประมาณ 2548-2551) ที่มีการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ วัตถุประสงค์หลัก คือ การรณรงค์ให้คนในสังคมตระหนัก และลดการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ซึ่งเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานรวมทั้งหน่วยราชการอื่นและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาต่างมีความชัดเจนในวัตถุประสงค์เป็นอย่างดี ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญแก่ “การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัวแก่ประชาชนทั่วไป” การสร้างความตระหนักในปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัดที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษแก่การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดกาญจนบุรี และ กรุงเทพมหานคร

ความชัดเจนของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต่อวัตถุประสงค์หลัก

ความพร้อมของทรัพยากร : อีกหนึ่งปัจจัยสำคัญที่นำมาพิจารณา

แต่ละพื้นที่มีความพร้อมทางทรัพยากรไม่เท่ากัน เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ของแต่ละจังหวัดมีเพียงจังหวัดละ 1 คน แต่ในทางปฏิบัติเพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายต้องอาศัยความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ส่วนต่างๆ ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และ/หรือจากภาคีอื่นๆ มาร่วมดำเนินงานด้วย จำนวนภาคีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสัมพันธภาพส่วนบุคคล สัมพันธภาพในงาน และการช่วยเหลือเกื้อกูลรณรงค์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

เกี่ยวกับงานประจำที่เคยทำร่วมกันมานานก่อนเริ่มกิจกรรมยุติความรุนแรงในแต่ละจังหวัด
ข้อสังเกตที่พบและรับทราบในเกือบทุกเวทีของการสนทนากลุ่มย่อย คือ
จำนวนนักสังคมสงเคราะห์มีน้อย ภาระงานประจำมีมาก “เมื่อหน่วยเหนือสั่งมาแล้ว อย่างไม่รู้ก็ต้องทำ”

ความพร้อมด้านงบประมาณ : อมตะแห่งปัญหาที่ไม่เคยมีคำว่า “พอ”

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) มีนโยบายสนับสนุนกิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ โดยจัดสรรเงินให้จังหวัดละเท่าๆ กัน ในปีงบประมาณ 2551 ให้จังหวัดละ 20,000 บาท (สองหมื่นบาทถ้วน) ซึ่งเป็นงบประมาณค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับภารกิจที่รับผิดชอบ ถ้าไม่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมจากจังหวัดหรือหน่วยงานภายนอกแล้ว อาจกล่าวได้ว่า กิจกรรมดังกล่าวก็ไม่อาจเกิดขึ้นได้ เพราะทุกกิจกรรมย่อมต้องมีงบประมาณรองรับทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นค่าพาหนะเดินทางและค่าอาหารกล่องสำหรับนักเรียน ค่าเดินทาง ผู้เข้าร่วมต่างอำเภอ/ตำบล ค่าเบี้ยเลี้ยงนักข่าว บางพื้นที่ เช่น จังหวัดเชียงราย เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทตรง่ายไปก่อนเพื่อให้ทันตามกำหนดการรณรงค์ฯ ปีแล้วปีเล่าที่เผชิญปัญหานี้ แต่ก็ยังมี “ใจ” ท่วมท้นทำให้ดีที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ มีคำพูดที่กินใจจากเสียงบอกเล่าของผู้เข้าร่วมเวทีสนทนาว่า “มีน้อยลงน้อย มีแรงลงแรง” แปลว่าแม้งบประมาณจะน้อยก็ยอมใช้แรงงานของตนแทน

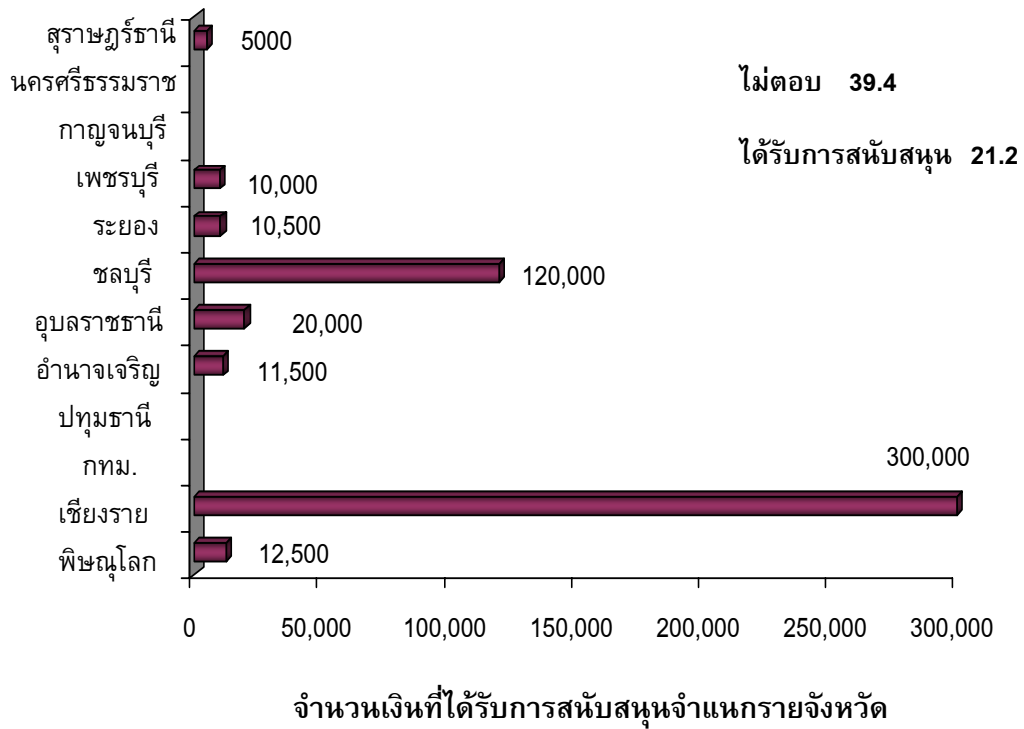
สำหรับงบประมาณที่หน่วยงานภายนอกสมทบเพื่อใช้ในการนี้ มียอดเงินตั้งแต่ 5,000- 300,000 บาท เช่น

จังหวัดเชียงราย ได้รับงบสนับสนุน 300,000 บาท

จังหวัดชลบุรี ได้รับงบสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัด 120,000 บาท

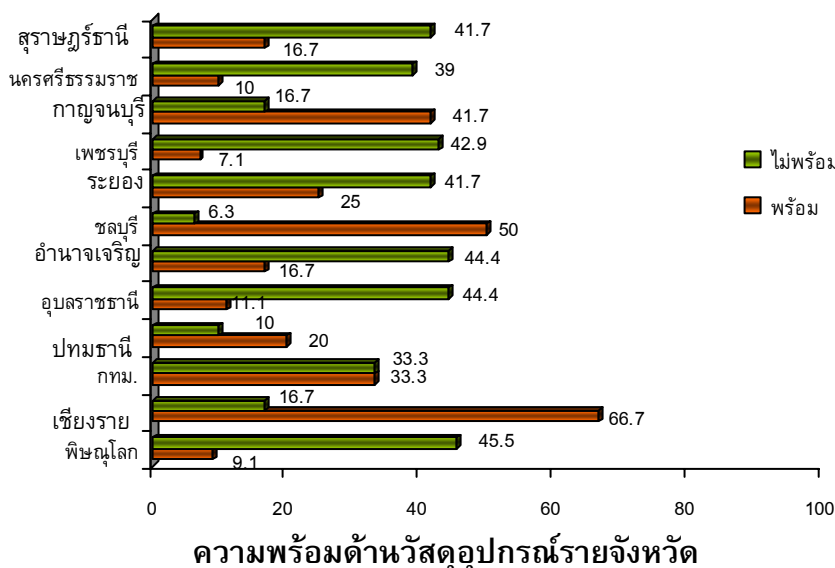
จังหวัดอำนาจเจริญ ได้รับงบสนับสนุน 20,000 บาท

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้รับงบสนับสนุน 50,000 บาท

ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์: องค์ประกอบสำคัญของรูปแบบกิจกรรม

วัสดุอุปกรณ์เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการกำหนดกิจกรรมรณรงค์ การที่รูปแบบกิจกรรมยังคงมีลักษณะเดิมๆ ก็เพราะขาดการสนับสนุน ดังนั้นความไม่พร้อมของ จังหวัดในเรื่องนี้จึงมีค่อนข้างมาก โดยเฉพาะที่จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ และจังหวัดเพชรบุรี จังหวัดเชียงราย มีความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์สูงสุดร้อยละ 66.7 เนื่องจากภาคีสำคัญ คือ เครือข่ายองค์กรพัฒนาเอกชนที่ทำงานด้านขจัดการค้ามนุษย์ มีประสบการณ์การสร้างสรรค์สื่อ และการนำสื่อบางประเภทกลับมาใช้รณรงค์ใหม่ทุกปี

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บัณฑิตยุคความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

การสื่อสารระหว่างผู้เกี่ยวข้อง : คุยกันบ้างไหม? หลังจากประชุม

การสื่อสารจากต้นทางถึงปลายทาง อาจสะดุดระหว่างทางบ้างก็เป็นได้ เมื่อพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ได้รับเชิญให้ไปรับทราบนโยบายจาก ส่วนกลาง เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานนำไปดำเนินการในจังหวัด ปรากฏว่าบางท่านไม่ได้ สื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชา และไม่ได้เชิญผู้เกี่ยวข้องมาร่วมประชุมเพื่อทำความเข้าใจโครงการ มีเพียงการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ไปดำเนินการต่อเท่านั้น

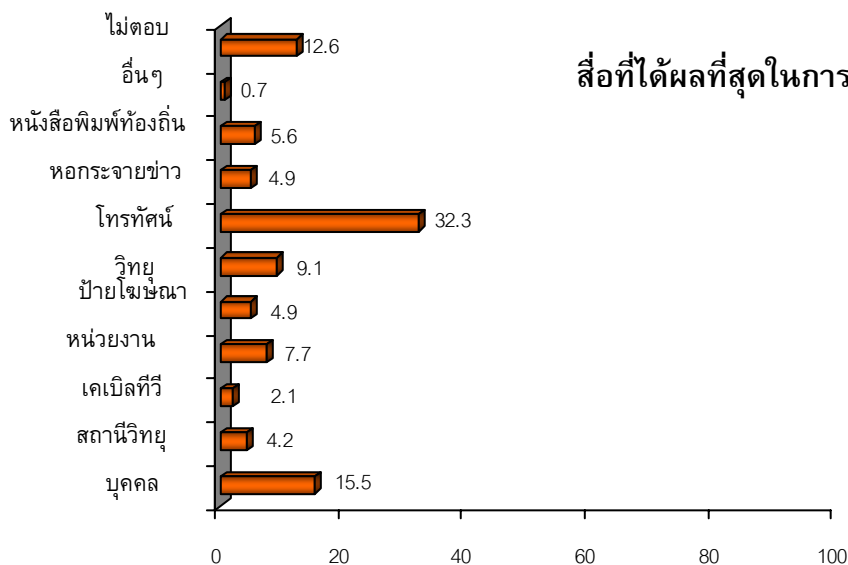
การสื่อสารระหว่างสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กับจังหวัด ก็มีลักษณะใกล้เคียงกัน กล่าวคือ เมื่อขาดการรับรู้รายละเอียดสำคัญตั้งแต่ต้น ผู้ปฏิบัติงานจึง ไม่ได้รายงานผลการดำเนินงานตามแบบฟอร์มที่กำหนด

ประสิทธิภาพของสื่อที่ใช้ในการรณรงค์

สื่อที่ใช้ในการรณรงค์ที่ได้ผลที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่

1. สื่อโทรทัศน์
2. สื่อบุคคล
3. สื่อวิทยุชุมชน
4. หน่วยงาน
5. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น

โดยรวม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญแก่สื่อโทรทัศน์มากที่สุด โดยเฉพาะที่กรุงเทพมหานคร จังหวัดระยอง จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดเชียงราย ส่วนสื่อ บุคคลได้ผลในจังหวัดพิษณุโลก จังหวัดเชียงราย และจังหวัดกาญจนบุรี

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บัณฑิตยุคความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

อย่างไรก็ตาม องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งของสื่อ คือ ภาษาที่ใช้ในการรณรงค์ หากมีเฉพาะภาษากลางก็ยากที่ชนเผ่าจะเข้าใจ นอกจากนี้มีผู้แปลหรืออธิบายให้ฟังเท่านั้น (เจ้าหน้าที่องค์กรแพลน จังหวัดเชียงราย)

ความหลากหลายของรูปแบบกิจกรรมการรณรงค์ประจำปี

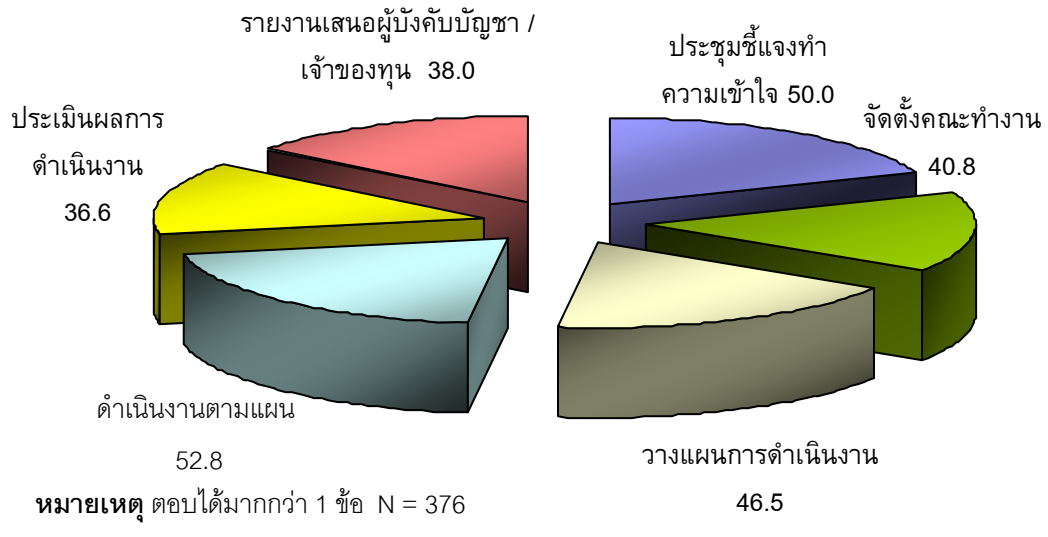
จากการจัดกิจกรรมรณรงค์ติดต่อกันอย่างน้อย 3 ปี ภาพที่เห็นอยู่โดยทั่วไปเกือบทุกจังหวัดมีกิจกรรมลักษณะคล้ายคลึงกันเกือบทุกปี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กิจกรรมการเดินรณรงค์ ซึ่งผู้เดินรณรงค์ส่วนใหญ่เป็นเด็กนักเรียนจากโรงเรียนต่างๆ ในจังหวัด เหตุผลสำคัญที่ยังคงต้องใช้การเดินรณรงค์ก็เนื่องจากการแสดงที่เห็นได้ชัดเจน เน้นการสร้างกระแสสังคมให้เกิดความตระหนัก ความรับผิดชอบ และกระตุ้นให้ผู้ชายบางคนที่ใช้ความรุนแรงในครอบครัวเริ่มรู้สึกว่าการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องผิดกฎหมายไปแล้ว เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 พฤศจิกายน 2550 เป็นต้นมา

กิจกรรมที่เป็นหลักและยังคงปฏิบัติกันเป็นประจำเนื่องจากการได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) คือ การติดเข็มริบบิ้นขาว ซึ่งเสมือนหนึ่งเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ให้เจ้าหน้าที่ นักศึกษา นักเรียน นำเข็มดังกล่าวไปติดให้ผู้ว่าราชการจังหวัด รองผู้ว่าฯ หัวหน้าสำนักงานต่างๆ ในวันหรือสัปดาห์รณรงค์ โดยผู้ที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจความหมายที่แท้จริงของริบบิ้น และผู้หญิงนิยมติดเข็มกลัดริบบิ้นสีขาวแทนที่จะเป็นผู้ชายซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกลุ่มผู้ริเริ่มที่ต้องการให้เพศชายเป็นฝ่ายที่ได้รับเข็มนี้และติดเข็มนี้เพื่อแสดงว่า “จะร่วมรณรงค์ทุกวิถีทางเพื่อหยุดการกระทำด้วยความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว”

การประเมินผลการดำเนินงาน : ขั้นตอนสำคัญที่มักถูกลืมหรือหมดแรง ?

การจัดกิจกรรมรณรงค์ฯ เพียง 1 วัน ในวันที่ 25 พฤศจิกายนที่กำหนดเป็น “วันรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี” ไม่น่าจะเพียงพอสำหรับสร้างภูมิคุ้มกันให้สังคมอย่างได้ผล เนื่องจากการกระทำด้วยความรุนแรงฯ ในแต่ละพื้นที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อยๆ และเปิดเผยต่อสาธารณชนมากขึ้นด้วย ดังนั้นจึงควรจัดกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่อง จริงจัง โดยสามารถจัดร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ในแต่ละเดือนได้ อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานให้ความสำคัญแก่การดำเนินงานตามแผนมากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดระยอง และจังหวัดเชียงราย ที่น่าสังเกต คือ เกือบทุกจังหวัดยังไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การประเมินผลการดำเนินงาน ยกเว้นจังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งองค์กรพัฒนาเอกชนที่ร่วมจัดงานได้ประเมินผลการจัดนิทรรศการที่ศูนย์การค้าอย่างไม่เป็นทางการ และพบว่าผู้สนใจชมบอร์ดนิทรรศการเป็นหญิงมากกว่าชาย

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บัณฑิตยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

การให้ความสำคัญแก่ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมรณรงค์

กระบวนการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว

ภาพการบูรณาการหน่วยงาน เงิน และคนเข้าไว้ด้วยกันจนเป็น “หนึ่งเดียว” มีในทุกพื้นที่มากน้อยต่างกันตามวัฒนธรรมขององค์กรและสัมพันธภาพในงาน/หรือสัมพันธภาพส่วนบุคคล นอกจากนี้ การที่ภาวะความรับผิดชอบและเรื่องที่ใกล้เคียงกันหลายหน่วยงานที่เข้าร่วมเป็นประจำหรือที่เรียกว่า “ขาประจำ/เจ้าเก่า” ก็ทำให้การบูรณาการทั้งสามด้านเกิดขึ้นได้ไม่ยากนัก เจ้าภาพหลักของการจัดงานส่วนใหญ่ คือ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ทำหน้าที่เชื่อมประสานและระดมทรัพยากรภายในจังหวัด หน่วยงานสำคัญที่ร่วมดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ศูนย์บริการช่วยเหลือเด็กและสตรีในภาวะวิกฤติจากความรุนแรง (One Stop Crisis Center –OSCC) หรือ “ศูนย์พึ่งได้” ของโรงพยาบาลบ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด สภาดเด็กและเยาวชน ชมรมผู้สูงอายุ เครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) สถาบันการศึกษา (โรงเรียน วิทยาลัย มหาวิทยาลัย) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับจังหวัดและตำบล ภาพบูรณาการหน่วยงานที่มากที่สุดและเด่นที่สุด คือ จังหวัดเชียงรายและจังหวัดอุบลราชธานี

ภาคีที่เข้มแข็งมีบทบาทสำคัญต่อการขยายผลกิจกรรมฯ

พื้นที่ดำเนินงาน 4 ใน 12 จังหวัด มีภาคีองค์กรพัฒนาเอกชน (NGO) ที่ทำงานด้านการคุ้มครองสิทธิเด็ก เยาวชน และครอบครัวได้เข้ามาร่วมเป็นภาคีจัดกิจกรรมฯ และนำไปขยายผลต่อยอดกับโครงการอื่นๆ ภายในหน่วยงาน NGO ได้แก่

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

จังหวัดปทุมธานี	เป็นพื้นที่ดำเนินการโครงการต่างๆ ของ ศูนย์พิทักษ์สิทธิเด็ก (มพด.) ทำงานร่วมกับ ศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลธรรมศาสตร์
จังหวัดเชียงราย	องค์การแพนประเทศไทย ร่วมสนับสนุนจัดทำสื่อ วรรณคดีเผยแพร่ มูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหา ประโยชน์ทางเพศจากเด็ก มูลนิธิพัฒนาชุมชนและ เขตภูเขา มูลนิธิศูนย์ชีวิตใหม่ ได้นำประเด็นการ วรรณคดีไปสอดแทรกไว้ในโครงการ “ค่ายครอบครัว”
จังหวัดพิษณุโลก	มูลนิธิสายธารพระพรได้นำเรื่องการรณรงค์ ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรง ในครอบครัว ไปสอดแทรกในโครงการอบรมก่อน แต่งงาน
จังหวัดนครศรีธรรมราช	สหทัยมูลนิธิได้มาร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง 2 ปี ในปี 2551 จัดนิทรรศการที่ห้างคาร์ฟูร์เน้น การรณรงค์ประชาสัมพันธ์กับครอบครัวกลุ่มเสี่ยง และนำประเด็นการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ มา สอดแทรกในการจัด “กิจกรรมค่ายครอบครัวของ จังหวัด”

ความหลากหลายของหน่วยงานที่ทำงานเชิงประเด็นร่วมกัน : พลังสำคัญที่ร่วม ขับเคลื่อนและขยายผล

จุดเริ่มต้นที่จุดประกายให้หน่วยงานต่างๆ มาลง “ใจ” และลง “แรง” ทำงาน เชิงประเด็นร่วมกัน แต่ละจังหวัดมีที่มาแตกต่างกัน ดังนี้

จังหวัดเชียงราย	เป็นพื้นที่ที่โดดเด่นด้านความหลากหลายทั้งประเภท และระดับของหน่วยงานร่วมจัด นับตั้งแต่องค์การ แรงงานระหว่างประเทศ (ILO) /ภาคีต่อต้านการค้า มนุษย์แห่งประเทศไทย องค์การแพนประเทศไทย องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) หลายองค์กร และ เครือข่ายสถาบันการศึกษา องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทุกระดับ โดยมีศูนย์ OSCC โรงพยาบาล-
------------------------	---

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

เชียงใหม่ประชาชนเคราะห์เป็นเจ้าภาพหลักของงาน และผู้อำนวยการโรงพยาบาลเป็นประธาน คณะทำงานโครงการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก และสตรีจังหวัดเชียงใหม่ด้วย

จังหวัดอุบลราชธานี มูลนิธิสตรีนักธุรกิจสนับสนุนการขับเคลื่อนงานโดย เป็น “หัวเรือใหญ่” อบรมแกนนำนักเรียนในโรงเรียน มัธยมศึกษา จำนวน 30 แห่ง โรงเรียนละ 50 คน จำนวน 1,500 คน เพื่อให้เป็นผู้ขยายผลและค้นหา วิธีการป้องกันการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและเยาวชนใน สถาบันการศึกษา โดยเชิญแกนนำนักเรียนชายเข้าร่วมด้วย โดยได้รับการสนับสนุนจากกองบังคับการ ตำรวจภูธรจังหวัด สถานีตำรวจอำเภอ จำนวน 12 แห่ง

การบูรณาการด้านงบประมาณ : สะท้อนความสำคัญของการรณรงค์

แม้ทุกจังหวัดได้รับงบประมาณจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) 20,000 บาทเท่ากัน แต่ไม่เพียงพอสำหรับจัดกิจกรรมในบางจังหวัด แต่เมื่อทุกภาคีเห็นพ้องต้องกันว่าจำเป็นต้องมีการจัดกิจกรรม หลายจังหวัดจึงจัดสรรงบประมาณหรือระดมทุนสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จังหวัดพิษณุโลก อำนาจเจริญ ระยอง และเชียงใหม่

จังหวัดพิษณุโลก องค์การบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนงบประมาณ 700,000 บาท ใน 9 อำเภอ เพื่อทำกิจกรรมส่งเสริมสตรี

จังหวัดอำนาจเจริญ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสนับสนุนงบประมาณ 700,000 บาท ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมสตรีทุกประเด็น เช่น การจัดบอร์ด จัดทำสติ๊กเกอร์คำขวัญ เช่น “ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของสังคม ไม่ใช่ครอบครัว” “ดีเพราะเมีย เสียเพราะเหล่า” และส่งเสริมนโยบายปลอดสุราในงานประเพณี เช่น “เลี้ยงไม่มีเหล้า” “ผีไม่มีเหล้า” (งดการเช่นไหว้ผีปู่ตาด้วยสุรา) เป็นต้น (ข้อมูลระดับตำบลบางแห่ง)

จังหวัดระยอง	องค์การบริหารส่วนจังหวัดมาร่วมประชุมร่วมสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมรณรงค์ฯ โดยระบุจำนวนเงินไว้ให้อยู่ในแผนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เช่น ปีงบประมาณ 2550 สนับสนุนงบประมาณ 100,000 บาท ปีงบประมาณ 2551 สนับสนุนงบประมาณ 50,000 บาท
จังหวัดเชียงราย	ได้รับงบประมาณจากหลายแห่งเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมและลงไปจนถึงอำเภอและหมู่บ้าน แต่ละปีได้รับงบประมาณไม่เท่ากัน กล่าวคือ 512,000 บาท 299,000 บาท และ 350,000 บาท ในปี 2548 – 2550 ตามลำดับ

กิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรง : ความเปลี่ยนแปลงที่หวังผลในอนาคต

กิจกรรมหลักๆ ที่มีเป็นประจำทุกปี ได้แก่ การติดริบบิ้นขาว การประชาสัมพันธ์ การให้ความรู้ และการเดินรณรงค์ โดยคณะผู้รับผิดชอบจัดกิจกรรมพยายามพัฒนารูปแบบและเทคนิคต่างๆ เพื่อมิให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมรู้สึกท้อหรือซ้ำซากจำเจ ดังนี้

การติดเข็มกลัดริบบิ้นสีขาว : “ตัวจริง” กับ “ตัวสำรอง”

ในปีที่ 3 ของการรณรงค์ (ปีงบประมาณ 2550) สค. เปลี่ยนรูปแบบเข็มกลัดริบบิ้นสีขาวเป็นเข็มรูปสามเหลี่ยม พื้นสีฟ้า ริบบิ้นขาวอยู่ในกรอบพื้นสีฟ้า แล้วส่งให้จังหวัด 500 อัน นำไปใช้พร้อมกันในวันรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อสตรีสากล (25 พฤศจิกายน 2550) ซึ่งเกือบทุกจังหวัดรายงานว่ามีเพียงพอ บางจังหวัดจึงแก้ปัญหาโดยทำริบบิ้นผ้าสีขาวเพิ่มเติม ผู้รับจึงไม่ค่อยชอบใจนัก “อยากได้เข็มมากกว่า” (เสียงสะท้อนจากเวทีสนทนา) นอกจากนี้ผู้เดินรณรงค์ติดเข็มริบบิ้นสีขาวบางจังหวัดได้อธิบายความหมายของการติดเข็มสีขาวด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่จังหวัดเชียงราย เครือข่ายการทำงานเพื่อยุติความรุนแรงต่อเด็ก และสตรีจังหวัดเชียงรายจัดทำแผ่นกระดาษสีฟ้าเล็กๆ ใส่ไว้ในถุงสีฟ้าที่บรรจุเข็มกลัดริบบิ้นขาวโลหะ โดยมีข้อความสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ ดังนี้

ท่านที่ติดริบบิ้นสีขาว แสดงถึง การมีส่วนร่วมในการยุติปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรี เช่น การใช้ความรุนแรงต่อจิตใจ อารมณ์ การทำ ความรุนแรงทางวาจา ความรุนแรงในที่ทำงาน ความรุนแรงในโรงเรียน ความรุนแรงในกระบวนการยุติธรรม ความรุนแรงในสื่ออินเทอร์เน็ต ตลอดจนการบังคับค้าประเวณี

เครือข่ายการทำงานยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี จังหวัดเชียงราย

การประชาสัมพันธ์

กิจกรรมประชาสัมพันธ์ประกอบด้วย การแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน การจัดแสดงคอนเสิร์ต การจัดนิทรรศการ การจัดบอร์ดรณรงค์การยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว การแจกเอกสาร แผ่นพับ ป้าย สื่อ และสติ๊กเกอร์ ซึ่งทุกจังหวัดที่เป็นพื้นที่เป้าหมายมีกิจกรรมดังกล่าว ช่องทางหลักๆ ที่ใช้ประชาสัมพันธ์ คือ เครือข่ายวิทยุชุมชน สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์จังหวัด การจัดทำสโปตโทรทัศน์ วิทยุ และวิทยุท้องถิ่น

การให้ความรู้

กิจกรรมการให้ความรู้ที่สำคัญในปีงบประมาณ 2550 คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 ซึ่งจัดในรูปแบบการจัดประชุม การจัดสัมมนาทางวิชาการ การเสวนา การอบรม พบในจังหวัด พิษณุโลก จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดระยอง และกรุงเทพมหานคร

จังหวัดพิษณุโลก	จัดเสวนาเรื่อง “ไม่ยอมรับ ไม่นิ่งเฉย ไม่กระทำ ความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว”
จังหวัดอุบลราชธานี	จัดสัมมนาเรื่อง “การยุติความรุนแรง: กฎหมายใหม่ในการเพิ่มทางเลือก” และการอบรมแกนนำนักเรียนหญิงและผู้ปกครองหญิงด้านการป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อเด็ก และสตรีในโครงการเสริมความเข้มแข็งองค์กรเครือข่ายด้านการป้องกันปัญหาความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในเขตจังหวัดอุบลราชธานี จัดขึ้นในวันที่ 8 มีนาคม วันสตรีสากล และ 25 พฤศจิกายน วันยุติความรุนแรงต่อผู้หญิง
จังหวัดอำนาจเจริญ	จัดกิจกรรมร่วมกับ “โครงการสืบสานตำนาน ลอยกระทงลืออำนาจ” และโครงการปลดปล่อย เบียร์เฉลิมพระเกียรติ
จังหวัดระยอง	จัดอบรมให้ความรู้เรื่อง “พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550”
กรุงเทพมหานคร	จัดเสวนาเรื่อง “รณรงค์ยุติความรุนแรงและพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550”

การเดินรณรงค์

กิจกรรมการเดินรณรงค์เป็นกิจกรรมทางเลือกที่ สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) วางกรอบให้แต่ละจังหวัด เลือกจัดได้ตามความเหมาะสม **จังหวัดที่มีการจัดกิจกรรมเดินรณรงค์ ได้แก่ จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดระยอง และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี**

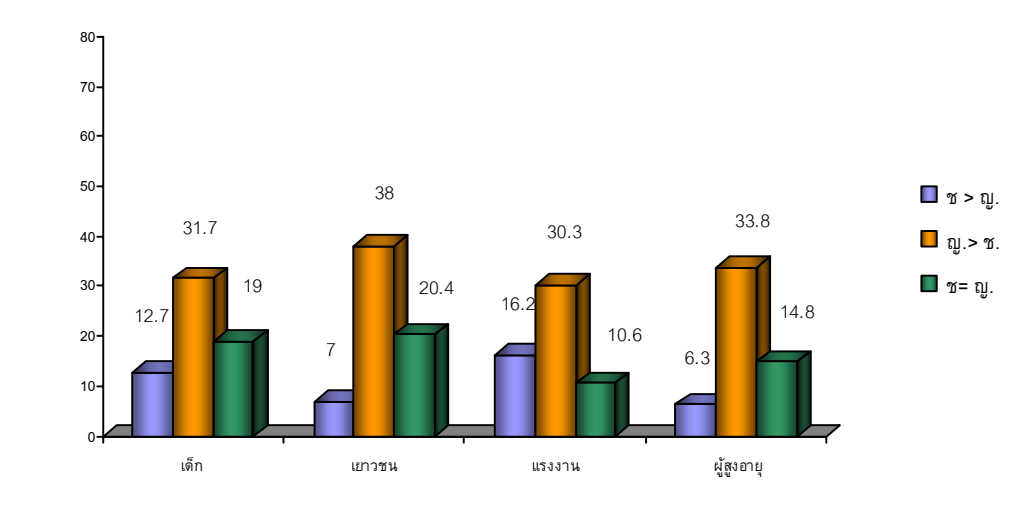
การเดินรณรงค์ถือเป็นกิจกรรมใหญ่ที่ต้องดำเนินการร่วมกับภาคีต่างๆ ในจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมจากโรงเรียนประจำจังหวัด กิจกรรมนี้สามารถกระตุ้นให้ประชาชนในจังหวัดสนใจประเด็นการยุติความรุนแรงฯ แม้เพียงปีละครั้งก็ตาม นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่สะท้อนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ร่วมจัดงานตั้งแต่ร่วมคิดค้นร่วมหารูปแบบใหม่ๆ ที่ดึงความสนใจของประชาชน การจัดขบวนพาเหรด การสร้างสีสันในการเดินรณรงค์

การดำเนินงานในปีที่ 3 ประชาชนเริ่มรับรู้ว่า ในเดือนพฤศจิกายนของทุกปีจะมีวันเดินรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ในจังหวัด ปรากฏการณ์ที่ยืนยัน คือ ภายหลังจากการเดินรณรงค์ มีโทรศัพท์แจ้งขอความช่วยเหลือที่ศูนย์ OSCC ของโรงพยาบาล แต่ข้อจำกัดสำคัญของการเดินรณรงค์ คือ การใช้งบประมาณจำนวนมาก หากพิจารณาจากงบประมาณสนับสนุนที่ได้รับจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) จำนวน 20,000 บาท ในปีงบประมาณ 2550 แล้วทุกจังหวัดเห็นว่า **น้อยเกินไปไม่สามารถดำเนินการได้จริง แต่ก็สามารถทำได้ในระดับหนึ่งตามนโยบายที่ได้รับมอบหมาย**

ปัจจัยสำคัญที่ทำให้ “งบประมาณ แม้ไม่พอ” แต่งานต้องดำเนินไปจนสำเร็จ คือ การมีผู้นำที่เข้มแข็งผ่านประสบการณ์มากด้านของแต่ละพื้นที่ เช่น คุณแม่รัตนา สาระคุณ จากจังหวัดอำนาจเจริญ มีประสบการณ์ทำงานกับกลุ่มเพื่อนหญิงและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.) มาก่อน การเชิญ นายแพทย์สุระ คุณคงคาพันธ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลแม่สาย จังหวัดเชียงราย มาเป็นประธานคณะทำงานโครงการรณรงค์ฯ และการมีประธานมูลนิธิสตรีนักรุกกิจ จังหวัดอุบลราชธานีร่วมสนับสนุนทั้งในด้านเงินบุคลากร และวัสดุอุปกรณ์อื่นๆ

ผลผลิต ผลลัพธ์ และผลกระทบ เมื่อจบการรณรงค์ของปี 51

ในด้านผลผลิตที่ปรากฏอย่างชัดเจน คือ ผู้ปฏิบัติงาน ผู้เข้าร่วมโครงการไม่ว่าจะเป็นวัยใดก็ตามต่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

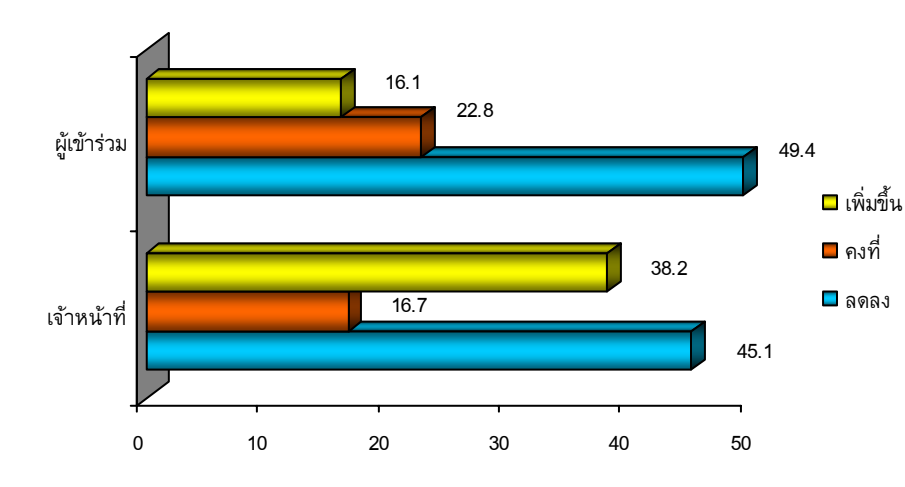

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมฯ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

มีผลลัพธ์หลายด้านที่เกิดขึ้นจากการจัดกิจกรรมการรณรงค์ซึ่งเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วมต่างให้ความคิดเห็นไว้แตกต่างกัน ทั้งในด้านสติความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่ การตระหนักต่อความรุนแรง พฤติกรรมการลดการใช้ความรุนแรง และจำนวนอาสาสมัครที่ร่วมรณรงค์ยุติการใช้ความรุนแรงฯ ดังนี้

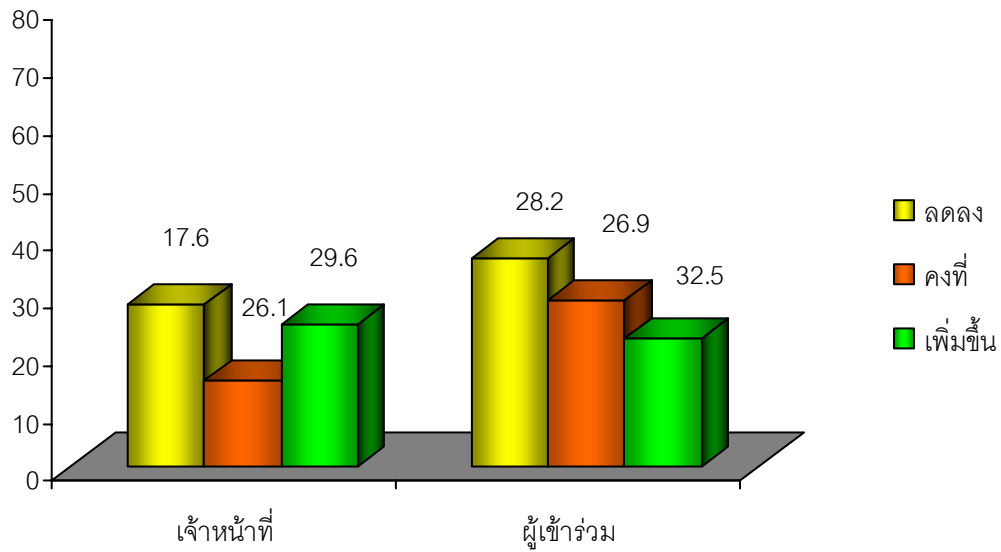
- โดยภาพรวมสติความรุนแรงที่เกิดขึ้นในพื้นที่มีแนวโน้มลดลง

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วมต่อสติความรุนแรง

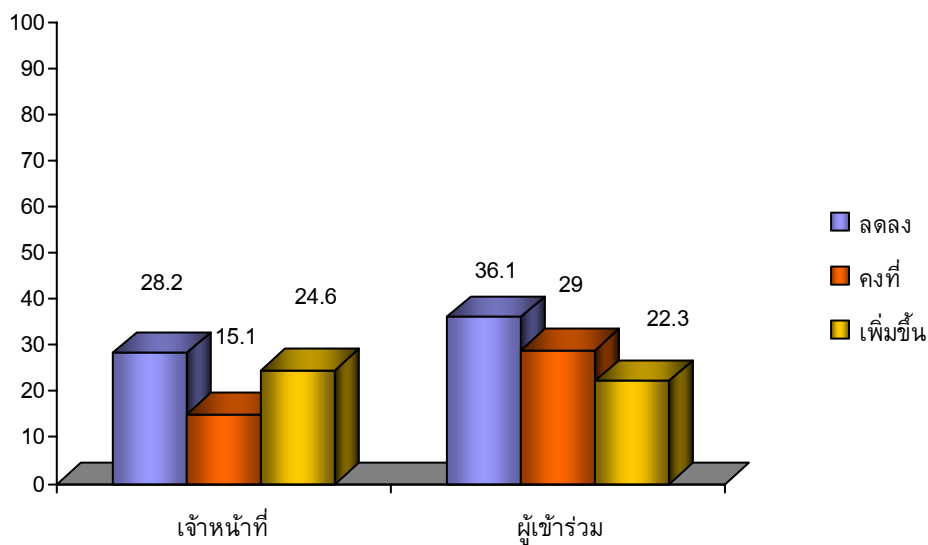
รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

- การตระหนักต่อความรุนแรง โดยภาพรวมมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วมต่อการความตระหนักในความรุนแรง

- พฤติกรรมการลดการใช้ความรุนแรง ซึ่งทั้งเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วม มีความคิดเห็นว่าลดลงบ้าง อัตราการคงที่ และเพิ่มขึ้นของพฤติกรรมความรุนแรงยังคงมีให้เห็นอยู่

ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้เข้าร่วมต่อพฤติกรรมลดการใช้ความรุนแรง

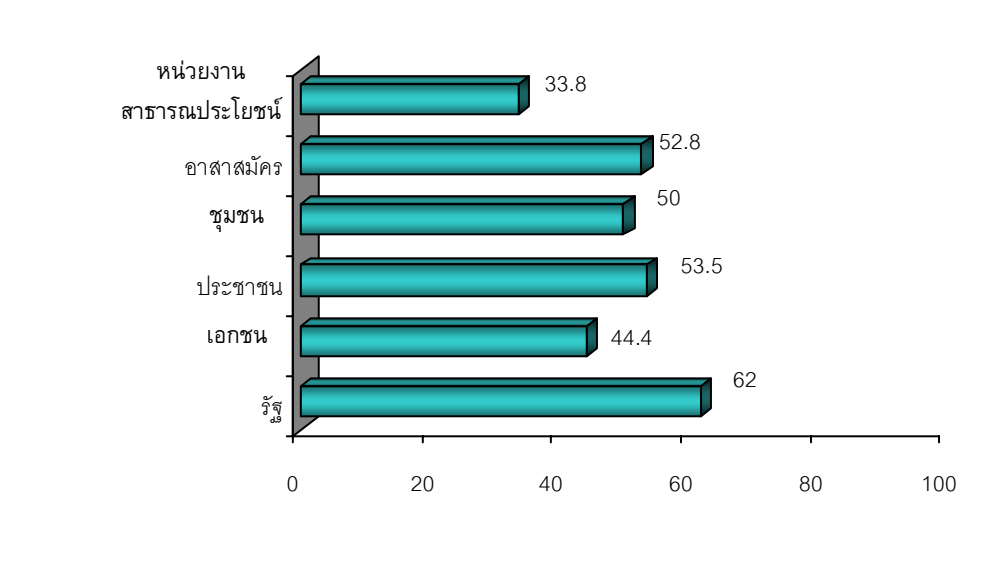
จำนวนผู้รับผลประโยชน์จากการจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรง

ผู้รับผลประโยชน์จากผลการจัดกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงทั้ง 12 จังหวัด โดยรวมคือ ประชาชน นักเรียน เด็ก/เยาวชน สตรี สหวิชาชีพและองค์กรต่างๆ ของจังหวัด ผู้จัดประมาณการว่ามีผู้รับผลประโยชน์ รวมทั้งสิ้น 27,016 คน

ความคุ้มค่าในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

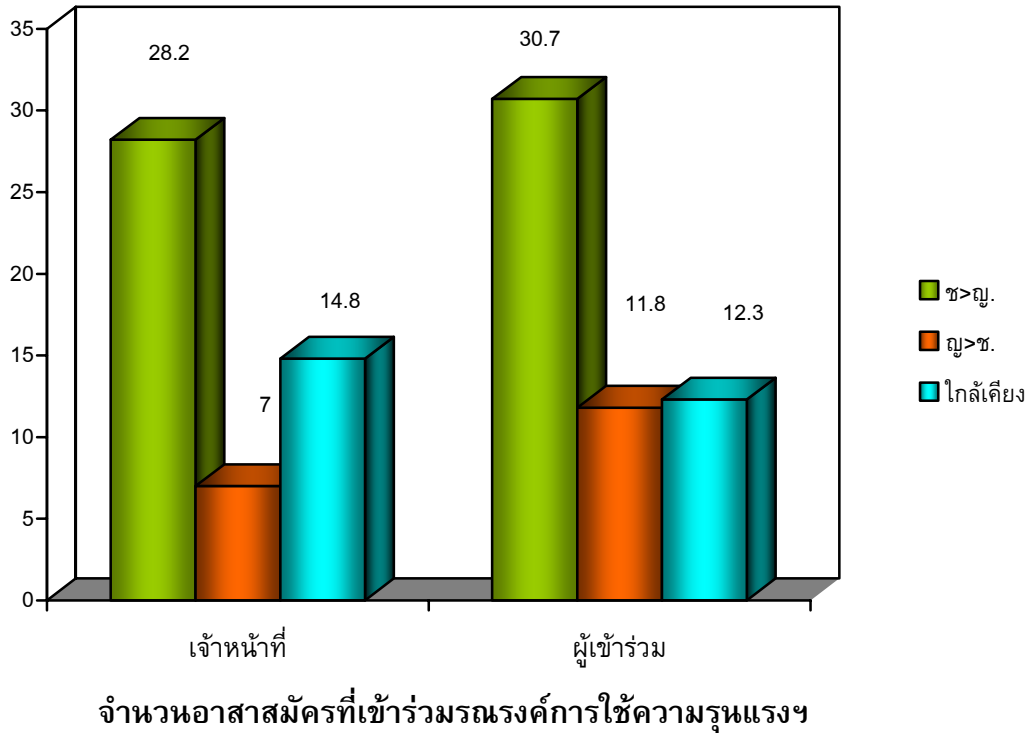
การคำนวณความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ จากงบประมาณที่ทุกจังหวัดได้รับทั้งจากแหล่งเงินทุนทุกแหล่ง ทุกจังหวัด และจากสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ซึ่งเมื่อจำแนกเป็นค่าเฉลี่ยงบประมาณที่ได้รับจาก สค. ที่ใช้ต่อผู้ได้รับผลประโยชน์/คน แล้วมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 9.62 บาท ส่วนค่าเฉลี่ยที่ได้จากแหล่งทุนอื่นๆ ซึ่งมีใช้จาก สค. เท่ากับ 45.86 บาท อาจถือได้ว่าเป็นความคุ้มค่าของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม

สำหรับภาคีที่เข้ามามีส่วนร่วมมีความหลากหลายเพิ่มขึ้น ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาชน อาสาสมัคร และหน่วยงานสาธารณประโยชน์อื่นๆ ที่สำคัญ คือ สมาเด็กและเยาวชนเต็มใจเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้นและให้ความสนใจในประเด็นการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะที่จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาคีที่เข้าร่วมโครงการ / กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ

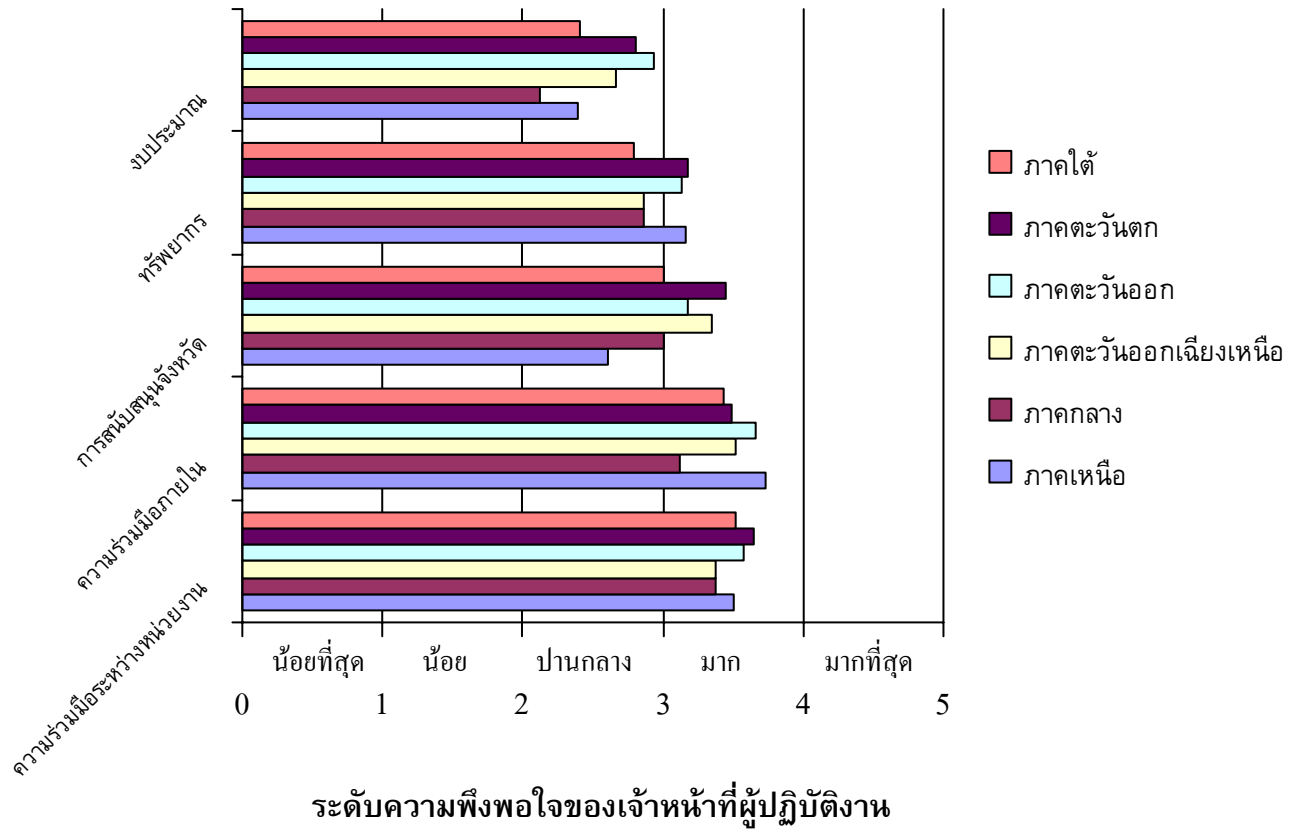
● จำนวนอาสาสมัครที่เข้าร่วมรณรงค์การใช้ความรุนแรงมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอาสาสมัครที่เพิ่มขึ้น ยังพบว่าเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย

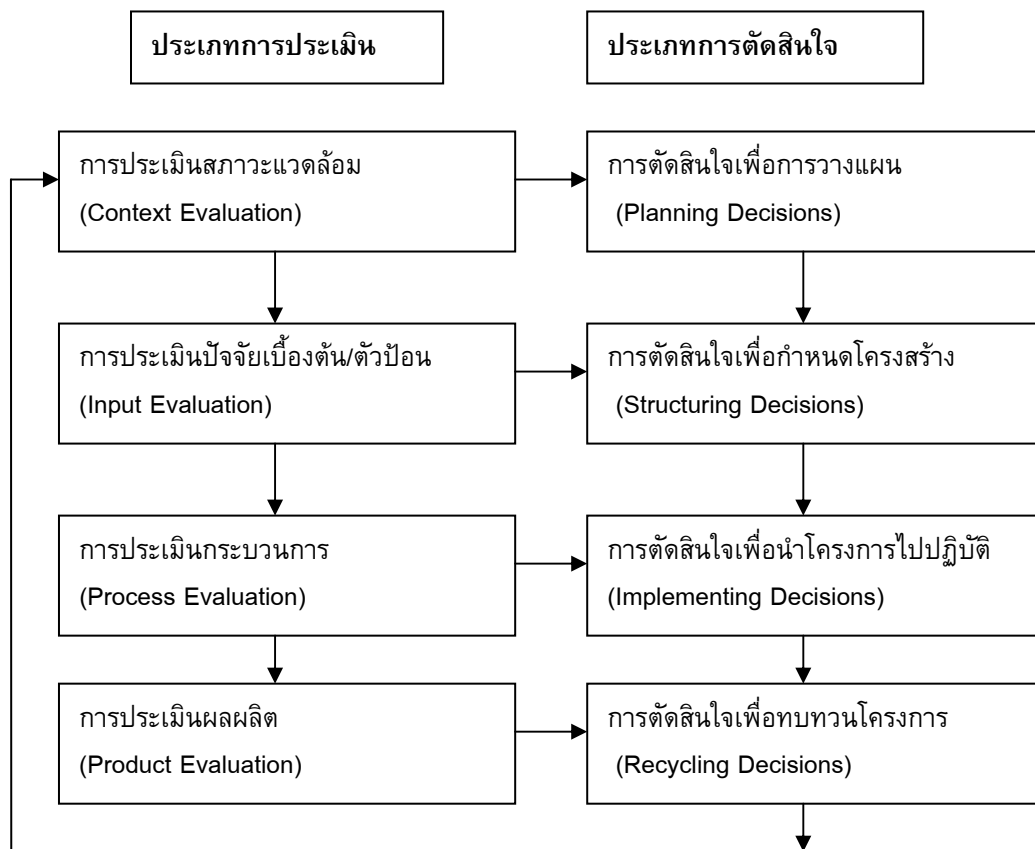
ความพึงพอใจของผู้เกี่ยวข้อง : ตัวบ่งชี้สำคัญต่อการกำหนดทิศทางการรณรงค์

โดยภาพรวม ทั้งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานและผู้เข้าร่วมกิจกรรมการรณรงค์ทั้ง 12 จังหวัด รู้สึกพึงพอใจต่อกิจกรรมการเดินรณรงค์ยุติความรุนแรงและการติดเข็มกลัดริบบิ้นขาว เพราะยืนยันในแบบสอบถามว่า “ขอให้ทำต่อ” และอยากทราบว่า จะจัดอีกเมื่อใด อย่างไรก็ตาม เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพึงพอใจแต่ละเรื่องมากน้อยต่างกัน ดังนี้

เจ้าหน้าที่ที่มีความพึงพอใจในระดับมากต่อการได้รับความร่วมมือจากบุคลากรระหว่างหน่วยงานรวมทั้งด้านทรัพยากร ส่วนด้านอื่นๆ ได้แก่ ความร่วมมือจากบุคลากรภายในหน่วยงาน การสนับสนุนของจังหวัดและงบประมาณนั้นพึงพอใจในระดับปานกลาง

ข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจ : ใครควรทำอะไรต่อไป....

ประเภทการประเมินและประเภทของการตัดสินใจตาม CIPP Model

จากแบบจำลองข้างต้น สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางการเสนอแนะเพื่อให้การตัดสินใจจัดทำโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ สมฤทธิ์ผลได้มากยิ่งขึ้น 4 ด้านหลัก ได้แก่ การตัดสินใจเพื่อการวางแผน กำหนดโครงสร้าง นำโครงการไปปฏิบัติ และการทบทวนโครงการ

การตัดสินใจเพื่อการวางแผน

- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ควรกำหนดปฏิทินงานสำหรับการเผยแพร่การรับรู้ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคและในทุกระดับ (หลีกเลี่ยงการสื่อสารแบบส่งลูกต่อ) เพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเข้าใจนโยบายและวัตถุประสงค์อย่างแท้จริง

- เตรียมการสำหรับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ เมื่อพื้นที่เสนอโครงการ / กิจกรรมเพื่อขอรับการสนับสนุนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ
- ควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ภาครัฐเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมรับประโยชน์ และร่วมติดตามประเมินผลการดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานภาครัฐ โดยแต่ละหน่วยงานมีหลักฐานอ้างอิงได้อย่างเป็นรูปธรรม
- สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) ควรพัฒนาตัวชี้วัด การจัดทำรายงานกิจกรรม/โครงการให้ชัดเจน เพื่อหน่วยงานสามารถนำไปพัฒนากิจกรรมรณรงค์ในปีต่อไปได้
- ควรจัดทำแผนการติดตามผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรมแต่ละปีอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลไปพัฒนารูปแบบใหม่ๆ โดยเฉพาะการทำให้เกิดการต่อยอดกับงานประจำแต่ละพื้นที่
- ควรจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของงาน เพื่อผู้ปฏิบัติงานสามารถใช้เป็นกิจกรรมในการดำเนินงานได้
- ควรวางแผนจัดส่งเจ้าหน้าที่ส่วนกลางของสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) เข้าร่วมสังเกตการณ์การจัดกิจกรรมในบางจังหวัด เพื่อให้สามารถประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการ / กิจกรรมรณรงค์เพื่อยุติความรุนแรงฯ อย่างเป็นธรรม และอาจส่งผลต่อการพิจารณากำหนดงบประมาณที่ใกล้เคียงความเป็นจริงในปีงบประมาณต่อไป

การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้าง

- โครงสร้างของการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ควรเป็นแบบล่างขึ้นบน และตรงต่อ สค. สำหรับการเสนอของงบประมาณและการสนับสนุนด้านอื่นๆ ที่จำเป็น
- ส่วนโครงสร้างการดำเนินโครงการ/กิจกรรมในระดับปฏิบัติ จังหวัด ควรกำหนดขึ้นเป็นการภายใน โดยใช้รูปแบบ “คณะกรรมการ” ที่มีความพร้อมร่วมมือ ร่วมใจ ร่วมทรัพยากร หรือรูปแบบการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่ระบุความชัดเจน ในหน้าที่ความรับผิดชอบ
- ควรสนับสนุน/ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงในครอบครัว โดยเฉพาะการกระจายให้มีการจัดกิจกรรมลงไปในระดับท้องถิ่น อบต. เข้ามาเป็นเจ้าภาพจัดและสนับสนุนกิจกรรมฯ เพื่อความต่อเนื่องและยั่งยืนในอนาคต

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

- ควรสนับสนุน/ส่งเสริมให้มีการดำเนินกิจกรรมรณรงค์อย่างต่อเนื่องและนำเข้าไปอยู่ในแผนงาน/กิจกรรมอื่นๆ ของจังหวัด โดยบูรณาการหรือสอดแทรกเข้าไปในงานของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข โดยเฉพาะอย่างยิ่ง อสม. กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงวัฒนธรรม

การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ

- ควรให้แต่ละจังหวัดมีอิสระที่จะกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานได้เองตามศักยภาพของทุนทางสังคม เวลา และวัฒนธรรมการทำงาน
- ควรบูรณาการงาน เงิน คน ในการจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดการแพร่ขยายของการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นต่อยุคความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว
- ควรเพิ่มรูปแบบกิจกรรมให้มีความหลากหลาย ขึ้นอยู่กับความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ลักษณะ/รูปแบบความรุนแรงที่เกิดขึ้นในแต่ละพื้นที่ และงบประมาณแต่ละปีที่ได้รับ รวมทั้งการสนับสนุนในรูปแบบอื่นๆ

ตัวอย่างทางเลือกรูปแบบกิจกรรม มีดังนี้

1. **รูปแบบยืดหยุ่น** ซึ่งเป็นรูปแบบที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) กำหนดกรอบการดำเนินงานมาให้ โดยพื้นที่สามารถเลือกทำกิจกรรมที่สอดคล้องและเหมาะสมกับพื้นที่ ซึ่งกำหนดให้ทำภายในเดือนพฤศจิกายนและเน้นให้จัดกิจกรรมในวันที่ 25 พฤศจิกายน ของทุกปี

2. **รูปแบบพื้นที่เป็นหลัก** เป็นรูปแบบที่สนับสนุนในลักษณะที่เป็นโครงการของแต่ละจังหวัด โดยให้พื้นที่เป็นผู้กำหนดกรอบคิด แนวทาง กิจกรรมการดำเนินงานโดยอิสระ และขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากส่วนกลาง เน้นการทำพื้นที่ต้นแบบของการรณรงค์ ที่ใช้ความพร้อมและศักยภาพของพื้นที่เป็นหลัก

3. **รูปแบบการบูรณาการกิจกรรมรณรงค์** ซึ่งมีลักษณะของการนำเข้าไปไว้ในงานประจำวันและงานตามวัฒนธรรมประเพณี เช่น การทำปฏิทินการรณรงค์ยุคความรุนแรงฯ เข้าเป็นส่วนหนึ่งของวันสำคัญต่างๆ ดังนี้

มกราคม	วันขึ้นปีใหม่/วันเด็ก/วันครู
กุมภาพันธ์	วันวาเลนไทน์/วันมาฆบูชา
มีนาคม	วันสตรีสากล
เมษายน	เทศกาลวันสงกรานต์ (วันครอบครัว วันผู้สูงอายุ)

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุคความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

พฤษภาคม	วันแรงงาน วันพืชมงคล
กรกฎาคม	เทศกาลวันเข้าพรรษา (ลด ละ เลิกเหล้า)
สิงหาคม	วันแม่
กันยายน	วันเยาวชน
ตุลาคม	วันปิยะมหาราช วันสังคมสงเคราะห์แห่งชาติ วันอาสาสมัคร
พฤศจิกายน	เทศกาลลอยกระทง วันยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว
ธันวาคม	วันพ่อ วันเอดส์ วันคนพิการ วันคริสต์มาส และ วันส่งท้ายปีเก่า

นอกจากนี้ อาจสอดแทรกเข้าไปในของหน่วยงานต่างๆ ภายในจังหวัด เช่น ศูนย์ปฏิบัติการป้องกันแก้ไขปัญหากการค้ามนุษย์ บ้านพักเด็กและครอบครัว ฯลฯ

4. รูปแบบยุทธศาสตร์ของจังหวัด เป็นการกำหนดให้กิจกรรมรณรงค์ฯ เป็นโครงการหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์จังหวัด และให้ความสำคัญเป็นลำดับแรกๆ โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) เข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบสนับสนุนการดำเนินงานให้มีความต่อเนื่องในพื้นที่

5. รูปแบบเครือข่ายการรณรงค์ของจังหวัด ส่งเสริมสนับสนุนผ่านองค์กรเครือข่ายที่เข้มแข็งในการทำงานด้านเด็ก เยาวชน สตรี ชุมชน โดยสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) อาจสนับสนุนงบประมาณบางส่วน

6. รูปแบบการมีส่วนร่วมของภาคีด้านเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว ของจังหวัด เสริมพลังอำนาจให้ภาคีต่างๆ ของจังหวัดเข้าร่วมกิจกรรมรณรงค์ฯ ด้วยกัน โดยจัดหาเจ้าภาพหลักของงานตามความเหมาะสมของพื้นที่ รูปแบบนี้เน้นการทำงานผ่านกลไกที่มีอยู่ มีแผนเฉพาะกิจ มีคำสั่งที่เอื้อต่อการทำงาน และการให้หน่วยงานในพื้นที่ร่วมสมทบงบประมาณ คน งาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายร่วมกัน

การตัดสินใจเพื่อการทบทวน

- การขยายผลโครงการ/กิจกรรมรณรงค์สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบทที่พบว่า มีการใช้ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในครอบครัวเป็นจำนวนมาก ซึ่งจะเป็นไปตามนโยบายการให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก เยาวชน สตรีในครอบครัวเพิ่มขึ้น รวมทั้งการขอความสนับสนุนจากบุคลากรซึ่งเป็นอาสาสมัครของ

หน่วยงานราชการที่มีแหล่งพำนักอาศัยในพื้นที่อยู่แล้ว เช่น อสม. เป็นต้น เพื่อช่วยกัน เฝ้าระวังแจ้งเหตุ และให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่เด็กและสตรีที่ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

- ควรฝึกกำลังกับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) เพื่อเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมรณรงค์เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ทุกพื้นที่ได้รับรู้และเข้ามามีส่วนในการขับเคลื่อนกิจกรรมดังกล่าวไว้เป็นส่วนหนึ่งของ ศพค. ต่อไป

- ควรพัฒนาเนื้อหาสาระและแนวคิดการรณรงค์ในแต่ละปีร่วมกันระหว่างส่วนกลางกับพื้นที่ เน้นกลุ่มเป้าหมายหลักให้ครอบคลุมทุกเพศทุกวัย ทั้งระดับครอบครัวและชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้ชายเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการรณรงค์มากขึ้น

- ควรรณรงค์กิจกรรมฯ ในทุกระดับ โดยเฉพาะส่วนกลาง (สค.) ควรรณรงค์ผ่านสื่อกลาง สื่อสาธารณะในภาพกว้าง และ/หรือรณรงค์ผ่านเครือข่ายองค์กรร่วม เช่น สสส.ที่รณรงค์เรื่องเหล้า บุหรี่ และความรุนแรง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รณรงค์ร่วมกับกิจกรรมเด็ก เยาวชน สตรี กระทรวงสาธารณสุข รณรงค์ร่วมกับศูนย์พึ่งได้ (OSCC) สำหรับในระดับจังหวัดอาจส่งเสริมให้เครือข่าย เช่น เครือข่ายสภาเด็กและเยาวชนหรือเครือข่ายสตรีเป็นผู้รณรงค์ เพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายโดยตรงซึ่งจะนำไปสู่การเฝ้าระวังทางสังคมได้อีกต่อหนึ่ง

- ควรเพิ่มการสนับสนุนเข้มกลัตรีบบิ้นขาวตามความต้องการของพื้นที่และให้นำของเดิมที่เคยได้รับหรือมีอยู่แล้วมาใช้ให้เกิดประโยชน์ใหม่ในวันรณรงค์

- ควรจัดสรรงบประมาณโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์ตามขนาดของจังหวัด คือ เล็ก กลาง ใหญ่ เนื่องจากแต่ละจังหวัดมีขนาดแตกต่างกันมาก วิธีการที่สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) จัดให้ทุกจังหวัดได้รับเงินสนับสนุนเท่ากัน ทำให้ปริมาณงานไม่สมดุลกับปริมาณเงิน

- ควรพิจารณาทบทวนความจำเป็นและความเหมาะสมเกี่ยวกับเพศของนักสังคมสงเคราะห์ในฐานะที่อยู่ในทีมสหวิชาชีพ ซึ่งต้องปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 (ข้อเสนอนี้อาจไกลเกินไปสำหรับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (สค.) แต่เป็น “ของฝากจากตำรวจและครูจากจังหวัดระยอง”)

เสียง (พ่อ!) จากคนทำงาน (พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์)

“พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดเหมือนถูกทอดทิ้ง
มอบโครงการมาให้ก็ต้องทำ”

“ถ้าพรรคการเมืองนี้กันมาก ๆ และมี Case เข้ามาเยอะ ๆ จะรับมือกันอย่างไร”

“พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดมีเจ้าหน้าที่น้อย เปลี่ยนบ่อย
การทำงานมากครั้ง บางทีหาเจ้าภาพหลักยาก (ไม่ได้)”

“เครียด! ภาระงานมีมาก”

“ไม่รู้ว่าจะบอกนายอย่างไรเกี่ยวกับเกณฑ์การให้งบประมาณ ต้องสำรองจ่าย
ก่อน (เงินไม่น้อยนะ)”

“ปีหน้าว่าจะไม่ทำแล้ว! มันเหนื่อย.....(แต่สุดท้ายก็ต้องทำ!!!)”

“กรรมการมีแต่บิ๊ก บิ๊ก (Big – Big) แปลว่า.....”

“หน่วยเหนือสั่งมา เพื่อ....หมกปัญหา รับๆ มา ทำไม่ได้ ไม่มีทางไป”

“(งปม.) มีน้อยลงน้อย มีแรงลงแรง (สุดยอดของความรับผิดชอบ ขอชม!)”

“อยากให้ สค. บูรณาการในส่วนของ สค.ก่อน”

น้ำใจจากเครือข่าย : มุมมองต่อนักสังคมสงเคราะห์

“งานนี้จะออกแบบให้นักสังคมสงเคราะห์เป็นอะไร? ถ้าให้เป็นพนักงาน
เจ้าหน้าที่ก็ให้เป็นเฉพาะตน มิเช่นนั้นประชาชนจะสับสน”

“เสนอให้มีนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นเพศชาย” เนื่องจากความรุนแรงต่อเด็ก
และสตรี และความรุนแรงในครอบครัวไม่เลือกเวลาที่จะเกิด และลักษณะการทำงานของ
ทีมสหวิชาชีพก็ต้อง “ทำใจได้เลยว่าไม่เป็นเวล่ำเวลา” (ตำรวจ “พันธง” รวมทั้งครูจากจังหวัด
ระยองด้วย)

กระตุ้สำคัญ

“สค. ส่งเสริมให้มีวันครอบครัว แต่เจ้าหน้าที่ที่ทำงานในพื้นที่กลับไม่มี วันนี้นี้เลย!”

ถ้าทำตามที่พระเจ้าบอก “ช่วยตนเองให้ได้ก่อนแล้วจึงไปช่วยคนอื่น งานนี้จะ
สำเร็จได้อย่างไร”

มองความโดดเด่นผ่านการวิเคราะห์การติดตามประเมินผล จากประสบการณ์ของแต่ละพื้นที่

จังหวัดพิษณุโลก

ป้าแมว (มูลนิธิสายธารพระพร) กับการทำงานด้านครอบครัวที่ต่อเนื่องของจังหวัด

ป้าแมวเล่าว่า “ตนเองทำงานด้านครอบครัวมานาน เป็นที่รู้จักดีของทุกองค์กรในจังหวัด ส่วนใหญ่จะทำงานเชิงลึก เน้นการทำค่ายครอบครัว ให้การศึกษากับครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ-แม่-ลูก”

ยุทธศาสตร์การทำงานของจังหวัด คือ องค์กรพัฒนาเอกชน “มูลนิธิร่วมพระคุณ” เป็นองค์กรที่ทำงานด้านสวัสดิการครอบครัวและเด็กมานานมาก มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่น่าสนใจหลายลักษณะ โครงการ/กิจกรรมที่ทำความต่อเนื่องในพื้นที่เป็นการทำงานเกาะติดสถานการณ์ เช่น

ปี 2549

1) “โครงการค่ายครอบครัว” ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2549 เริ่มจากการเชิญชวนครอบครัวประมาณ 50 ครอบครัว มีการกำหนดคุณสมบัติของผู้ร่วมโครงการ คือ ครอบครัวที่ประกอบด้วย พ่อ-แม่-ลูก อยู่ในชุมชนมีรายได้น้อย มีการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัวสูง มาทำกิจกรรมร่วมกัน เน้นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในครอบครัว ลดการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว

ผลการดำเนินการพบว่า มีผู้สมัครเข้าร่วมโครงการฯ เกินเป้าหมายที่กำหนดไว้จาก 50 ครอบครัว เป็น 70 ครอบครัว มีผู้เข้าร่วม 200 คน จัดกิจกรรมเพียง 1 วัน

2) กิจกรรม “สาส์นรัก สานสายสัมพันธ์” ให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเขียนสาส์นรักส่งสาส์นรักให้ครอบครัว จัดประกวดสาส์นรักเพื่อแสดงออกถึงประโยคแห่งความรัก

3) กิจกรรม “อร้อยสัมพันธ์” การนำกลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสตรี กลุ่มบุรุษ มาร่วมกันทำอาหารว่าง เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

4) กิจกรรมวันครอบครัว มีการจัดค่ายครอบครัวโดยใช้ทุนจากคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมฯ (กสค.)

ปี 2550

มูลนิธิร่วมพระคุณมีการจัดกิจกรรมต่อยอดจาก ปีงบประมาณ 2549 เป็น “กิจกรรมตามบ้านในชุมชน” เป็นการไปคุยกับพ่อ-แม่ของเด็กและเยาวชน โดยเฉพาะพ่อที่ดื่มเหล้า เพื่อรับฟังแม่บ้านซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากพ่อบ้าน บางครั้งก็มีพ่อบ้านมาร่วมในวงพูดคุยด้วย เจ้าหน้าที่ก็จะเน้นย้ำ “ไม่ให้มีการใช้ความรุนแรงภายในครอบครัว”

หลักสูตรการพัฒนาบทบาทของครอบครัว

ที่ประชุมเห็นว่าหน่วยงานราชการที่ทำงานด้านครอบครัวควรมีการจัดทำหลักสูตรที่หลากหลายและควรจัดอบรมให้กับคนในจังหวัด เช่น

1. การเตรียมความพร้อมในการใช้ชีวิตคู่
2. บทบาทที่เหมาะสมของสามีต่อภรรยา
3. การดูแลสมาชิกในครอบครัว
4. โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์
5. ทักษะการสอนลูกของพ่อ-แม่วัยรุ่น

ภาคีร่วมในการทำงานยุติความรุนแรงฯ

ความโดดเด่นของจังหวัดพิษณุโลกที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ มีชมรมผู้หญิงสองแคว ที่จัดอบรมสอดแทรกเรื่อง “เพศสภาพกับการยุติความรุนแรง” และ ชมรม Teenage Modern อบรมเรื่อง “การจัดการอารมณ์กับตนเอง”

โครงการที่น่าสนใจของพื้นที่มีหลายโครงการ

เช่น “เยาวชนคนดีศรีสองแคว” อบรมเยาวชนหญิงในเรื่อง “การรักนวลสงวนตัว” โดยทำร่วมกับฝ่ายประชาสัมพันธ์จังหวัดพิษณุโลก เป็นต้น

ป่าแม่เป็นผู้เสวนา ร่วมมรณรงค์ จัดประชาคม ทำแผนปฏิบัติการด้านครอบครัว

ป่าแม่ทำงานกับหลายเครือข่ายในจังหวัดตั้งแต่โรงเรียน – ชุมชน – อาสาสมัคร – องค์กรภาครัฐ - องค์กรพัฒนาเอกชน ป่าแม่ให้ความสำคัญกับการทำงานเชิงลึกในลักษณะ “เข้าหา เข้าถึง พ่อ-แม่ที่มีปัญหาในชุมชน ไปฟังเรื่องราวที่เป็นเหตุให้เกิดการใช้ความรุนแรง ทำให้ครอบครัวได้คิด ได้ทบทวน และหาทางออกใหม่” เช่น “บ้านในฝันของ พ่อ-แม่-ลูก เป็นอย่างไร”

จังหวัดชลบุรี

การดึงภาคีที่เกี่ยวข้องมาร่วมทำงานตั้งแต่ต้น

เจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ได้เชิญเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) และฝ่ายสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลชลบุรี เข้ามามีส่วนร่วมทำโครงการฯ มาร่วมรับรู้ ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงานด้วยกัน โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ซึ่งเห็นว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) สามารถให้การสนับสนุนด้านงบประมาณได้ ด้วยการทำให้โครงการฯ นี้เป็นส่วนหนึ่งในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดชลบุรี โดยในปีงบประมาณ 2553 จะมีการตั้งงบประมาณสนับสนุนโครงการฯ ที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว เช่น โครงการครอบครัวสัมพันธ์ โครงการคนดีศรีเมืองชล โครงการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และครอบครัว เป็นต้น

ข้อเสนอการกำหนดเกณฑ์การขยายงานไปสู่พื้นที่ระดับอำเภอต่าง ๆ เพิ่มขึ้น

ที่ประชุมได้มีข้อเสนอเชิงพื้นที่ที่น่าสนใจ คือ การให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ทำภาพรวมของโครงการ/กิจกรรมการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ทั้งจังหวัด ซึ่งอาจจะเป็นการทำงานเชิงบูรณาการมีการกำหนดเกณฑ์ร่วมกันทั้งจังหวัด เช่น การรณรงค์มากกว่า 1 หน่วยงาน แต่ทำเป็นภาพใหญ่รวมทั้งจังหวัด หรือการกำหนดให้มีการทำงานมากกว่า 1 พื้นที่ ซึ่งปกติทำเฉพาะในอำเภอเมืองที่อยู่ในตัวจังหวัดเท่านั้น แต่ขยายให้ครอบคลุมไปยังอำเภออื่นๆ ภายในจังหวัดด้วย เช่น ในปี 2552 จังหวัดอาจมีการดึงกองสวัสดิการสังคมของเทศบาลมาร่วมทำกิจกรรมด้วยกัน

จังหวัดระยอง

จังหวัดระยองมีการทำงานโดยใช้ศูนย์ OSCC ของโรงพยาบาลเป็นเจ้าภาพหลักทำงาน ได้แก่ ทีมสหวิชาชีพของโรงพยาบาลระยองที่ประกอบด้วย แพทย์ พยาบาล นักวิชาการ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เป็นทีมงานด้านการคุ้มครองเด็กตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 มีการทำงานร่วมกันมานาน จึงทำให้มีการสนับสนุนงานซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี โดยเฉพาะนักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นตัวประสานงานตั้งแต่การรับแจ้งเหตุ การประเมินปัญหาและความเสี่ยง การวางแผนการดำเนินงานร่วมกับสหวิชาชีพ การดำเนินการคุ้มครอง การให้การปรึกษา การจัดบริการสนับสนุน การจัดหาบ้านพักเด็กและครอบครัว การส่งต่อไปยังหน่วยงานอื่นๆ

“การจัดกิจกรรมครอบครัวในวันอาทิตย์ให้ครอบครัวอื่น แต่ไม่ได้ทำหน้าที่ความเป็นแม่ให้ลูกตนเอง”

เสียงสะท้อนของเจ้าหน้าที่ทำงานด้านครอบครัวจากเวทีจังหวัดระยองที่ทำให้ทุกคนฟังอย่างหนึ่งเงียบ

“เราจัดกิจกรรมครอบครัวในวันอาทิตย์ให้ครอบครัวอื่น แต่ไม่ได้ทำหน้าที่ความเป็นแม่ให้ลูกตนเอง”

ลูกถามว่า “แม่ทำงานให้คนอื่น แต่แม่ไม่เคยมีเวลาให้หนูเลย ทำไมวันหยุดแม่ยังทำงานอีก เราก็ได้แต่บอกลูกว่า นี่เป็นงานที่แม่ต้องทำ แต่ใจเรารู้สึกเสียใจที่ไม่ได้ทำอะไรให้ลูกในเวลาที่เขาต้องการเรา เรารู้สึกผิดที่ไม่ได้ทำหน้าที่แม่ในเวลาที่คุณต้องการ”

ข้อสังเกต คือ กิจกรรมหลายๆ อย่าง เป็นเรื่องการทำงานกับครอบครัวในหน่วยงานเดียวกัน แต่ไม่ได้มีการบูรณาการทำงานด้วยกัน เช่น โครงการวันอาทิตย์เป็นวันครอบครัว ควรณรงค์ให้เป็นวันหยุดจริงๆ ของทุกคนรวมทั้งเจ้าหน้าที่ด้วย โครงการจูงลูกหลานเข้าวัด โครงการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ทำอย่างไรให้มีการทำกิจกรรมครอบครัวร่วมกัน

ความคาดหวังของประชาชน หน่วยงานต่อพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 แต่คนทำงานขาดความรู้ขาดความมั่นใจในการทำงาน

เมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ใหม่ แต่มีการจัดประชุมครั้งวัน ผู้ปฏิบัติงานยังไม่รู้หรือเข้าใจข้อกำหนดแต่พื้นที่มีเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้ว ประชาชนและหน่วยงานอื่นๆ ในพื้นที่คาดหวังต่อเจ้าหน้าที่ของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) แต่เจ้าหน้าที่ที่ไม่รู้ไม่มั่นใจ กลัวผิดกฎหมาย ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกเครียดมาก

จังหวัดเชียงราย

คงไม่ได้กล่าวเกินความจริงหากจะบอกว่า จังหวัดเชียงรายเด่นมากเรื่องศักยภาพและความพร้อมของผู้ปฏิบัติงาน ความเข้มแข็งของเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว ความเป็น “มืออาชีพ” ทั้งการทำงานเป็นทีมและการนำเสนอผลงาน ความมุ่งมั่นตั้งใจสร้างคนรุ่นใหม่ที่มี “ใจ” ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายหลากหลายบนเส้นทางการค้ามนุษย์ (ที่ ILO สนับสนุน) ช่วยให้การประสานทรัพยากรทุกอย่างเพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ ดำเนินไปอย่างราบรื่น

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

นอกจากความเป็น “มืออาชีพ” แล้วผู้นำที่เข้มแข็งของหน่วยงานหลักภาครัฐ โดยเฉพาะ (นายแพทย์พิษณุ ชันติพงษ์ จากโรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์) และ องค์การพัฒนาระหว่างประเทศ (คุณกฤษมาลย์ ราชวงศ์) มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่ช่วยขับเคลื่อนงาน ขยายผลให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง ในขณะที่เดียวกันได้ช่วยต่อรองของงบประมาณสนับสนุน จากจังหวัดทุกปี เพราะถือว่าเป็นความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ด้วย

ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ที่เป็น “สีสัน” ของการทำงานเพื่อยุติความรุนแรง ของจังหวัดเชียงรายมีหลายอย่าง เช่น การออกแบบและพัฒนา Logo ยุติความรุนแรง

กิจกรรม “บัตรตะลุ่ยซุ่ม” แผ่นพับรณรงค์ของ PLAN สื่อสำหรับกลุ่มชาติพันธุ์ การออกแบบ ป้ายไว้นิรณรณงค์ที่ใช้ได้ทุกปีและหยิบยืมกันได้ เช่น

เมื่อขยายการรณรงค์ไปยังโครงการนำร่องระดับอำเภอ จึงไม่น่าแปลกใจเลยที่ทีมงานเชียงราย เสนอให้ใช้เข็มกลัดริบบิ้นสีขาวแบบเดียวกันทุกปี “ใช้ซ้ำกันได้ โดยไม่รู้สึกล้าสมัย และ ประหยัด !”

จังหวัดเพชรบุรี

เวทีเพชรบุรีมีผู้เข้าร่วมสนทนาทุกเพศทุกวัย และมีเรื่องสะเทือนใจเกิดขึ้นท่ามกลางความสมัครสมานสามัคคีของผู้เข้าร่วมจัดโครงการรณรงค์ฯ อันได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคมและความมั่นคงจังหวัด (พมจ.) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ผู้แทนสภาผู้สูงอายุ และผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน ปรากฏว่าผู้แทนสภาเด็กและเยาวชนคนหนึ่ง มีบุคลิกภาพ พุดจาจะฉาน มีภาวะผู้นำสูง ความคิดความอ่านน่าสนใจ และได้รับการยืนยันว่า สภาเด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญของกิจกรรมรณรงค์ที่เพชรบุรี เราจึงสงสัยว่าอะไรที่เป็นแรงบันดาลใจให้เยาวชนชายคนนี้อาสาเข้ามาทำงานเพื่อสังคมอย่างจริงจัง คำตอบทั้งน้ำตาคลอเบ้า คือ

“ผมถูกแม่ทำร้าย เนื้อตัวของผมมีแผลเต็มไปหมด ผมจึงอยากทำอะไรก็ได้ให้เด็กคนอื่นไม่ต้องเป็นอย่างผม”

อึ้งกันไปทั้งวง !

จังหวัดกาญจนบุรี

ดีใจที่ได้คุยกับเด็ก ๆ ประธานนักเรียน และผู้แทนจากสภาเด็กและเยาวชนที่เป็นนักเรียนและนักศึกษาที่กาญจนบุรี นักสังคมสงเคราะห์ของเราใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวในการทำงานมาตั้งแต่แรกเริ่มเป็นนักสังคมสงเคราะห์ และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (ใช้ connection เปลือง?) หลายๆ ภาคีที่เข้าร่วมโครงการรณรงค์ฯ ประชุมกันหลายระดับ ตั้งแต่หัวหน้าส่วนราชการลงมา เราเห็นว่าผู้ใหญ่ทำงานได้ดีแล้ว แต่เด็ก ๆ ที่นี่ “เด่น” มาก

ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน และประธานนักเรียนของโรงเรียนต่างๆ ที่เข้าร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์เป็นกลุ่มที่ทำกิจกรรมเพื่อสังคมอยู่ก่อนแล้ว ผู้ปกครองและโรงเรียนส่วนใหญ่ให้การสนับสนุน แต่นักเรียนนักศึกษาต้องแบ่งเวลาให้เหมาะสม เด็ก ๆ ทำงานโดยไม่มีค่าตอบแทน ไม่ได้รับค่าเดินทาง ได้รับเฉพาะอาหารและน้ำดื่มเท่านั้น แต่เด็ก ๆ ก็เต็มใจอย่างไรก็ตาม นักศึกษาที่อยู่ในสภาเด็กและเยาวชนบอกว่า ปัญหาของเขา คือ ครูอาจารย์ไม่ยอมรับการไม่สามารถเข้าชั้นเรียนเพราะต้องออกไปประชุม จึงแอบเสนอว่า ครูอาจารย์ควรได้รับเชิญเข้ารับการฝึกอบรม พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 เพื่อจะเข้าใจคุณค่าการทำงานเพื่อสังคมของลูกศิษย์ได้ดีขึ้น

การทำงานในนามของสภาเด็กและเยาวชน ถูกเพื่อน ๆ มองเชิงอิจฉาว่า “ทำตัวเด่น” แต่เด็ก ๆ ไม่สนใจ เพราะรู้สึกว่าเป็นปัญหาของเด็กและเยาวชนมีมาก ถ้าไม่ทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ก็ไม่มีใครเข้ามาช่วยสอดส่องดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง นักเรียนมีเพศสัมพันธ์

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ในช่วงที่ยังเรียนหนังสืออยู่ ผู้ใหญ่น่าจะจัดกิจกรรมอบรมการใช้ถุงยางอนามัยอย่างถูกต้อง (ความคิดนี้ได้รับการสนับสนุนจากผู้แทนบ้านพักเด็ก)

เด็ก ๆ เสนอว่า ถ้าจังหวัดมีงบประมาณน้อย นักเรียนและโรงเรียนสามารถช่วยกันระดมทุนได้ โดยให้โรงเรียนออกหนังสือรับรองกิจกรรมดังกล่าว เช่น เล่นดนตรีเปิดหมวก เป็นต้น

นอกจากเด็ก ๆ และผู้ใหญ่ที่ร่วมแรงร่วมใจกันรณรงค์แล้ว เรายังพบเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลที่มีมุมมองและให้ข้อเสนอแนะโดยใช้ภาษาศาสตร์นิยม (Feminist) ด้วย

“...สื่อคงต้องทำเป็นภาพรวมหรือภาพใหญ่ ตั้งแต่ส่วนกลางลงมา เพราะทุกวันนี้ สื่อสะท้อนความสัมพันธ์เชิงอำนาจ การผลิตซ้ำผ่านสื่อ เช่น ละครเวที ดอกไม้ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายและหญิง....เราต้องช่วยกันสร้างค่านิยมใหม่... เผยแพร่ให้ความรู้ไปเรื่อย ๆ”

จังหวัดอำนาจเจริญ

จุดแข็งของอำนาจเจริญ

อำนาจเจริญเป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีทุนทางสังคมสูง มีกำนันหญิงที่มากประสบการณ์ ทำงานกับมูลนิธิเพื่อนหญิงมายาวนานกว่า 20 ปี ถือได้ว่าเป็น “ตัวจริงเสียงจริง” คนหนึ่งที่วางรากฐานการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวในจังหวัดอำนาจเจริญอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐเองก็ยอมรับว่า อำนาจเจริญมีภาคประชาชนที่มีความรู้และความเข้มแข็ง เข้าถึงชาวบ้านได้มากกว่า พมจ. “เป็นจุดแข็งของอำนาจเจริญ ที่มีภาคประชาชนเข้มแข็ง” อบต. หลายแห่งสามารถจัดกิจกรรมรณรงค์ฯ ในพื้นที่ของตนได้ แต่บางแห่งยังดำเนินการเองไม่ได้ ต้องมี “พี่เลี้ยง” นอกจากนี้ สภาเด็กและเยาวชนก็เป็นกำลังสำคัญของการรณรงค์ด้วย

พัฒนาการที่น่าชื่นใจ

ประสบการณ์ของภาคีเครือข่ายรณรงค์ยุติความรุนแรง ฯ สะท้อนว่า ทิศนคติของชาวบ้านต่อประเด็นความรุนแรงในครอบครัวเริ่มเปลี่ยน

“ประชาชนบางส่วนยังคิดว่า ความรุนแรงในครอบครัวเป็นเรื่องของครอบครัว เก็บเงียบ ไกลเกลียดเอง แต่เดี๋ยวนี้มีคนเข้าใจเรื่องนี้มากขึ้นว่าเป็นเรื่องของคนทุกคน ทุกคนที่เรียนรู้ พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ.2550 ก็มีทัศนคติให้ครอบครัวอยู่อย่างอบอุ่นก่อน...”

เสียงจากภาคีสำคัญที่น่าพิจารณา

งบประมาณก็เป็นเรื่องน่าคิด : เสียงจากผู้นำท้องถิ่น

“แต่ละองค์กรอยากมีงบประมาณด้านนี้โดยเฉพาะ ไม่ต้องเจียดจ่ายจากงบประมาณอื่น ถ้า สค. ให้งบประมาณมากกว่านี้ และให้อำเภอจัดได้ก็จะดี มีความต่อเนื่อง”

ความรู้ที่จำเป็นสำหรับคนทำงานด้านนี้ เท่ากับ ต้องรู้ก่อน จึงจะช่วยคนอื่นได้

“งานช่วยเหลือผู้หญิง เด็ก และความรุนแรงในครอบครัว ต้องเรียนรู้กฎหมายด้วย...คนที่ประสบปัญหาไม่รู้เรื่องว่าจะทำอย่างไรถึงจะถูกตามหลักการฟ้องคดี...”

เงินสำคัญก็จริงแต่ยังไม่เท่าความปลอดภัยของเด็ก : เสียงจากนักสังคมสงเคราะห์

“แม้ไม่มีเงิน ก็ต้องทำ เพื่อให้เด็กปลอดภัย ขอขอบคุณอาสาสมัครและองค์กรภาคประชาชน คุณแม่รัตนา (กำนันหญิง) และอีกหลาย ๆ คน ลำพังราชการอย่างเดียวไม่พอแน่ๆ”

ฝากความหวังไว้กับคนรุ่นต่อไป : เสียงจากผู้ใหญ่

“สภาเด็กและเยาวชน จะเป็นแกนหลักการพัฒนาครอบครัวในอนาคต”

ทำไมอำนาจเจริญไม่ค่อยโปรดป้ายไวนิล : ผู้ประเมินฯ สงสัย

“ป้ายไวนิล แขนงไวก้ถูกลมพัดปลิว สู้สติ๊กเกอร์ไม่ได้ เข้าถึงทุกจุด”

จังหวัดอุบลราชธานี

การดำเนินการตามโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวของจังหวัดอุบลราชธานี ที่สะท้อนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมีส่วนร่วมของภาคีที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

พลังร่วมระหว่างภาคธุรกิจกับสถาบันการศึกษา

ภาคธุรกิจในนามมูลนิธิสตรีนักธุรกิจจังหวัดอุบลราชธานี ซึ่งจดทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จัดทำโครงการเสริมความเข้มแข็งขององค์กรเครือข่าย เน้นการทำงานผ่านโรงเรียนมัธยมศึกษา

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ตั้งแต่ พ.ศ. 2549 เป็นต้นมา โดยแกนนำนักเรียนทั้งหญิงและชายเป็นกลไกสำคัญ สามารถขยายผลได้หลายลักษณะ เช่น เชิญผู้ปกครองเข้าร่วมกิจกรรม จัดตั้งชมรม (เช่น ชมรมริบบิ้น สีขาวเดชอูตม โรงเรียนเดชอูตม) และจัดกิจกรรมให้เพื่อนนักเรียนด้วยกันรู้จักวิธีป้องกันตัว มุลินธิฯ ได้รับงบประมาณเพิ่มขึ้นทุกปี เช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ พมจ. ก็ได้รับเงินสนับสนุนจาก สค. เพิ่มขึ้นจาก 20,000 บาท เป็น 40,000 บาท ในปี 2550

เสียงสะท้อนจากภาคีสำคัญที่น่าพิจารณา

จำนวนเด็กที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว : เสียงจากชมรมริบบิ้น สีขาว อำเภอดุสิต

“...ปัญหามีเยอะ ยังไม่แก้ไข เด็กนักเรียนยังไม่กล้าเปิดเผยชมรม (ริบบิ้นสีขาว อำเภอดุสิต) คิดว่าจะทำยังไงให้นักเรียนพูดถึงปัญหาของตัวเองให้มุลินธิฯ (สตรีนักธุรกิจ จังหวัดอุบลราชธานี) รับรู้และแก้ปัญหา....(เมื่อมีชมรมฯ) หลังๆ ก็ลดลง ครูร่วมมือช่วยแบ่งเบา และรับปรึกษาปัญหา...”

ข้อจำกัดของการปฏิบัติงาน : เสียงสะท้อนจากนักสังคมสงเคราะห์

- ขาดคนทำงานที่มีคุณสมบัติตามกฎหมายกำหนด และจำนวนบุคลากรที่เหมาะสมกับภารกิจ
- ขาดเงินสนับสนุนค่าพาหนะและค่าตอบแทนนอกเวลาราชการ
- ขาดความคล่องตัวเมื่อจำเป็นต้องปฏิบัติงานในพื้นที่เกิดเหตุนอกเวลาราชการ
- ไม่แน่ใจในบทบาทของวิชาชีพตามกฎหมายใหม่ ซึ่งยังไม่ได้ให้รายละเอียดที่จำเป็นแก่ผู้ปฏิบัติงานในทีมสหวิชาชีพ

เสียงจากตำรวจ :

“เรื่องเด็ก สตรี ครอบครัว ต้องทำใจได้เลยว่าไม่เป็นเวลาเวลา”

“คณะกรรมการ.....ควรตั้งที่อำเภอ เป็นรูปธรรม เป็นองค์กร / ตัวแทนทั้งระดับจังหวัด แล้วค่อยลงระดับอำเภอ ทำงาน 24 ชั่วโมงเหมือนตำรวจ ซึ่งต้องเข้าเวรตลอด 24 ชั่วโมง ไม่ใช่เฉพาะกิจ”

การประชาสัมพันธ์โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ : ผู้แทนมุลินธิฯ สตรีนักธุรกิจ จ.อุบลราชธานี

“ต้องใช้พลังทางสังคม สื่อระดับชาติ เช่น สสส. คนรู้จัก ‘เลิกเหล้า...เลิกจน’ ‘เลิกเหล้า เข้าพรรษา’...การสร้างการรับรู้ของสังคมต้องอัดโฆษณาเข้าไปในสื่อ ต้องลงทุน เพราะจะได้จ่ายเวลาขับเคลื่อน สื่อต้องเข้ามาเล่นกับเราด้วย เพื่อให้เกิดการรับรู้ในวงกว้าง”

ทำไมผู้ชายไม่ติดเข็มกลัดริบบิ้นสีขาว : ผู้ประเมินฯ สงสัย

“การจัดสัมมนา เชิญแต่ผู้หญิง เราไม่เคยเชิญผู้กระทำมาร่วมเลย”

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวที่สุราษฎร์ธานี เริ่มต้นจาก “โรงพยาบาล” ตั้งแต่ พ.ศ. 2542 ในฐานะที่โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี เป็น 1 ใน 20 ของโรงพยาบาลศูนย์นำร่อง โดยดำเนินการแบบ “ตามมีตามได้” ไปก่อน เพราะไม่มีงบประมาณรองรับ เริ่ม “จับมือ” กับ พมจ. เมื่อ 3-4 ปี ให้หลัง และใช้งบประมาณรณรงค์ รวมทั้งสองหน่วยงาน

ความโดดเด่นของการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ของสุราษฎร์ธานี คือ ความต่อเนื่องของงานที่นักสังคมสงเคราะห์ทุกหน่วยงานและอาสาสมัครฝึกกำลังกันอย่างต่อเนื่อง เช่น ในยามที่เข็มกลัดริบบิ้นสีขาวไม่พอใช้ บ้านศรีสุราษฎร์ช่วยทำริบบิ้นผ้าให้ทันทีในสัปดาห์แรก เป็นต้น ภาคี/เครือข่ายสำคัญที่ร่วมรณรงค์อย่างแข็งขัน คือ สภากาเด็กและเยาวชน ซึ่งมีสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดสุราษฎร์ธานีเป็นแกนหลักของการฝึกอบรมสภาเด็กและเยาวชน 14 จังหวัดภาคใต้

“สภาเด็กฯ เป็นตัวเชื่อมระหว่างเด็กและผู้ใหญ่ ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็ก สภาเด็กฯ สนใจ ให้ความสำคัญ และเสนอผู้ใหญ่เพื่อหาหนทางแก้ไข...แต่ความจริง ปัญหาเกิดขึ้นตลอด คงยุติไม่หมด...” (ผู้แทนสภาเด็กและเยาวชน จ.สุราษฎร์ธานี)

ปัญหาของเด็กและเยาวชนที่ผู้нарระบุ คือ ชกต๋อย ชู้สาว และช่องว่างระหว่างวัย! สภาเด็กและเยาวชนมีเครือข่ายมากและครอบคลุมตั้งแต่ระดับโรงเรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัย และรู้สึกที่ “ผู้ใหญ่ให้ความสำคัญกับสภาเด็กฯ” จึงทำให้เด็กและเยาวชนรู้สึกภาคภูมิใจ อย่างไรก็ตาม การเข้าร่วมกิจกรรมเดินรณรงค์ในจังหวัดมีค่าใช้จ่ายสูง โรงเรียนที่อยู่ไกลๆ หรืออยู่ต่างอำเภอจึงขอร่วมกิจกรรมในอำเภอของตนแทน

ตำรวจเองก็มีบทบาทสำคัญสำหรับการรณรงค์ด้วยเช่นกัน แม้ออกแนว “น้อยใจ” อยู่บ้าง

“ตำรวจก็ให้ร่วมมือกับอีก 3 หน่วยงาน หลังจากกิจกรรมสัมมนาการรณรงค์คดีเพิ่มขึ้นหรือลดลงหรือไม่ มองว่า การรับแจ้งยังไม่มีผลเท่าใดนักไม่ว่าก่อนหรือหลังการรณรงค์ ตำรวจก็รับแจ้งมาตลอดอยู่แล้ว แต่เมื่อมีเหตุรุนแรงเกิดขึ้น ตำรวจจึงจะเข้าไป”

การป้องกันความรุนแรงต้องอาศัย พม.หรือ สธ. ตำรวจขาดการให้กำลังใจ หรือความสนใจจากหน่วยงานอื่น “ทำไมไม่มีใครป้องกันไม่ให้เกิดเหตุละ... 20,000 (บาท) ยุติความรุนแรง? ไม่รู้จะเอาไปทำอะไรได้ ตำรวจไม่มีงบประมาณส่วนนี้อยู่แล้ว”

เสียงสะท้อนที่ชวนพิณิจพิเคราะห์จากสุราษฎร์ธานีมีไม่น้อยกว่าจังหวัดอื่น เช่น ลักษณะกิจกรรมรณรงค์ :

“กิจกรรมควรเน้นผู้ป่วย อย่าเน้นแต่เด็กและสตรี ซึ่งทำอะไรไม่ได้เท่าไร อยากให้เปิดใจคุยกัน ผู้ชายจะได้รู้ว่าในครอบครัวไม่มีความสุข คนหลายๆ คนคิดอย่างไร ให้คนในชุมชนมองเห็น หรือ หน่วยงานรับผิดชอบมองเห็นสาเหตุของการเกิดความรุนแรงในครอบครัวและ ในชุมชน จะได้รู้ว่า ต้องป้องกันเพิ่มขึ้น หรือ หลีกเสี่ยงได้อย่างไร...”

เข้มกลัตรีบิ้นสีขาว : “อย่างเก๋ดีกว่า”

“ส่วนใหญ่ชอบแบบเก๋ แบบใหม่ใส่ถุงสวย ช่างในหนัก ผู้ชายก็ติด (แบบเก๋) เพราะติด (เนค) ไทได้ด้วย”

แปลว่า ไม่น่าออกแบบใหม่เลย ???

ข้อจำกัดที่พบในระดับตำบลบางแห่ง : เสียงจากกำนันคนหนึ่ง

“ทำงานตามงบ (ประมาณ) ไม่ได้เอา “ใจ” เข้าไปทำจริงๆ น้อยตำบลมาก... แกนนำยังไม่รู้ว่า เมื่อเกิดปัญหาความรุนแรงจะเข้าไปแก้อย่างไร เพราะยังคิดว่าเป็นเรื่องภายในครอบครัว ไม่ควรเข้าไปแทรกแซง...”

คงต้องช่วยกันออกแรงรณรงค์ต่อไป !!!

จังหวัดนครศรีธรรมราช

ความน่าสนใจของการรณรงค์ยุติความรุนแรงฯ ที่นครศรีธรรมราชมีมากไม่แพ้จังหวัดอื่น เช่น “เครือข่ายนครฯ เข้มแข็งมาก ใครมีก็จะบอกกัน” กำหนดหญิงที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มยืนยัน พร้อมทั้งเล่าประสบการณ์การจัดกิจกรรม “ครอบครัวอบอุ่น” ในพื้นที่ให้วงสนทนาอย่างออกรส และอีกตัวอย่างหนึ่ง คือ การขยับเข้าไปจัดนิทรรศการในห้างสรรพสินค้า แห่งหนึ่ง เพื่อให้ผู้ที่ไปจับจ่ายใช้สอยหรือเดินเที่ยว “ห้าง” แวะชมได้อย่างสะดวก โดยคาดหวัง (ลึกๆ) ว่าน่าจะมีผู้ชายสนใจบ้าง แต่กลับกลายเป็นว่า ผู้หญิงสนใจชมบอร์ดนิทรรศการมากกว่า !!!

ผลที่ติดตามมา คือ มีผู้หญิงโทรศัพท์แจ้งเหตุความรุนแรงต่อมูลนิธิฯ มากขึ้น
สรุปประเด็น gender สำหรับงานนี้ ได้แก่

- ผู้หญิงช่วยกันจัดบอร์ดนิทรรศการ
- ผู้หญิงสนใจแวะชมบอร์ดนิทรรศการ (มากกว่าผู้ชาย)
- ผู้หญิงแจ้งเหตุ

คำถามต่อไป: ทำอย่างไรผู้ชาย (ซึ่งใช้ความรุนแรงต่อเด็กและผู้หญิง) จะหันมาสนใจประเด็นการยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรีและความรุนแรงในครอบครัว (ที่ตนเป็นผู้ก่อ)

ผู้ประเมินผลฯ เชื่อมั่นว่า ด้วยความเข้มแข็งของเครือข่ายนครฯ การพัฒนารูปแบบกิจกรรมใดๆ เพื่อยุติความรุนแรงฯ จะดำเนินต่อไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ในพื้นที่ เพราะผู้แทนสหทัยมูลนิธิมีประสบการณ์

“โครงการรณรงค์ฯ เป็นเรื่องใหญ่ แต่ได้ผลน้อย มีกิจกรรมบางอย่าง ไม่ต้องลงทุนเป็นตัวเงิน น่าจะจัดในกลุ่มเล็กๆ ของชุมชน ศูนย์ฯ หรือกลุ่มตัวอย่าง...”

เพราะปัญหาที่พบเป็นประจำ คือ ความไม่ต่อเนื่องของโครงการรณรงค์ฯ

เสียงสะท้อนและข้อเสนอที่นำรับฟังจากภาคี / เครือข่ายที่มีปัญหาสำคัญของนครศรีธรรมราช มีดังนี้

เสียงจากตำรวจ : ขอภาคีเพิ่มและเงื่อนไขความยั่งยืนของโครงการรณรงค์ฯ

“เรามีแต่ พมจ. มูลนิธิ ตำรวจแทรกเข้ามา แต่ยังขาดหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงศึกษาฯ วัฒนธรรม อปท.... เราก็อ้างขาดที่จะมานั่งคุยกัน 20,000 (บาท) ถ้าเป็นไปได้ ก็ดูเหตุการณ์ทั้งปีว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้าง แล้วค่อยแก้ปัญหาในปีงบประมาณถัดไป”

“ถ้ามีชุมชนเข้มแข็ง...ปัญหาความรุนแรงคงลดลง 80-90% แม้กระทั่ง อสม. ก็เป็นบุคลากรหลักที่จะต่อต้านความรุนแรงต่อเด็กและสตรีได้ อย่างน้อยตนเองก็เป็นสมาชิกของชุมชนนี้ ขอให้อาจารย์นำไปเสนอให้ออกนโยบาย...และเงินสนับสนุน”

“คนที่สามารถทำได้อย่างเต็มที่ คือ อสม. ถ้าสร้างความมั่นใจให้อสม.ได้ จะได้ผลอย่างยั่งยืน ให้อสม. มีประสิทธิภาพในการทำงาน หาผู้นำท้องถิ่นอย่างกำนัน...เยอะ ๆ ก็ที่ยั่งยืน”

เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอที่น่าพิจารณาด้วยเช่นกัน !!!

กรุงเทพมหานคร

กรุงเทพมหานคร เป็นพื้นที่พิเศษของการรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว การรณรงค์ในปี 2550 ประกอบด้วย กิจกรรมหลากหลายรูปแบบ ดำเนินการในหลายสถานที่ รวมทั้งศูนย์การค้า และระดมบุคลากรทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคเข้าร่วมรณรงค์อย่างเต็มที่ ในขณะที่เดียวกันก็ “สัญจร” ไปจัดที่จังหวัดปทุมธานีและพระนครศรีอยุธยาด้วย

ความโดดเด่นของกิจกรรมรณรงค์ฯ ที่ส่วนกลางเป็นเจ้าภาพ คือ การบูรณาการ ทรัพยากร คน และเงินของภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน องค์กรพัฒนาเอกชน และกลุ่มเคลื่อนไหวในประเด็นร่วม ดึงดูดความสนใจจากสาธารณชนผ่านการนำเสนอของนักพูด นางงาม ดารา นักร้อง นักแสดง และผู้ทรงคุณวุฒิ / ผู้เชี่ยวชาญทุกแขนงที่เกี่ยวข้องกับประเด็นรณรงค์

ความใหญ่โตของงานและจำนวนภาคีร่วมจัดงานซึ่งมีมากมาย เป็นเงื่อนไขหรือข้อจำกัดสำคัญของการประเมินผลและการติดตามผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ฯ ในครั้งนี้ ดังเสียงสะท้อนบางเสียง

เรื่องเข้มงวดรับบั้นสีขาว : เสียงจากผู้แทนโรงพยาบาลในสังกัด กทม.

“...ขอประมาณ 400 (ชิ้น) เราแจกหน่วยงานอื่นด้วย เช่น สน...โรงเรียน 3 แห่ง แจกเด็ก ป.6 ตอนนี่เด็กจบไปแล้ว ตามตัวไม่ได้...”

ตัวชี้วัดความสำเร็จของกิจกรรมรณรงค์ : เสียงจากอาจารย์ผู้บริหารสถานศึกษา

“การเข้ามาตรงนี้ในส่วนประเมิน (ผล) ตัวชี้วัดของทาง สค. ได้ตั้งไว้แต่ไหน ไม่นั้นจะไปนับคนที่เข้ามาว่าเท่าไร แต่ที่ซ่อนอยู่เราอาจจะมองไม่เห็น”

ถึงเวลาต้องปรับทัศนคติ : ข้อเสนอจากตำรวจ

“...ตำรวจเสนอโครงการให้มีการอบรมให้กับตำรวจ เราเห็นว่ามีความประโยชน์มาก เพราะส่วนใหญ่ยึดติดกับระเบียบเก่า ๆ ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้วางเอาไว้ พยายามจะยุติด้วยการยอมความ แต่กฎหมายฉบับนี้ (พ.ร.บ.คุ้มครองผู้กระทำความผิดด้วยความรุนแรง พ.ศ. 2550)...”

เรื่องเล่าที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์ฯ ของส่วนกลางมีประเด็นที่น่าสนใจมากกว่านี้ แต่ในเวที ผู้เล่าส่วนใหญ่ทำงานที่จังหวัดปทุมธานี และทำงานเชื่อมประสานกับส่วนกลางอย่างใกล้ชิด

เราไปดูความโดดเด่นของการรณรงค์ฯ ที่ปทุมธานีกันดีกว่า...

จังหวัดปทุมธานี

ปทุมธานี เป็นอีกจังหวัดหนึ่งซึ่งนักสังคมสงเคราะห์ (โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักสังคมสงเคราะห์ในโรงพยาบาล) และบุคลากรทุกฝ่ายในทีมสหวิชาชีพ มีบทบาทสำคัญในงานรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัวมาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2549 เมื่อจัดตั้ง Child Prevention Unit และโรงพยาบาลปทุมธานีเป็นโรงพยาบาลนำร่องของกระทรวงสาธารณสุข นักสังคมสงเคราะห์ที่เข้าร่วมในเวทีสนทนากลุ่มอยู่ในขณะทำงานด้านเด็กและสตรีของกระทรวงฯ ด้วย แต่ปทุมธานีเป็นพื้นที่ทดลองจังหวัดแรกในการทำงานภายใต้ พ.ร.บ.คุ้มครองฯ ซึ่ง สค.และ พมจ.รับผิดชอบ หน่วยงานสาธารณสุขถูกดึงเข้ามาร่วมเท่านั้น

ความโดดเด่นของปทุมธานีมีหลายลักษณะ ที่เห็นได้ชัด คือ ภาพการทำงานรณรงค์แบบบูรณาการนักวิชาชีพ / หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องโดยตรง บุคลากรเริ่มได้รับการเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 แม้ยังไม่ทั่วถึงทุกคนทุกหน่วยงาน แต่ถือได้ว่า เป็นการเริ่มต้นที่ดี อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดที่พบ คือ ความไม่ต่อเนื่องของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานของ พมจ. ที่รับผิดชอบโครงการ / กิจกรรมรณรงค์ฯ ทำให้คณะทำงานซึ่งเป็นผู้แทนจากหน่วยงานอื่นต้องให้ข้อมูลแก่ผู้ประเมินผลฯ แทน (เพราะทำงานร่วมกันทุกปี)

ความโดดเด่นอีกประการหนึ่ง คือ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการรณรงค์ฯ ซึ่งผู้แทนจากหลายหน่วยงาน (ตำรวจ โรงพยาบาล สถานพินิจ สถานศึกษา) เห็นพ้องต้องกันว่า การรณรงค์ฯ ควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่แตกต่างเป็นสำคัญ แต่ประเด็นร่วมยังคงมุ่งเน้นที่การปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เกิดความตระหนักรู้ และคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงอย่างถูกต้อง เหมาะสม มีองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายคุ้มครองเด็ก (และสตรี)

ที่ทำให้มั่นใจได้ว่า สามารถให้บริการโดยไม่ต้องกังวลว่าจะเผชิญความซับซ้อน ยุ่งยากของกระบวนการทางกฎหมายฉบับใหม่ที่ยังไม่คุ้นเคย

เสียงสะท้อนที่น่าพิจารณาจากเวทีปทุมธานี ได้แก่

การใช้สื่อโทรทัศน์ในการรณรงค์ : เสียงจากผู้แทนโรงพยาบาล

“...จะต้องขอความเห็นจากสื่อที่มีความชำนาญมากกว่าระบบราชการในการที่นำเสนอออกไปให้โดนใจประชาชน ขอเฝ้าความคิดของสื่อ สสส. ว่าเราอาจจะต้องทำระดับพื้นที่ เครือข่ายขึ้นมา การเชื่อมโยงระดับตั้งแต่ระดับพื้นที่ อบต. โรงพยาบาล หรือหน่วยงานที่ดูแล เช่น ตำรวจ การประชาสัมพันธ์ในส่วนเจ้าหน้าที่จะต้องมีกิจกรรมที่ทำให้ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ได้เรียนรู้กับเด็กและการปฏิบัติในครอบครัวว่ามีความแตกต่างจากทั่วไปอย่างไร...”

การประเมินผลและการติดตามผลการจัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ :
เสียงจากแพทย์

“บางที พมจ. ประสานงานมาว่า ให้เงินมา 2,000 ขอจัดบอร์ด ขอข้อมูล มาวันนี้ พรุ่งนี้เอา การทำแบบนี้เสียงประมาณและไม่เกิดประโยชน์ คิดว่าไม่ค่อยสะท้อนกิจกรรมที่มีจริง แต่คุณภาพไม่ได้ถูกวัด...”

และเสียงสะท้อนจากผู้แทนโรงพยาบาลในประเด็นเดียวกัน

“มองในแง่กิจกรรมรณรงค์ประชาสัมพันธ์ว่า ควรจะต้องมีการติดตามและทำในเชิงคุณภาพ ประเมินอย่างต่อเนื่อง และทำหลายๆ กิจกรรม เพื่อให้ชัดเจนว่า รณรงค์เกิดผล กระทบแค่ไหน อย่างไร...”

ข้อเสนอเพื่อพัฒนาโครงการ / กิจกรรมรณรงค์ : เสียงจากผู้แทน
กระทรวงศึกษาธิการ

“...ให้ทำ *Best Practices* ทั้ง 12 จุด มีที่ทำดีและให้เขานำเสนอ... เชิญคนมาดูว่า สิ่งที่ให้ไป ได้อะไรกลับมา...เสนอว่า แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน...”

คณะผู้ประเมินผลฯ ขอขอบคุณ ไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

บรรณานุกรม

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550

[http: www.domesticviolence.in/domestic-violence-statistics.htm](http://www.domesticviolence.in/domestic-violence-statistics.htm), 4 พ.ย. 51, p.p.1-2

<http://mx.kkpho.go.th/oscckk>, 9 ต.ค. 51

<http://www.domesticviolence.in/difintion-of-domestic-violence.htm>

[http: //www.khum.net/news-read/908815](http://www.khum.net/news-read/908815), 9 ต.ค. 51

Wikipedia, the free encyclopedia.<http://en/pedia.org/wiki/white-ribbon/.22/10/51>

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

 <p style="text-align: center;"> โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ร่วมกับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ </p>	
--	---

แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว

จังหวัด.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง ()
2. อายุปี
3. สถานภาพสมรส () 1. สมรส () 2. โสด () 3. หม้าย ()
4. หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและ
ความรุนแรงในครอบครัว

5. ท่านมีส่วนร่วมจัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว
ในฐานะใด
- () 1. เป็นเจ้าภาพหลัก () 2. เป็นผู้ร่วมจัด
- () 3. เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
6. ท่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงใน
ครอบครัวตั้งแต่ พ.ศ.
- () 1. ต่อเนื่อง
- () 2. ไม่ต่อเนื่อง เพราะ
7. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว
อะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
- () 1. ติดริบบิ้นสีขาว () 2. รณรงค์ยุติความรุนแรง
- () 3. จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ () 4. จัดทำสติ๊กเกอร์รณรงค์
- () 5. แจกเอกสารเผยแพร่ () 6. ประชุม / เสวนา
- () 7. การให้คำปรึกษา () 8. จัดบอร์ดนิทรรศการ
- () 9. การประชาสัมพันธ์ () 10. อื่น ๆ ระบุ.....

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

8. สื่อประเภทใดที่ท่านคิดว่าได้ผลที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อเท่านั้น)

☐ 1. สื่อบุคคล	☐ 2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
☐ 3. เคเบิลทีวี	☐ 4. หน่วยงานภายในจังหวัด
☐ 5. ป้ายโฆษณา	☐ 6. วิทยุชุมชน
☐ 7. โทรทัศน์	☐ 8. หอกระจายข่าว
☐ 9. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น	☐ 10. อื่นๆ (โปรดระบุ).....

9. ท่านคิดว่าช่วงเวลาใดมีความเหมาะสมสำหรับการจัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

1. จัดแบบที่เคยจัดแบบเดิม
2. จัดในลักษณะอื่นๆ
1. จัดร่วมกับวันสำคัญของชาติ (วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันแรงงานแห่งชาติ วันสงกรานต์)
2. จัดตามความพร้อมของพื้นที่
3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

10. สรุปและทบทวนการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

10.1. ความจำเป็นของโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

- 10.1.1 จำเป็น เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงาน
2. สถานการณ์ความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในจังหวัดเพิ่มขึ้น
3. เป็นกิจกรรมต่อเนื่อง
4. อื่น ๆ โปรดระบุ
- 10.1.2 ไม่จำเป็น โปรดระบุ.....

10.2. การสร้างความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ภายในหน่วยงาน

- 10.2.1 มี แบบเป็นทางการ ระบุ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
1. จังหวัดเป็นเจ้าภาพจัดประชุมครั้ง
2. หน่วยงานจัดประชุมเพื่อวางแผนปฏิบัติงานครั้ง
3. อื่น ๆ
- 10.2.2 มี แต่ไม่เป็นทางการ ระบุ
- 10.2.3 ไม่มี ระบุ.....

ภายนอกหน่วยงาน

1. ประสานงานอย่างเป็นทางการ
2. จัดประชุม
3. ตั้งคณะทำงาน
4. อื่น ๆ

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

10.3. ความชัดเจนของวัตถุประสงค์ของโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัว

วัตถุประสงค์	ความชัดเจน	
	ชัดเจน	ไม่ชัดเจน
10.3.1. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว แก่ประชาชนทั่วไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหา		
10.3.2. เพื่อสร้างความตระหนักเกี่ยวกับปัญหาความรุนแรงในครอบครัว		
10.3.3. เพื่อสร้างเครือข่ายประสานการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง		
10.3.4. เพื่อติดตามผลการดำเนินงานสำหรับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรง		
10.3.5. เพื่อระดมความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว		
10.3.6. เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาความรุนแรงในครอบครัว		

10.4. ความพร้อมของทรัพยากร

10.4.1 ท่านมีเจ้าหน้าที่ที่ร่วมรับผิดชอบดำเนินโครงการ/กิจกรรมนี้กี่คน ระบุ.....คน

10.4.2. งบประมาณที่ท่านได้รับนอกจาก 20,000 บาทแล้ว ท่านได้รับการสนับสนุนจากที่ใดอีกบ้าง

- () 1. ไม่ได้รับจากแหล่งใด
- () 2. ได้รับจาก (ระบุ) หน่วยงาน
- จำนวนเงินที่ได้รับบาท

10.4.3. ความพร้อมด้านวัสดุอุปกรณ์ (โปรดระบุ)

- () 1. ไม่พร้อม เพราะ.....
- () 2. พร้อม เพราะ.....

10.4.4. ท่านมีขั้นตอนดำเนินงานอย่างไร

- () 1. ประชุมเพื่อชี้แจงความเข้าใจ
- () 2. จัดตั้งคณะทำงาน
- () 3. วางแผนการดำเนินงาน (กำหนดกิจกรรม)
- () 4. ดำเนินงานตามแผน
 - () 4.1. เฉพาะหน่วยงานของท่าน
 - () 4.2. ร่วมกับหน่วยงานอื่น (ระบุ).....
- () 5. ประเมินผลการดำเนินงาน
- () 6. รายงานเสนอผู้บังคับบัญชา/เจ้าของทุน

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

11. ท่านดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวอย่างไร (ตอบมากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. เตรียมความพร้อมกิจกรรมล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์
- () 2. ชี้แจงผู้เกี่ยวข้อง
- () 3. ดำเนินงานตามแผน
- () 4. ประเมินผลการดำเนินงาน
- () 5. ทบทวนปัญหา อุปสรรค และความสำเร็จ เพื่อจะได้จัดให้มีขึ้นอีกในโอกาสต่อไป

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ ผลผลิต ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

12. ท่านพึงพอใจในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ความพึงพอใจ	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
12.1. งบประมาณ					
12.2. ความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงาน					
12.3. ความร่วมมือของบุคลากรระหว่างหน่วยงาน					
12.4. ทรัพยากร (วัสดุอุปกรณ์ / การดำเนินงาน)					
12.5. การสนับสนุนของจังหวัด					

ผลผลิตที่เกิดขึ้น

13. กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

วัย	ชายมากกว่าหญิง	หญิงมากกว่าชาย	เท่ากัน
() 1. เด็ก			
() 2. เยาวชน			
() 3. วัยแรงงาน			
() 4. ผู้สูงอายุ			

14. มีจำนวนภาคีที่เข้าร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ภาคีภาครัฐ
- () 2. ภาคีภาคเอกชน
- () 3. ภาคประชาชน
- () 4. ชุมชน
- () 5. อาสาสมัคร
- () 6. หน่วยงานสาธารณสุขประโยชน์

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ทั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

15. ท่านพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมนี้หรือไม่

- () 1. ไม่พบ
- () 2. พบ โปรดระบุ
 - () 1. เจ้าหน้าที่
 - () 2. งบประมาณ.....
 - () 3. ทรัพยากร.....
 - () 4. การบริหารจัดการ.....
 - () 5. อื่น ๆ

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

16. ภายหลังการดำเนินงาน สถานการณ์ความรุนแรงด้านเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวในพื้นที่ของท่านเป็นอย่างไร

ประเด็น	ระดับความรุนแรง			เพศของผู้ที่เกี่ยวข้อง (ถ้าระบุได้)		
	ลดลง	คงที่	เพิ่มขึ้น	หญิงมากกว่าชาย	ชายมากกว่าหญิง	เท่ากัน
15.1 สถิติความรุนแรง						
15.2 ผลจากการรณรงค์ทำให้ความรุนแรง						
15.3 ความตระหนักต่อความรุนแรง						
15.4 พฤติกรรมลดการใช้ความรุนแรง						
15.5 จำนวนอาสาสมัครที่ร่วมรณรงค์ฯ						
15.5 อื่น ๆ ระบุ.....						

17. กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ดำเนินโครงการ/กิจกรรมยุติความรุนแรงด้านเด็กและสตรี

- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

18. ถ้าต้องการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวอย่างได้ผล ควรใช้วิธีใดบ้าง และควรจัดกิจกรรมรูปแบบใดบ้าง

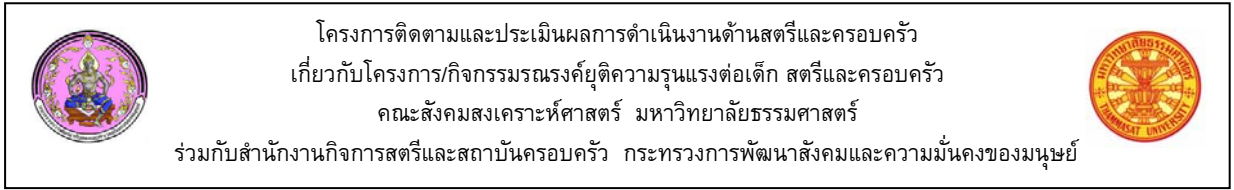
.....

19. ข้อเสนอแนะอื่น เพื่อปรับปรุง-พัฒนาโครงการ/กิจกรรม

.....

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : บักรงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามสำหรับผู้เข้าร่วม

โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว

จังหวัด.....

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง () หรือเติมข้อความในช่องว่างให้ตรงกับความเป็นจริง

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง
 2. อายุปี
 3. สถานภาพสมรส () 1. สมรส () 2. โสด () 3. หม้าย/หย่า
 4. หน่วยงานที่สังกัด

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและ
ความรุนแรงในครอบครัว

5. ท่านมีส่วนร่วมจัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวในฐานะใด
 () 1. เป็นเจ้าภาพหลัก () 2. เป็นผู้ร่วมจัด
 () 3. เป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม () 4. อื่น ๆ (ระบุ).....
 6. ท่านเกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว
 ตั้งแต่ พ.ศ.
 () 1. ต่อเนื่อง เพราะ
 () 2. ไม่ต่อเนื่อง เพราะ

7. ท่านมีส่วนร่วมในโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวอะไรบ้าง
(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. ตีตริบบิ้นสีขาว () 2. รณรงค์ยุติความรุนแรง
 () 3. จัดทำแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ () 4. จัดทำสติ๊กเกอร์รณรงค์
 () 5. แจกเอกสารเผยแพร่ () 6. ประชุม / เสวนา
 () 7. การให้คำปรึกษา () 8. จัดบอร์ดนิทรรศการ
 () 9. การประชาสัมพันธ์ () 10. อื่น ๆ ระบุ.....

8. สื่อประเภทใดที่ท่านคิดว่าได้ผลที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อเท่านั้น)

- () 1. สื่อบุคคล () 2. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย
 () 3. เคเบิลทีวี () 4. หน่วยงานภายในจังหวัด
 () 5. ป้ายโฆษณา () 6. วิทยุชุมชน
 () 7. โทรทัศน์ () 8. หอกระจายข่าว
 () 9. หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น () 10. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

รณรงค์อย่างไร ให้ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

9. ท่านคิดว่าช่วงเวลาใดมีความเหมาะสมสำหรับการจัดโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

- () 1. จัดแบบที่เคยจัดแบบเดิม
- () 2. จัดในลักษณะอื่นๆ
 - () 1. จัดร่วมกับวันสำคัญของชาติ (วันเด็ก วันพ่อ วันแม่ วันแรงงานแห่งชาติ วันสงกรานต์)
 - () 2. จัดตามความพร้อมของพื้นที่
 - () 3. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจ ผลผลิตและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นของโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

รณรงค์ต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

10. ความพึงพอใจของท่านในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

ความพึงพอใจด้าน	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
10.1 งบประมาณ					
10.2 ความร่วมมือของบุคลากรภายในหน่วยงาน					
10.3 ความร่วมมือของบุคลากรระหว่างหน่วยงาน					
10.4 ทรัพยากร (วัสดุอุปกรณ์การดำเนินงาน)					
10.5 การสนับสนุนของจังหวัด					

ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

11. ภายหลังจากดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ฯ สถานการณ์ความรุนแรงด้านเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวในพื้นที่ของท่านเป็นอย่างไร

ประเด็น	ระดับความรุนแรง			เพศของผู้เกี่ยวข้อง (ถ้าระบุได้)		
	ลดลง	คงที่	เพิ่มขึ้น	หญิงมากกว่าชาย	ชายมากกว่าหญิง	เท่ากัน
11.1 สถิติความรุนแรง						
11.2 ผลจากการรณรงค์ทำให้ความรุนแรง						
11.3 ความตระหนักต่อความรุนแรง						
11.4 พฤติกรรมลดการใช้ความรุนแรง						
11.5 จำนวนอาสาสมัครที่ร่วมรณรงค์ฯ						
11.6. อื่น ๆระบุ.....						

รณรงค์อย่างไร ให้ได้ตั้งใจและงาน : ปักธงยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

12. กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายหลังจากที่ดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัว

- () 1. ไม่มี
- () 2. มี (โปรดระบุ).....

ส่วนที่ 4 แนวทางการพัฒนาโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว

13. ถ้าต้องการลดพฤติกรรมการใช้ความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและความรุนแรงในครอบครัวอย่างได้ผล ควรใช้วิธีใดบ้าง และจัดกิจกรรมรูปแบบใดบ้าง

.....
.....

14. ข้อเสนอแนะอื่น เพื่อปรับปรุง / พัฒนาโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และความรุนแรงในครอบครัว.....

.....
.....
.....

ภาคผนวก ค

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัว
เกี่ยวกับโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ร่วมกับสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ประเด็นคำถามสำหรับสนทนากลุ่มย่อย

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวเกี่ยวกับ
โครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัว

1. ลักษณะโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัว
ที่ผ่านมาเป็นอย่างไร
 - 1.1 นโยบาย
 - 1.2 หลักการ
 - 1.3 งบประมาณ
 - 1.4 กิจกรรม
2. ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ
ความรุนแรงในครอบครัวเป็นอย่างไร
3. ผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ
ความรุนแรงในครอบครัวเป็นอย่างไร
 - 3.1 การตระหนักในความรุนแรง
 - 3.2 ความยาก-ง่ายในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรี และ
ความรุนแรงในครอบครัว
4. สิ่งที่ยากเห็นในการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อ
เด็ก สตรี และ ความรุนแรงในครอบครัวให้ต่อเนื่องและยั่งยืนควรเป็นอย่างไร

ภาคผนวก

จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มย่อย

โครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานด้านสตรีและครอบครัวเกี่ยวกับ
โครงการกิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็ก สตรีและครอบครัว

จำนวนผู้เข้าประชุมสนทนากลุ่มย่อยเพื่อประเมินผลโครงการ/กิจกรรมรณรงค์ยุติความรุนแรงต่อเด็กและสตรี ใน 12 พื้นที่ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. กรุงเทพมหานคร วันที่ 11 กรกฎาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 9 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ มูลนิธิเพื่อการฟื้นฟูพัฒนาเด็กและครอบครัว สำนักพัฒนากิจกรรมนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม วิทยาลัยแพทยศาสตร์กรุงเทพมหานครและวชิรพยาบาล กลุ่มงานสังคมสงเคราะห์ โรงพยาบาลตำรวจ และสำนักส่งเสริมสถาบันครอบครัว

2. จังหวัดปทุมธานี วันที่ 11 กรกฎาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 10 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน บ้านพักเด็กและครอบครัว คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต โรงพยาบาลธรรมศาสตร์ฯ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปทุมธานี โรงพยาบาลราชพิพัฒน์ บ้านธัญญาพร สถานีตำรวจปทุมธานีและโรงพยาบาลปทุมธานี

3. จังหวัดพิษณุโลก วันที่ 14 กรกฎาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 16 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิษณุโลก เขต 1 สมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน มูลนิธิสายธารพระพร สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน สมาคมอาสาสมัครประชาสงเคราะห์ มหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดพิษณุโลก มูลนิธิสายใยรัก สถานสงเคราะห์เด็กและมูลนิธิบ้านร่วมพระคุณ เครือข่ายองค์กรสตรี ชมรมสตรีศรีสองแคว (เครือข่ายผู้หญิงภาคเหนือ จังหวัดพิษณุโลก) และศูนย์พัฒนาครอบครัว

4. จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ 29 กรกฎาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 22 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ หนังสือพิมพ์มิ่งเมือง โรงเรียนม่วงสามสิบอัมพวันวิทยา สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน บ้านพักเด็กและครอบครัว จังหวัดอุบลราชธานี สถานีตำรวจ เช่น อำเภอเดชอุดม ตำบลนาโพธิ์ อำเภอบุณฑริก อำเภวารินชำราบ อำเภอศรีเมืองใหม่ เป็นต้น โรงพยาบาลสรรพสิทธิประสงค์ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนจิก สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดอุบลราชธานี มูลนิธิสตรีธุรกิจอุบล และองค์การบริหารส่วนตำบลกุดยาลวน

5. จังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ 29 กรกฎาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 25 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาครอบครัวตำบลพระเหลา สำนักงานประชาสัมพันธ์

จังหวัด ชมรมอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดอำนาจเจริญ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 75 สถานีตำรวจจังหวัดอำนาจเจริญ ศูนย์ประสานการช่วยเหลือผู้หญิงและเด็กจังหวัดอำนาจเจริญ ชมรมปั่นจักรยาน ชมรมสร้างเสริมสุขภาพ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดอำนาจเจริญ สมาคมศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชนจังหวัดอำนาจเจริญและศูนย์พัฒนาครอบครัวจังหวัดอำนาจเจริญ

6. จังหวัดสุราษฎร์ธานี วันที่ 1 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 14 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาสังคมหน่วยที่ 66 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 11 บ้านพักเด็กและครอบครัว โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี กลุ่มงานสวัสดิภาพเด็ก เยาวชน สตรี ศูนย์สืบสวนสอบสวนตำรวจภูธร ภาค 8 สำนักงานเทศบาลเมืองท่าข้าม สภาดังและเยาวชน และอาสาสมัครประชาสัมพันธ์จังหวัดสุราษฎร์ธานี

7. จังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ 1 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 9 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ บ้านพักเด็กและครอบครัว โรงพยาบาลมหาราช สหทัยมูลนิธิ สถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านศรีธรรมราช สภาสตรีอำเภอเมืองและอำเภอเฉลิมพระเกียรติ และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

8. จังหวัดเชียงราย วันที่ 14 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 7 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเชียงราย องค์การแพลนนานาชาติ โรงพยาบาลพญาเม็งราย องค์การแรงงานระหว่างประเทศ และมูลนิธิเพื่อยุติการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก

9. จังหวัดเพชรบุรี วันที่ 19 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 19 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สภาผู้สูงอายุจังหวัด สมาคมพัฒนาสตรีจังหวัด อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดเพชรบุรี องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ตำบลบ้านหม้อ ตำบลหนองปรัง และตำบลบ้านกุ่ม สภาดังและเยาวชน เครือข่ายภาคประชาชน

10. จังหวัดชลบุรี วันที่ 20 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 19 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ ชมรมผู้สูงอายุ องค์การบริหารส่วนจังหวัดชลบุรี เทศบาลเมืองชลบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลเสม็ด อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ศูนย์พึ่งได้ โรงพยาบาลชลบุรี สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดชลบุรี สภาพัฒนาสตรีจังหวัดและสภาเด็กและเยาวชน

11. จังหวัดระยอง วันที่ 20 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 17 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ โรงพยาบาลบ้านฉาง กรรมการพัฒนาสตรี ตำบลหนองตะพาน โรงพยาบาลบ้านค่าย โรงพยาบาลแก่ง ศูนย์ OSCC โรงพยาบาลระยอง สำนักงานเทศบาลตำบลทับมา บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดระยอง เขต 1

องค์กรภาคประชาชน โรงพยาบาลวังจันทร์และสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดระยอง

12. จังหวัดกาญจนบุรี วันที่ 26 สิงหาคม 2551 มีผู้เข้าร่วมจำนวน 14 คน จากหน่วยงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดกาญจนบุรี สมาคมศูนย์ประสานงานองค์กรเอกชนประจำจังหวัดกาญจนบุรี บ้านพักเด็กและครอบครัว สำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เครือข่ายสตรี โรงพยาบาลพยุหะเสนา และสภาเด็กและเยาวชนจังหวัดกาญจนบุรี

สรุปจำนวนผู้เข้าร่วมประชุมสนทนากลุ่มย่อย 12 จังหวัด

จังหวัด	ผู้เข้าร่วม (คน)			จำนวนหน่วยงาน	คณะทำงาน (คน)	
	หญิง	ชาย	รวม		มธ.	สค.
1. กรุงเทพมหานคร	6	3	9	7	5	10
2. จังหวัดปทุมธานี	8	2	10	9		
3. จังหวัดพิษณุโลก	13	3	16	14	3	-
4. จังหวัดอุบลราชธานี	11	11	22	17	5	2
5. จังหวัดอำนาจเจริญ	15	10	25	22		
6. จังหวัดสุราษฎร์ธานี	11	3	14	10	5	2
7. จังหวัดนครศรีธรรมราช	9	-	9	7		
8. จังหวัดเชียงราย	6	1	7	6	5	5
9. จังหวัดเพชรบุรี	16	3	19	11	5	7
10. จังหวัดชลบุรี	17	2	19	10	6	6
11. จังหวัดระยอง	16	1	17	11		
12. จังหวัดกาญจนบุรี	9	5	14	7	4	3
รวม	137	44	181	131		

